

Velja po pošti:
Za celo leto naprej . . . K 26.—
za pol leta 13.—
za četrt 6.50
za en mesec 2.20
za Nemčijo celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V upravnistvu:
Za celo leto naprej . . . K 22.40
za pol leta 11.20
za četrt 5.60
za en mesec 1.90
Za pošiljanje na dom 20 v. na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENEČ

Inserati:
Enostolpna petstvarsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13
za trikrat 10
za več ko trikrat . . . 9

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrtsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja:
vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 6.
Sprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Upraviškega telefona štev. 188.

Današnja številka obsega 18 strani.

Za pravice bosensko-hercegovskega kmeta.

V zgodovini avstrijskega slovanstva ostane neizbrisani spomin na 3., 4. in 8. junij, ko so se avstrijski Slovani borili za pravice bosensko-hercegovskega ljudstva. Mažarska komercialna banka je izposlovala po skupnem finančnem ministru Burianu dovoljenje, da ustanovi takozvano bosensko agrarno banko, ki odveže kmeta po posojilu po odušinski obrestih podložnosti od bosenskih graščakov, raznih bejev. Avstrijska zbornica je 11. marca soglasno obsodila odušinsko ogrsko banko, a avstrijski finančni minister Poljak Bilinski se ni prav nič oziral na soglasen sklep zbornice, marveč je dovolil, da se sme odušinska banka ustanoviti. In res je z ozirom na Bilinskijevo dovoljenje dal Burian dovoljenje, da se sme ustanoviti odušinska banka. Jugoslovanski poslanci seveda niso mirno gledali, ko se po krivdi Poljaka Bilinskega izroča bosansko-hercegovski kmet na milost in nemilost mažarskim odušnikom. Po nujnem predlogu dr. Šusteršiča je prišla vsa zadeva v zbornico. Vlada je bila v velikanski zadregi. Le s težavo in z najsrajnejšimi sredstvi, da, celo z obstrukcijo svojih strank se je rešila popolnega poraza in končno dosegla neznanatno večino peterih glasov. Ob velikem boju »Slovanske Unije« za pravice bosanskega kmeta proti odušinstvu je govoril načelnik naše stranke dr. Ivan Šusteršič dne 3., 4. in 8. junija med velikanskim odobravanjem. Državni poslanec S. L. S. dr. Krek je govoril 8. junija dvakrat. Njegova izvajanja smo že objavili. Danes objavimo prvi govor dr. Šusteršiča v za Jugoslovane zgodovinsko važni razpravi. Ostala dva dr. Šusteršičeva govora objavimo bodoči teden.

DR. ŠUSTERŠIČEV GOVOR V SEJI AVSTRIJSKE DRŽAVNE ZBORNICE DNE 3. JUNIJA 1909.

Visoka zbornica!
Drugič v primeroma kratkem času se mora visoka zbornica odločiti v vprašanju, ki se s popolno pravico prišteva med vprašanja prve vrste, v vprašanju, prve vrste za nas Jugoslovane, ko se gre za dobro in slabo jugoslovanske dežele, za dobro in slabo malone dveh milijonov naših rojakov. Gre se za vprašanje prve vrste glede na Bosno in Hercegovino, gre se pa tudi za vprašanje prve vrste, ki se tiče Avstrije in monarhije. (Pritrjevanje.)

Prvi korak Avstrije v Bosni in Hercegovini odušinska banka.

Avstrija je pred tem, da prvič stopi v anektirani deželi. Prvi korak zdaj po aneksiji odločuje, ne varajmo se, o moralnem stališču avstro-ogrsko monarhije v Bosni, na Balkanu in med Jugoslovani sploh! (Tako je!)

Pomislite, da je bila zaradi aneksije Bosne in Hercegovine cela Evropa v plamenu. Pomislite, da smo zaradi aneksije riskirali svetovno vojsko. Cela Evropa zato opravičeno čaka in zasleduje, kaj da hočemo zdaj storiti v anektirani pokrajini — in kaj bo prvo, kar storimo? Gospoda! Zdaj bom rabil izraz, ki ga ni izgovoril kak zlovoljni opozicionalec, marveč ki ga je rabil eden najuglednejših članov največje vladne stranke v odseku: Kaj bomo storili? V Bosni napravimo odušinsko banko! (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.) Z ustanovitvijo odušinskega podjetja pod ogrskim in avstrijskim praporjem rešujemo najvažnejše socialno in gospodarsko vprašanje v Bosni, ko rešujemo bosansko kmečko vprašanje.

Gospoda! Delegat, gosposkozbornični član Baernreiter je upravičeno označil bosansko kmečko vprašanje za bosansko vprašanje. Resnica je, od srečne ali nesrečne rešitve tega vprašanja je tudi odvisna usoda Bosne. Z odušinstvom in z razlastitvijo zemljišča korakamo v deželo, namesto s socialnopolitiškimi odredbami, kar bi se spodobilo moderni državi. (Živahno pritrdjevanje.) Nobena druga evropska država si še ni kaj podobnega upala.

Gospoda! Premišljeno rečem: z odušinstvom in razlastitvijo zemljišča, kar tudi dokažem. Nočem vas mnogo zamujati s podrobnostmi, saj zadostuje, da iz famozne Burianove pogodbe s komercialno banko, da iz famoznega statuta in iz famoznega regulativa za odkupno kupčijo kmetov navedem le posameznosti, da se napravi jasna slika, kaj da nameravajo s to banko, s to pravico.

Podel napad na posestvo v Bosni in Hercegovini.

Gospoda! Pravijo, da se gre za oprostitve kmetov in imenujejo to prostovoljno odvezo kmetov. Znae pa li, kaj da je dejansko? Podel napad proti posestvu v Bosni in Hercegovini. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.) To je v resnici.

Pravijo, da je to prosta odveza. Resnica, nobenega kmeta ne bodo silili, naj se poslužuje banke. O tem se ne sme dvomiti. A, gospoda, vglubite se nekoliko v duha tega statuta in regulativa in dobili boste sledeče. Banka ima namen, da izvede v velikem obsegu odvezo kmetov. Gotovo bo z reklamo, z obširno propa-

gando vse storila, kar bode v njeni moči, da dovede kmeta, da se poslužijo njene pomoči. Uboji kmetje, ki so ostali po krivdi naše uprave skozi 30 let v škandalozni nevednosti. Gospoda! Ne varajmo se, bosansko šolstvo zaostaja za srbskimi šolami! (Živahno pritrdjevanje.)

Kaj znajo ubogi kmetje — saj komaj znajo, kaj da je denar, izjemoma vidijo kdaj kak srebrni goldinar, — kaj da je banka? Niti pojma nimajo o tem. Kaj razumejo kmetje, kaj da tiči vse v takem vatel dolgem dolžnem pismu? Odvetnik, jurist mora tako listino dolgo proučavati, dokler izsledi, kaj da vse tiči v različnih paragrafi in klavzulah itd. Zdaj pa zahtevate od ubogega kmeta, da zna, kaj da je podpisal, ko so mu enkrat prečitali in morebiti tudi enkrat pojasnili tako listino? Ne, kmetu bodo le eno povedali in le to bo razumel: da se na lahek način in hitro lahko odkupi. Videl bo famo morganovo svobodo, famo morganovo samostojnost prostih kmetov, ki lahko s svojim posestvom gospodari kakor hoče. Banka mu pravi, dobiš vso odvezo vsoto, ki jo potrebuješ, do vinarja in do feniga, in ne zgolj to, dobiš še poleg tega 10 % odvezne vsote kot investicijsko posojilo in sicer brez vsake težave. To dobiš, ne da napravljaj velika pota, dobiš pod državno avtoriteto pri okrajnem uradu izplačano. Opozorjam na nečuvnost, da se po regulativu poniža okrajni urad za agenturo te trgovine, ker se je zavezalo skupno finančno ministrstvo, da naloži okrajnim uradom dolžnost, da se ta trgovina splošno naznani, to je, da postane agent te banke. Zdaj ubogi kmet seveda ne bo drugega videl, kakor da lahko postane samostojen, poslužil se bo banke, ki mu tako lahko in priprosto pomaga; ni dvoma, da bo naval velikansk. Saj že danes leži na stotine takih prošnja pri sarajevski vladi. Gospoda! Saj ljudje ne znajo, za kaj da se pravzaprav gre. Potem bo pa sledilo popolno, najhujše hlapčevstvo. Gospoda, prvi stadij bo hlapčevstvo, najbednejše hlapčevstvo, hlapčevstvo brezsrčnemu, izkoriščevalnemu kapitalu. (Tako je!) In prvemu stadiju bo sledil drugi stadij, namreč beraška palica. Prosim, gospoda, pravim:

prvi stadij hlapčevstva, drugi stadij beraška palica.

Pomislite, mož, ki bo dobil odvezo vsoto od banke, oproščeni kmet, ne bo smel odpovedati glavnice deset let. In če bo hotel odplačati glavnico, plačati bo moral tridesetno skonto pristojbino. (Čujte! Čujte!)

Zdaj gremo dalje. Kmet postane prost. A brez dovoljenja banke, brez dovoljenja upnikovega ne sme prodati svojega po-

sestva, svojega zemljišča. Kmet postane popolen hlapec, suženj banke in vsi c. kr. vladni organi v Bosni in Hercegovini so po statutu rabljali banke.

Gospoda! Rečem, prvo je hlapčevstvo, ki mu sledi beraška palica. Zakaj beraška palica? Zato, ker bodo plačila, ki jih bo zahtevala banka od kmeta, daleko presejala njegove moči. Koliko bo moral plačevati kmet obresti? Prvič moral bo plačati obrestno mero zemljiško-odvezne obligacije. Bosanske zemljiško-odvezne obligacije se bodo morale obrestovati, ako bo dobro šlo, s 4½%, a ne verujem tega, ker se more misliti, da bi se prodale obligacije al pari pod 5%. Recimo, da bo moral kmet plačati te 5% obresti. Poleg tega bo pa moral še plačati banki vsako leto zaračunano anuiteto 1½% prvotne glavnice za pisarniško in manipulacijsko pristojbino. (Medklici: Škandal! Čujte! Čujte!) To se pravi: kmet plača prvo leto normalno 6½%, a obrestna mera se zviša vsako leto, ker 1½% pisarniška in manipulacijska pristojbina ostane vedno enaka, vedno 1½% odkupninske svote, zato se bodo iz 1½% zvišale kmetove obresti polagoma na 2, 3, 5, 50 in končno na 100 odstotkov njegovega dolga. S takimi odušinskimi obrestmi bodo »oprostiti« bosanskega in hercegovskega kmeta! (Čujte! Čujte!) Zato mora priti na beraško palico, kar se tudi namerava.

Kmet prognan z rodne grude.

In zdaj nekaj drugega: Ako zamudi kmet le poluletni obrok, sledi terminska izguba in zapade takoj cela glavnica. Uboji kmet, da prepreči terminsko izgubo, je prisiljen si preskrbeti denar. Zato bo moral iti k zasebnemu odušniku in si najeti denar še pod težjimi pogoji, da poravnava anuiteto in da se izogne terminski izgubi. Končno prekorači mejo, da ne dobi več kredita, nakar postane berač, sploh ga bodo pregnali z zemljišča in grude, na kateri je s svojimi predniki vztrajal v najhujših časih, ko so ga najhujše preganjali, kot zvesti sin svojega naroda in svoje vere, pregnan kot berač v svet. Popolnoma upravičeno torej trdim: prvi stadij hlapčevstva, drugi beraška palica! In zato imam prav, ako trdim: Odušinstvo in razlastitev, in sicer razlastitev najslabše vrste, razlastitev, ki je hujša kakor poštena in nasilna razlastitev, ko se ljudem vsaj pove, kaj da se bo z njimi zgodilo in ko tisti, ki ga zadene razlastitev, saj z odkupno glavnico v žepu zapusti svoj zemljišče, svojo grudo. V Bosni in Hercegovini bodo pa tako razlaščevali, da bo kot berač moral zapustiti svojo zemljo. To bo končni uspeh socialno-politične odredbe skupnega finančnega ministra. (Medklici.)

LISTEK.

Pred 30 leti.

Pred 30 leti, dne 30. junija 1879. je bela Ljubljana vrgla raz sebe nemčursko obleko in poslala v državni zbor slovenskega kandidata viteza Josipa Schneida. Slovenci so zmagali proti nemčurskemu kandidatu Dežmanu z večino 108 glasov. Od 1150 volivcev je prišlo na volišče 883 volivcev. Slovenski kandidat vitez Josip Schneider je dobil 494 glasov. Vodja kranjskih nemčurjev Dežman, katerega so leta 1873. vrgli dolenski kmetje in je bil od nemčurjev nato vrinjen v Ljubljani, se je na veselje cele Slovenije moral umakniti slovenskemu kandidatu. Izvoljeni slovenski državni poslanec vitez Schneider Freudenfeldski je bil posestnik graščine Zaprice pri Kamniku, tajnik v pisarni cesarjevi na Dunaju in velik prijatelj naše dežele in naroda. Žalibog ni mogel dolgo delovati za svoje volivce, ker ga je prežgodaj pokosila smrt.

Slovenci so pri teh volitvah sijajno zmagali v vseh kmečkih občinah na Kranjskem (v volivnem okraju Kočevje, Trebnje, Radeče je bil proti nemčurskemu kandidatu dr. Juliju Wurzbachu izvoljen

slovenski kandidat Josip grof Barbo, oče sedanjega nemškega deželnega odbornika), zmagali pa so Slovenci tudi v mestnih in tržkih okrajih. V dolenskih mestih je proti slovenskemu kandidatu grofu Margheri propadel Kromer, v notranjskih in gorenjskih mestih je pa propadel znani Vesteneck proti dr. Poklukarju.

Po slovenski zmagi v Ljubljani je navdušeno zapisal dr. Biełweis: »Se Slovenija ni zgubljena! dan prišel je odrešitev, mine dolga noč nadlog!« — s temi besedami g. Dežmana iz leta 1849. začnemo poročilo o velikanski volivni zmagi v mestih in tržih 30. dne junija. Čemu obširnih popisov, kako vsacemu rodoljubu srce veselja igra ob pogledu na volivna bojišča, še posebno na poprej nemčursko Plevno-Ljubljano, ki je po pet ur trajajoči hudi bitki zdaj v rokah Slovencev. Zato te male vrstice sklepamo z besedami Dežmana I. in kličemo ž njim: »slava Slavlanom« — Slovincem — »zdaj pa čemo novo poslopje zidati za našo preljubljeno mater, katera se je po dolgem ptujevanju k nam zopet vrnila, da bode spomeno staro prerokovanje: slava bode zopet naša, ki nam dala je ime«. Tako je Dežman, ko je bil še Slovenec, govoril, kako si Dežman II. svojo vest pere, to prepustimo njemu in njegovi zadregi.

»Slovenec« je takrat naznanjal slo-

vensko zmago v kranjskih mestih in tržih: Izvoljeni so vsi trije kandidati narodne stranke, torej je nemčurskemu zmagu na Kranjskem zdaj odklenalo. Roka se nam trese veselja, ko to pišemo, po Ljubljani je velikanski vrisk, navdušenost se ne dá popisati. Zdaj smo tudi Ljubljano, glavno mesto kranjske dežele in vse Slovenije, iztrgali iz nemčurskih rok. »proklete grablje« so zlomljene za vse čase. Izgnali smo tistega črnega duha, ki je tako sedel na nji v sramoto mesta in prebivalcev in zdaj smemo reči jej ponosno: »Bela Ljubljana«. Mle solze veselja nam kapajo z obraza, pozabljen je ves trud, vse trpljenje, Slovenec je v Ljubljani zopet gospod!

Dne 19. junija praznujemo tridesetletnico »Katoliške Bukvarne«. Dne 19. junija 1879. je naznanjal »Slovenec« ustanovitve »Katoliške Bukvarne«. V oklicu na Slovence je naznanjala »Katoliška Bukvarna«, da je družba rodoljubov pridobila knjigarno O. Klerove vdove in so jo sprejela v katoliško knjigarno. »Katoliška knjigarna« je naznanjala takrat Slovenec: »Pečala se bode bukvarna z vsemi, kar k knjigotrtstvu sploh gre: tedaj bo kupovala in prodajala vse krščanske knjige in podobe, naročevala vse poštene časopise, politične in zabavne, bo zalagala koristne in podučne spise itd. Če bo kazalo

ter okoliščine dopustile, bo osnovala »posojilnico« za pošteno zabavo in poduk. Še posebno si bode prizadevala za slovensko slovstvo ter bode vse dobre slovenske knjige in liste imela v zalogi, ali jih naročevala, kolikor jih bode mogoče dobiti in jih bodo naročevalci želeli.« S ponosom sme ob svoji 30letnici povdarjati »Katoliška Bukvarna«, da vzorno izvršuje Slovincem zastavljeno besedo.

Vsekakor zanimivo je, da je takoj po ustanovitvi »Katoliške Bukvarne« gosp. Hribar hotel ustanoviti v Ljubljani svojo knjigarno ter je prosil vladnega dovoljenja za to.

Pismo z Nemškega.

ŠOLSKO - ZDRAVSTVENO ZBOROVANJE.

Desova, 3. junija 1909.

Včeraj je tukaj zborovalo nemško društvo za gojitev šolske higijene. Ker je zborovanje in prednašani referati tudi za naše razmere vevlačno, hočem v naslednjem podat glavne točke in misli, ki so se razpravljale.

K prvi točki — o varstvu oces v šoli in doma — govoril je prav temeljito prof. dr. med. Best iz Drazdan ter izvajal, da mlademu očesu pretita dvoji vrsti nevar-

Naseljavanje plujcev v Bosni in Hercegovini.

Gospoda, kaj se pa zgodi z zemljiščem, s katerega se prežene kmet? Na to nam odgovori statut in regulativ in kako se že vse glase dotične sramotne listine. Nakup kakega z odvezno glavnicu zadolženega kmetovega posestva je kolka in pristojbin proš. A ne samo to. Tudi nadaljna prodaja je kolka in pristojbin prosta. Odprta je pot najrazvitejši zemljiški spekulaciji, sledila bo najobširnejša trgovina s posestvi pregnanih kmetov in naseljevali bodo, kogar koli bodo hoteli, domačina bodo pa izgnali v plujino.

Prav imam zato, ko trdim: vse je tako prirojeno, da se popolnoma razkosa bosansko-hercegovsko zemljišče, ki ga hočejo desorganizirati, mobilizirati in atomizirati.

Oderuštvo bosansko-hercegovskega kmeta sramota Ogrske in Avstrije.

Dovolite, gospoda, da že zdaj govorim o takozvani pariteti, o kateri se je v tej zadevi toliko govorilo in ki se liki rdeča nit vleče v korespondenci naše vlade s skupnim finančnim ministrstvom.

Ako se vresniči oderuška kupčija, pomenja sramoto Ogrske in sramoto Avstrije. To je cela, dejanska pariteta glede na to vprašanje, pariteta, za katero se gre. Upam, da govorim v imenu vseh, ako rečem, da tako pariteto avstrijska zbornica z zaničevanjem odklanja. (Pritrjevanje.) Ne morem si pomagati in še toliko zaupam, da rečem: Upam, da se nahajajo tudi na Ogrskem še spodobni ljudje, ki imajo vpliv in veljavo, ki z nami čutijo sramoto Ogrske.

Žal, da imamo to pariteto in to pariteto nam je pridobila naša vlada, ker je pritrdila ustanovitvi oderuške kupčije.

Oderuška banka v odseku.

Gospoda! Zadeva se je obravnavala v odseku. Mi pa ne moremo priznati odsekove odločitve, ki jo niso narekovali stvarni razlogi, marveč popolnoma drugi, ki niso z zadevo pravzaprav v zvezi. Saj nam je to povedal izvršilni odbor nemških strank sam v svoji spomenici glede na vzetje izplačil v gotovini, ki jo je izročil naši vladi minister Schreiner. Spomenica navaja določno (cita): Nemške stranke so se že, žal, enkrat ob poročilu glede na nepostavno ustanovitev bosanske agrarne banke prepričale, da se ob koncesijah, ki se dovoljujejo Ogrski, lahko zapuste ustavna tla, in če so nemške stranke v bosanskem odseku doprinesle v vladno korist žrtve intelekta (Čujte! Čujte!) proti lastnemu prepričanju, se to nikakor ne bo ponovilo itd. itd.

Gospoda! Tu imamo črno na belem od popolnoma nesumljive strani dokazano, da je res, kar trdim, da se ni v odseku odločilo po stvarnih razlogih. (Pritrjevanje.) Da se je pa tako zgodilo, za to zadene krivda našo vlado, ki je razvila napadno zastavo in vso stvar je vlada v odseku tako slikala, kakor da bi se pri vsej akciji ne šlo toliko za bosansko agrarno banko, kolikor za neprijaznost vladi in ministrski predsednik sam je izkopal besedo:

alianca Adler-Kramar-Šusteršič.

Nasproti tej trditvi je za nas najlepše zadoščenje spomenica nemških strank, ki sem jo navajal. Popolnoma resno pa hočem pristaviti še eno besedo. Upam, go-

spodje, da smo avstrijski Jugoslavlani s svojim stališčem v zbornici in izven nje dokazali, da obravnavamo bosansko vprašanje strogo stvarno brez vsakega postranskega namena. Sklicujem se na pričevanje cele zbornice, da na celo Evropo se lahko sklicujemo. Kakšno stališče smo mi, ravno Jugoslavlani zavzemali v visoki zbornici ob najresnejši uri? Smo li pustili veljati postranske namene? Gospoda, lahko bi bili strmoglavili pred Veliko nočjo Bienenrthovo ministrstvo, a stvar nam je bila višja kakor Bienenrthova vlada. Najodločnejše smo se zavzeli, da pokaže zbornica v resni uri na zunaj svojo moč, svojo krepkost in svojo edinost, ko je z impozantno večino s pomočjo velikega dela slovanskih strank dovolila vojaške novince. Mi, gospoda, smo stopili k slovanskim strankam, k svojim bratom in smo jih prosili, naj glasujejo z nami, in zdaj, gospoda, smo zopet mi Jugoslavlani s stvarnih razlogov prevzeli iniciativo in mi smo tisti, ki smo stopili k svojim slovanskim bratom v »Uniji« in jih naprosili, naj nas podpirajo v boju proti napadu na Bosno. (Pritrjevanje.) Slovanski bratje v Uniji so nam brez pridržkov in brez razprave brezpogojno obljubili svojo podporo (Živahno pritrdjevanje in ploskanje) in odkrito iz vsega srca smo jim za to hvaležni (pritrjevanje), kakor smo tudi z globoko boleščjo čutili, da je neka druga velika slovanska stranka, — saj v odseku, — stala na strani in ni razumela, kaj da naj se zgodi. Gospoda, upam, da se tudi to izpremeni. (Pritrjevanje.)

In zdaj, gospoda, socialni demokrati! Oprostite, — sodim, da glede na to vprašanje socialni demokrati ne morejo zavzemati drugega stališča, kakor ga zavzemajo. (Pritrjevanje.) Kako bi pa izgledalo, ako bi nastopila socialno-demokratska stranka za kapitalistiško oderuško podjetje proti ljudstvu, ki dela? (Pritrjevanje.) Naravnost smešno je, da bi pričakovali od socialnih demokratov, da nastopijo drugače, kakor so nastopili. In ker je vprašanje največje in dalekosežno važnosti, se samoobsebi umevno veselimo, ker je toliko socialnih demokratov tu (Pritrjevanje — Veselost), tako da upamo na uspeh, da se prepreči nameravana oderuška kupčija. Trdim, gospoda moja, v tem slučaju — in prosim, naj se to podčrta (Živahni medklici) — bi celo želeli, da bi imeli socialni demokrati še kakih 20 glasov več; ker potem bi bil naš uspeh popolnoma zagotovljen in gotovo bi bilo, da se ne prične oderuška kupčija. (Pritrjevanje. — Poslanec Bielohlavek: »Se tudi ne bo pričela!«) Prosim, gospod tovariš Bielohlavek, to boste potem pri glasovanju pokazali! (Medklici.)

Tako, gospodje, izgleda naša triplealianca. Saj se je triplealianca iznašla, da zakrije dejanski položaj, bila je le navadna zvijača. (Pritrjevanje.) Ogleimo si rajše dejanski položaj, ki je grozno priprosto.

Oderuška banka — rabim vedno izraz, ki ga je, kakor rečeno, rabil ugleden član krščansko-socialne stranke v zbornici — se v Bosni ustanovi, banka, ki bo oderuško izkoriščala bosansko agrarno vprašanje.

Vlada stori nasprotno, kar sklene zbornica.

Zbornica je 11. marca t. l. soglasno sklenila: vlada se pozove, naj prepreči

ustanovitev banke. Kako pa je izvedla vlada soglasni zbornični sklep? Tako, da je storila ravno nasprotno, kar je sklenila zbornica. Namestu, da prepreči koncesijo, je pa pritrdila dovolitvi koncesije oderuški banki. Rabim zopet — naglašam — le izraz krščansko-socialnega voditelja. Ne more se sicer tajiti, da je vlada prišla po svoji pritrditvi v fatalen položaj nasproti zbornici, ker je pritrdila oderuški banki. A smo li mi, opozicija, temu krivi? (Pritrjevanje.) Ali je vprašala vlada nas za naše mnenje? Če bi bila nas vprašala, bi ji bili gotovo odsvetovali, naj tega ne stori. Ako bi bila postopala po naših navodilih, bi stala danes popolnoma čista pred nami in bi se ne nahajala v tej zadregi, v katero je zašla po lastni krivdi.

Zagovori vlade.

Ne ugovarjajte nam, češ, da hočemo izkoristiti vladno zadrego. To bi bilo naravnost smešno. Preprečiti hočemo oderuško banko, to je in nič drugega, kar hočemo. Ako kritikujemo ob tej priliki vladno postopanje, je sama tega kriva. Mi ne zasledujemo postranskih namenov, pač se je pa dala zapeljati odsekova večina, da zasleduje postranske namene (Pritrjevanje), ker je zanjo glavna stvar, da reši vladno na nevarnost, da se dela v Bosni in Hercegovini oderuška kupčija. (Poslanec Bielohlavek ugovarja.) Tako stoji stvar; nimamo nikakih postranskih namenov in najodločnejše protestiram proti takemu podtikanju. (Pritrjevanje.) Pravice, da kritikujemo vladne napake, si pa ne pustimo vzeti od nikogar. Ne gre se za to, če kdo kritikuje ali ne, marveč za to, če ima kdo prav. In zopet je neki voditelj krščansko-socialne stranke v odseku jasno dovolj naglašal, da je vlada storila napake. Neki drugi zastopnik neke vladne stranke si je v obrambo vlade izbral drugačen način. Sodil je, da je bil Bilinski, ki je posloval kot finančni minister za mešetarja v celi stvari — saj rad verujem, da se mu je Bienenrth nasledil (Veselost) — bona fide in ga je Burian prekanil. Prosim, oprostite: predvsem ne odločuje v politiki bona ali mala fides (dobra ali slaba vera), marveč uspeh. (Pritrjevanje.) Ne bomo preizkušali srca in obisti, to ni naša stvar in tega tudi ne moremo. Dotični poslanec je pravzaprav plediral na slabomnost vlade; najznačilnejše je pa, da je potem za nadaljnje vzdrževanje te po njegovem mnenju slabomne vlade glasoval. (Veselost.) V tak hinavski položaj se le pride, ako se brani nekaj, česar ni mogoče braniti. Nikakor se ne strinjam z mnenjem dotičnega poslanca. Ekselencia Bilinski ima lahko poleg mnogih svojih dobrih tudi slabe lastnosti, česar ni prost noben človek, a slabomnen gotovo ni. In ako kaj stori, natančno zna, kaj da dela. Povedal vam bom, gospodje, zgodbo, ki se je pripovedovala že v odseku in ki je zelo značilna. Burian ni bil svoje stvari nič kaj gotov, dokler ni pritrdila naša vlada in obvestil je že pl. Lanczyja, da se zadeva zaradi odpora v Avstriji maje in da mogoče iz cele stvari ničesar ne bo. Nato je Lanczy odgovoril: »Potem bom pa prisiljen, da banko likvidiram, na Ogrskem bo pa nastal vihar.« Viharja na Ogrskem se je Bilinski bolj bal, kakor viharja v lastni hiši, bal se je bolj tega viharja, ki bi bil divjal le v kozarcu vode, kakor soglasno izražene zbornične volje.

Ne proti ogrski banki, marveč proti oderuštvu.

Po mojem mnenju, gospoda, bi se bil omejil vihar na Ogrskem le na upravni svet ogrske komercialne banke, ker ogrska javnost dejansko ni interesirana pri celi zadevi. Saj se ne borimo proti neki ogrski banki: to sem že naglašal jasno v svojem govoru uvodoma 11. marca. Samoobsebi umevno lahko v Bosni posluje ogrska banka, ako imajo Mažari za Bosno denar na razpolago. Ne borimo se proti ogrski banki, marveč proti oderuškemu izkoriščanju kmeta po Mažarih; proti oderuštvu se borimo, naj li že izhaja od ogrske ali avstrijske ali od katerekoli strani, to nam je popolnoma vseeno. Naj bi bil Burian te brezumne oderuške predprave dovolil kak avstrijski, zastran mene kak Jugoslovanski ali slovenski banki, bi ne bil za pičico milejši v svoji razsodbi, kakor sem. (Živahno pritrdjevanje.)

Vihar gospoda Lanczyja bi bil izpadel zelo klavarno, a naša vlada je smatrala za državno modrost, pa je kapitulirala ne pred Ogrsko, marveč pred pl. Lanczyjem.

Prva koncesija Avstriji sramotna.

Vlada se sklicuje na neke koncesije, ki jih je baie ob tej priliki priborila. Kakšne pa so pridobljene koncesije? Navedem prav kratko eno za drugo. Prvič: avstrijski podpredsednik v oderuški banki in pozneje še po obvestilu ministrskega predsednika v odseku skoraj paritetna udeležba banke »Union«. Gospodje! To ni nikaka koncesija, marveč razžaljenje za nas, če se nam to pove, razžaljenje je za nas, ako se ne bo le odiralo zgolj pod ogrsko, marveč tudi pod avstrijsko zastavo. To je lahko koncesija za tistega borznega juda, ki postane podpredsednik, ali pa za banko »Union« in za tiste, ki se za njo skrivajo, a žaljivo je izjaviti, da je to naša koncesija; sramota je marveč za Avstrijo, ako je soudeležena pri oderuški kupčiji.

Druga koncesija ni nikaka koncesija.

In zdaj druga takozvana koncesija! Tu slove: Ako se sprejme postava, po kateri se izvede odveza kmetov z uporabo javnih sredstev, ima bosanska vlada pravico, da odvzame agrarni banki kmečko odvezo, oziroma prekine njeno poslovanje, ne da ima banka pravico, da zahteva odškodnino. Predvsem naglašam, da to ni nikaka pridobitev naše vlade. Prej ko se je pričela naša vlada pogajati o zadevi, je bilo to določilo že sprejeto v pogodbo Buriana s komercialno banko. To torej ni bila nikaka nova pridobitev in Burian sam označuje to koncesijo le s tem, da je izjavil na željo naše vlade, da pride na bolj vidno mesto. To je vsa koncesija. Sploh je pa cela koncesija popolnoma brez vsake vrednosti. Zakaj? Ker se taka postava zamore v smislu bosanske upravne postave iz leta 1880 skleniti le v soglasju z ogrsko vlado in ker bi se poleg tega morale zaradi finančnega pokritja skleniti dotične postavne v obeli zbornicah. Ravno tako kakor dozda smo odvisni od tega, če bo soglašala ogrska vlada. Ako je zadovoljna ogrska vlada, lahko že danes razveljavimo vso zadevo. Danes, gospodje! Naša vlada bi seveda rada izlezla iz neprijetne pomake in bi gotovo rada pritrdila, ako bi prišel Burian z mislijo, da se kmečka odvezna kupčija sploh ne uresniči. Ako pritrdi ogrska vla-

nosti, da se kaka bolezen nalezje in pa da se rastoče oko prenapenja. Nalezljivost je dana v Nemčiji samo v vzhodnih krajih, kjer razsaja trahom. — Nevarnost, ki pa zahteva največje paznosti, je za rastoče oko kratkovidnost. Ta je le pri majhnem delu otrok podedovana in kot taka se tudi ne dá preprečiti. Pri mnogih pa se razvija kratkovidnost zato, ker se pušča otrokom, da tiče s celim licem v bukva, oziroma v delu. Da se kratkovidnost prepreči, je treba posebno paziti na to, da se otroke navadi k vsakemu delu v daljši vidni distanci, da imajo šolske sobe vsaj dovolj svetlobe, da so knjige z razločnim in dovolj velikim tiskom opremljene itd. — na drugo stran pa se skuša čitanje in pisanje spraviti v razmerje vidni moči očesa, posebej da se azbuka nemška opusti in sprejme samo latinsko pismo. Neki ljudskošolski učitelj pa je povdarjal, da ne zadostuje samo dobro razsvetljena soba, ampak da je treba i obzir jemati na oči posameznih učencev ter jih po očesni vidni moči razdeliti po šolski sobi. Posebno pa je treba pri deklicah paziti na ženska ročna dela, da se deklice navadijo delati iz daljine. Sploh pa je treba, da se uri deco v prav živem gledanju predmetov.

Drugi predmet je bil, kako obvarovati učiteljsko osebje pred boleznijo, posebno glede živčnih bolezni in bolezni v dihalih. Treba je, tako je povdarjal referent-zdravnik, da se že pri vstopu v učiteljska po strogi zdravniški preiskavi sprejme samo popolnoma zdrave mladence in mladenke v učiteljska izobraževališča, da se telo v mladih letih še okrepi, tako v šoli, kakor i v počitnicah, snažnost

šolskih prostorov, posebno da se varuje kolikor mogoče prahu in izprijenega zraka, in slednjič, da se uvede povsod samo nerazdeljen predpoldanski pouk. Koreferentka, učiteljica, je povdarjala, da se naj več važnosti daje telesni okrepitvi bodočih učitelj, kakor pa da se jih muči z mnogokrat čisto nepotrebnimi memoracijami. Tudi naj bo plača učiteljskega osebja taka, da ne bo treba učiteljskemu osebju iskati si v prostih urah postranskega zaslužka.

× × ×

Obenem je zborovala družba šolskih zdravnikov, da se posvetuje o enotni organizaciji šolsko-zdravniške službe. Prvi govornik je povdarjal, da je treba ločiti zunanjo in notranjo službo šolskih zdravnikov. Različnost zunanje službe, da li je zdravnik samo šolski zdravnik ali da je to le še v drugi vrsti, nima nikakega vpliva ni enotnost notranje službe, niti na temelje šolsko-zdravniške službe. Šolsko-zdravniški posel je, da konstatira pri učencih bolezni in odredi proti njim varnostne naredbe. Bolezni lečiti ni smoter šolsko-zdravniške naprave. Da se pa nezdravost med šolskim letom konstatira, je treba, da se otroci pri vstopu v šolo natanko preiščejo na njih zdravost in nezdravost in da se zaključki preiskave zabeležijo; nadalje je treba paziti na potek bolezni in da se konstatirajo in nadzorujejo v času, kar traja obisk šole, nanovo nastopile bolezni. Šolski zdravnik pa ni samo za šolski čas postavljen; njega opazovanja pri posameznih otrokih naj jim bodo v korist i v poznejšem življenju.

Boltatu Pepe.

Leberalci sa Krajnska že precej usušel. Pusebn zadne čase prou hetajukul iblane kraje usušvat in ker leberalci kej usešaja, tam sedem

let nubena trava na raste.

Unkat sa pa puslal gespud dohtar. Uražna — gespud dohtar Uražen se na usušvajne, kokr prauja, še pusebn dobr zastop — še na lg, de s še tam ta reč mal ugleda in preudar, če b blu tud na iblanskem muroste kej za usešit. In še gespud dohtar Nuvaka sa puslal iz nim, de mu u pumagus; ke dva zmeri preh lohka kašn kraj usešeta, kokr pa en sam. In te dva gespuda dohtarja — edn je dohtar praud, ta druh pa dohtar za pir kuhat — sta začela ud lga dol murost sušit in če jima u šiu pu sreč, kokr s misleta, uta hmal murost tku usešila, de ja u še tisteh par ldi, ke pu murost ževeja — pupihai u Amerika. Če b pa te dva sama na mogla hitr murosta usušit, jima u pa še gespud dohtar Žerjou pršou pumagat in tem trem na more pol več nē falit.

Sevede te leberaln gespudi na sešaja kraju tku, de b grabne kupal, al pa kokr

je rank Regali — Buh mu dej nebesa nasvetvu, de nej iz fluspuperjam murost pušešaja in tku temelit pušešaja, de je use ukul uh selu, sam te gespudi gledaja zmeri tku, de na fajhttm ustameja in de se jh ta suša na prime.

Na tak usešvajne sa se že ta star leberalci precej dobr zastupil, ampak sa bli use glih že en prau šmorn preke ta mladm. Zatu pa te ta mlad leberalci tud delaja na tu, de b ta stare ud teh usušvalneh del preč udpraul, sevede ku/kr mugoče iz lepa in brez šundra in pa tku, de b ta star še na purajtal, kdaj sa jh ud usušvajna ud-rini.

Ta nar bl na pot pr teh usušvalneh deleh je ta mladm leberalcem gespud dohtar Taučar. Pusebn pr usešvalneh deleh ukul iblanske mestne hranilnce jh je gespud dohtar Taučar u uči bodu, zatu je zadnē, ke sa mel en zburvajne v mestn hranilnc, ustou gespud dohtar za pir kuhat gor in začeu tku lepu gespud dohtar Taučari na duša pijat in vorglat, de je bin gespud dohtar Taučar vs ginen in de sa mu ud tega ginejna take souze dol pu brad tekle, kokr urehi.

»Naš dičn, rdečeličn, ne preveč sebičn, pa use glih precej petičn gespud dohtar Taučar je mož, kakršnega ni pud soncam, ke dr je ublačn.« tku pr en glih je začeu guvort gespud dohtar za pir kuhat pr tem zburvajn u iblansk mestn hranilnc. »On je mož, k je use putrebne zmožnost za leberaln prvaka že na ta svet s saba prnesu in je te zmožnost soje tud ud mla-delh sojeh nog sojmo milmo narude in u soja nuc ubraču. In tak mož, gespoda moja, zasluš naša hvaležnost, ta naša hvalež-

da, je stvar gotova, potem ne potrebujemo nika postave. Za postavu pa zopet potrebujemo, da pritrdi ogrska vlada. To je circulus vitiosus, iz katerega ne pridemo. A banka eksistira, je tu in prične v kratkem s svojo odušurko kupčijo. (Poslanec Bielo hlavek: Ne!) Prosim, gospod tovariš Bielo hlavek, vam zelo zaupam, a da bi se oziral Burian na vaš veto, tega ne verujem. Poznate ga jako slabo. (Poslanec Bielo hlavek: To bomo videli! Ako Burian misli, da zdaj uide, se moti.)

Tretja koncesija je pesek v oči.

Zdaj pride takozvana tretja koncesija, namreč sistiranje kmečke odvezne kupčije po končanem prvem zasedanju bosanskega sabora. Skupna vlada se zaveže, da se saborovo stališče glede na to vprašanje, ali kakor pravi Burian, izjava saborova provcira v prvem zasedanju. To je navidežno dejanska koncesija, a žal, je navidezna; v resnici pa tudi ni koncesija. Prav za prav je le pesek v oči, namenoma izbran povod za kapitulacijo. Dejansko pomenja ta koncesija le, da se zavleče začetek odušurke kupčije za nekaj mesecev. Te mesece pa itak potrebuje bosanska deželna vlada, da ubije svojim činiteljem sposobnost za agentski posel, ki se jim izroči.

Bosanski sabor.

Zdaj pride sabor, o katerem prvič še ne znamo, kako bo izgledal in bosanska vlada forcira saborovo izjavo glede na vprašanje prostovoljne kmečke odveze. Tako slove, prosim, dobesedno v Burianovi noti z dne 23. aprila ta koncesija. Gospoda! Računati moramo, da imamo opraviti s popolnoma neizžolanim saborom. Sedeli bodo v njem ljudje, ki niti ne znajo, kaj da je banka in kaj da je deželni sabor. Vse bo v tem saboru odvisno od stališča, ki ga bo zavzela vlada, in Burianova vlada predlaga, naj sabor pritrdi odušurki banki. (Poslanec Bielo hlavek: Ta (Burian) do takrat ne eksistira več!) A vzemimo najugodnejši slučaj, gospod tovariš, da sabor kljub temu zavzame stališče proti odušurki banki in stori tak sklep. (Poslanec Spinčič: Potem bo razpuščen!) Ne, ne bo razpuščen. Le še enkrat natančno prečitajte celo gradivo aktov. Tak sklep po besedilu koncesije prav nič ne izpremeni stvari. Sabor lahko sklene resolucijo, lahko nasprotuje kmečki odvezni kupčiji po banki, to vse ne veže vlade prav nič, da vlada nima niti pravice, ustaviti banki kmečko odvezno kupčijo, marveč po pogodbi je le zato upravičena, oziroma nasproti naši vladi moralno dolžna, če se sklene postava, ki, kakor rečeno, iz deželnih sredstev omogoči kmečko dvezo. Taka postava se pa, kar sem že prej omenjal, brez dovoljenja Ogrske ne more skleniti. Vse koncesije so torej, prvič, drugič, tretjič od A do Z ničevno blebetanje, ničvredno blago. (Pritrjevanje.)

Bilinskijevo spoštovanje bosanski avtonomiji.

Začudili smo se zelo v odseku vsled velikega spoštovanja, s katerim je bil napolnjen nasproti avtonomiji bosanskega sabora finančni minister Bilinski. Skliceval se je, da se zavzema za parlamentarni sistem in ko bo govoril bosanski sabor, potem — Roma locuta est — je stvar zanj rešena. Spoštovanje Bilinskega nasproti bosanskemu saboru je izredno za-

nimivo, ako ga primerjamo s spoštovanjem, ki ga ima glede na sklepe naše zbornice. (Pritrjevanje.) Soglasen sklep naše zbornice preskoči ekselencia pl. Bilinski liki spretna Prima ballerina. (Veselosť. — Poslanec dr. Kramář: In zakladne zadolžnice brez dovoljenja?) Ne da bi dovolila zbornica, izda zakladne zadolžnice, kratko in dobro, za našo zbornico se toliko zanima, kalikor se zanima za modrega vruga! Z drznostjo, ki bi jo dejansko zaslužila boljša stvar, briskira našo zbornico. In to je zbornica, s katero ima Bilinski opraviti, zbornica, ki ji je pl. Bilinski odgovoren (poslanec dr. Kramář: Respektirajo se vedno drugi!), ki ji je dolžan, da ji odgovarja, parlament, pred katerega forumom je dolžan, da se pokaže in ki mora kaj dati na to, kar pravi pl. Bilinski. Tu nima nobenega respektja, grozen respekt pa ima pred bosanskim saborom, o katerem še sam ne zna, kako da bo izgledal, v katerem nima prav nič govoriti. Pred bosanskim saborom, s katerim ne bo v nikakoli zvezi, kateremu ni odgovoren in ki se ne bo brigal, kaj da sodi v tej ali oni zadevi Bilinski, ima kar hipoma velik respekt. Saj je menda zdaj jasno, kako se misli o stvari. A tako naivni nismo, da bi kaj dali na ta respekt.

Dolžnosti bosanske vlade.

A avtonomija bosanskega sabora glede na to vprašanje ni glavno vprašanje, glavno vprašanje je marveč če moremo mi dopustiti, da bosanska vlada, ki predstavlja monarhijo, ki je tudi predpostavljateljica Avstriji v Bosni, lahko stopi pred bosanski sabor in predlaga odušurko banko, predlaga odušurko izkoriščanje agrarnega vprašanja.

Bosanska vlada je marveč dolžna, da saboru stavi ravno nasprotne predloge. Vlada je bila dolžna, nikdar ne pričeti take stvari, kakršna je odušurka banka. Za to se gre in glede na to je skrivna naša vlada, ker je pritrdila, ker je naravnost legitimirala bosansko deželno vlado, da sme ustanoviti odušurko kupčijo. In vlada je ali vsaj morala bi biti voditeljica javnega duha osobito v deželi s popolnoma novo ustavo. Vse se združuje tu in moralno bi ne bilo za nič boljšo ali slabše, ako bi stopila bosanska deželna vlada pred bosanski sabor s morebitnim predlogom, naj se kakšni banki dovoli trgovina z deklicami. Odušurstvo in trgovina z deklicami, eno in drugo je enako nemoralno in zavrgljivo.

Vse naše koncesije ničvredne.

Po naši vladi dosežene koncesije torej niso vredne smodnika za en strel. Vse koncesije so bili le izgovori, da se je kapituliralo, ker se je hotelo kapitulirati. Bilinski nam je v svojem govoru 11. marca že naprej naznanil, da noče voditi vojske zaradi tega vprašanja. S tem je dal razumeti, da se hoče udati. Vsek v odseku in vsak član vladne stranke je čutil, da vsi izgovori, na katere se je naša vlada sklicavala, ko je utemeljevala, zakaj da je pritrdila koncesiji, ne drže. Žal stvari niso hoteli zasledovati naravnost, žal so zasledovali postranske namene, hitro so se konstituirali za rešilno društvo vladi. To je bila glavna naloga, zato tudi vsi po odseku sklenjeni sklepi niso veliko vredni. Srčno se je streljalo poleg, uspešno se ni hotelo na nič streljati; ker so

se bali, da bi to morebiti lahko škodovalo rahlemu zdravju Bienerthovega kabineta.

A pri tem vprašanju se gre za to, da se mora skleniti, kar zahteva stvar, naj na tem pade tudi dvajset vlad. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.)

Po vladi proti Burianu v odseku uprizorjeno ogorčenje velikanska nerodnost.

Gospodje! V odseku se je sklenilo pod direktnim vodstvom vlade ogorčevalno glasovanje proti Burianu. Kdor je čul gospode v odseku, bi bil sodil, da Burian ne more vzdržati več treh dni. Vse je pa bila velika blamaža. Burian je tu in ostane, z njim pa njegova odušurka banka. Politiško je precej zdrav in ravno napad našega ministrskega predsednika proti baronu Burianu mu je koristil. Med tem, ko ga prej na Ogrskem niso mogli trpeti, je bil zdaj, dasi seveda, kar se razume, s krvavečim srcem uvrščen galeiriji mažarskih narodnih svetnikov (Živalma veselost) in izrečen čezni tabu. Gorje mu, ki se ga dotakne! Tega Ogrska ne dopusti, da bi bil Burian po Avstriji strmoglavljen. To je bila velika nerodnost. Naglašam: Burian je prava nesreča za upravo Bosne in Hercegovine. Cela akcija proti njemu je pa bila velikanska nerodnost, ki se je le zato storila, ker vladne stranke niso imele pred očmi stvari same, marveč so zasledovale postranske namene.

Prepoved kotiranja poviša obrestno mero.

Zdaj dovolite, da še izpregovorim nekaj besedi o oni resoluciji, ki se peča s prepovedjo kotiranja zadolžnic agrarne banke. Nočem govoriti o vseh resolucijah, ki so se sklenile v odseku, ker se, da odkrito priznam, ne izplača, ker so gospodje, ki so jih predlagali, sami našli, da se ne mudi jih spraviti pred zbornico, in so poročanje o njih odgodili na zdaj še nedoločen čas. Sklenila se je torej resolucija o prepovedi kotiranja, da bi se videlo, kakor da bi se bilo dejansko kaj storilo proti odušurki banki. Prosim, dprostite, če izjavim: To je popolnoma nesposobno sredstvo, sredstvo, ki bo končno škodilo le kmetu — drugemu ne. Zemljiškoodvezni papirji, fundirani po prvorazrednih hipotekah, dobro obrestovani, bodo imeli vedno svoje odjemalce, naj se že na naši borzi kotirajo ali ne. Posledica, da se na naši borzi ne bodo kotirala, bo, da bo prisiljena banka obrestno mero nekoliko višje postaviti, da gotovejše naloži papirje in višjo obrestno mero bo moral plačati ubogi kmet, ki bo tako kaznovan. (Pritrjevanje.) Prepoved kotiranja ne pomenja nič drugega, kakor da se podraži obrestna mera.

Odušurstvo se mora preprečiti.

Ponavljam: Nam se gre le za stvar. Zavzemamo stališče: Odušurka kupčija se mora preprečiti za vsako ceno. To hočemo in moj tovariš dr. Krek je rekel v odseku: Ako bi se doseglo onemogočenje te odušurke kupčije tako, da izrečemo Bienerthovi vladi zaupnico, takoj glasujemo zanjo. To je naše stališče, ker se nam gre le za stvar — za nič drugega.

Predlagamo zato tri strogo stvarne resolucije, ki jih je vložil tovariš Vuković, in ki jih je odklonil odsek, ne da bi se bili navedli razlogi. Nihče ni povedal, zakaj da glasuje proti resolucijam. Bil je to molk v zadregi.

Ako se odobre naše resolucije, potem smatram za izključeno, da bi se kdaj uresničila odušurka kupčija.

Prva resolucija se peča v celoti z zadevo. Poziva zbornico, naj graja, kar graja vsakdo v zbornici. Vprašam: Ali je kdo tu, ki ne graja, da se je koncesionirala odušurka banka? Nihče ni tu. Vsi jo grajajo. Ako jo pa vsi grajate, zakaj pa tega nočete izjaviti s sklepom? Povejte, kaj dejansko čutite in mislite? Parlament je dolžan sebi, da to pove, in sicer glede na svoj soglasni sklep 11. marca t. l. Povejte, kaj da dejansko mislite in čutite. Le srčnost, nekoliko srčnosti, srčnosti lastnega prepričanja.

Druga resolucija izjavlja, kar se je naglašalo 11. marca od vseh strani tudi communis opinio, da prevzete garnicije za kmečko posojilo po skupnem finančnem ministrtvu nasprotuje bosanski upravni postavi iz leta 1886, da se mora taka garancija prevzeti le na temelju v obeh državnih polovicah sprejetih postav. To se v resoluciji naglašja in se izvaja logiška posledica v drugi točki našega predloga. Vsi enako mislite, zakaj nočete povedati, o čemur ste prepričani? Izjavite to s svojim sklepom in rešite stvar; ker zdaj je zadnja ura, ako hočemo rešiti stvar.

In tretja resolucija? Kaže edino danes mogočo, zanesljivo pot, da se spravi s sveta odušurka banka. Le eno karto imamo še v roki. Če jo damo iz rok, izgubimo partijo, potem vse skupaj nič ne pomaga, niti zagotovilo tovariša Bielo hlaveka, ki mu rad verujem, da resno misli. Ta karta je bosanska ustava, Bosanska ustava se brez dovoljenja naše vlade ne more uveljaviti. Dokler se ne uveljavi, je odgodeno kmečko odušurstvo. (Posla-

nec Bielo hlavek: To je uspeh!) Bomo že še videli, če je tako mišljeno. (Poslanec Bielo hlavek: Če se ni tako mišljeno, potem mi še tudi govorimo!) Zagotavljam, da z veliko nestrpnostjo pričakujem, kako boste glasovali. (Veselosť.)

Bosanska ustava se torej uveljavi le, če pritrdi naša vlada. Dokler se ne uveljavi, je kmečko odušurstvo odgodeno. Tu zastavimo vzdigalo! To je edina karta, ki jo imamo, gotova karta, približno take vrednosti, kakor škis v taroku. To karto moramo rabiti, ne smemo jo vreči proč.

Če storimo, kar se predlaga v tretji resoluciji, ako pritrdi naša vlada ustavi pod pogojem, da se ustavi v ustavo besedilo, da mora v trenutku, ko se uveljavi ustava, prenehati vsaka zasebna kupčija pri odvezi kmetov in da ugasnejo brez vsake odškodnine vse dotične predpravice, potem se odušurka kupčija nikdar ne uresniči. Ponavljam, da je to edina pot. O drugih potih sem že razpravljal in dokazal, da se ne more hoditi po njih. To pot moramo nastopiti in kdor resno misli na preprečenje sramote naše monarhije, komur je resno za to, da se v zadnji uri še vse stori, kar je mogoče, da se to prepreči, mora z nami glasovati.

Gospodje! Vsi ste prepričani, da je to edina karta, ki jo imamo še v rokah, torej odločite se! Po svojem prepričanju glasujte, vam še enkrat kličem. Imejte srčnost lastnega prepričanja, glasujte za to, o čemur znate, da je resnica, da je prav, storili boste svojo dolžnost, preprečena bo banka, v kolikor se hoče namreč pečati s odušurštvom kmeta.

Gospodje! Hitim h koncu. Že uvodoma sem kazal na to, da je to vprašanje prve vrste za Bosno, za Avstrijo in za monarhijo.

Odušurka banka vprašanje prve vrste za parlament.

A, gospodje, vprašanje je tudi prve vrste za parlament, za visoko zbornico. Parlament noče kmečke odušurke banke, to je pokazal že s svojim soglasnim sklepom, a banka se je kljub temu ustanovila in prične čez nekaj mesecev odirati kmete. Če drži parlament kaj nase, ne more in ne sme kaj takega dopustiti. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.) Vladi smejo brez kazni prezirati sklepe parlamenta, a gospodje, parlament, ki ne spoštuje lastnih sklepov, ponižuje samega sebe, ki jemlje samemu sebi dostojnost, ni vreden, da nadalje obstoji. (Živahno, dolgotrajno pritrdjevanje in ploskanje.)

Gospodje! Usodepoln slučaj hoče, da se istočasno danes nahajamo v državni krizi. Vedno imajte pred očmi, da jamči le močan parlament z vso gotovostjo, da se ne reši kriza proti našim koristim. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.) Ne zanašajte se na vlado, ki so le od danes do jutri, trs, ki se maje, nekaj trdnega in gotovega je pa parlament, ki podprti po najširših ljudskih masah, samega sebe spoštuje, in ki ima lastno voljo in odločnost, da svojo voljo tudi izvede. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.)

Gospodje! Dokazimo, da smo močan parlament, potem se nam ne bo treba bati ogrske rešitve, ki s takim velikim pompom in s tolikim črnilom koraka naprej. Če pa pokažemo, da ne spoštujemo lastnih sklepov, če pokažemo, da vlada lahko prezre celo soglasne zbornične sklepe, potem nič ne pomaga, da imamo 516 poslancev, potem nam nič ne pomaga splošna, enaka volivna pravica, parlament je potem le prazna obleka, ki jo nihče ne spoštuje in se nihče ne ozira nanjo. Preko parlamentove glave se bodo zgodile stvari, ki bodo spadale v vrsto odušurke banke.

Gospodje! Še zadnji poziv: glasujte po svojem prepričanju — drugega ničesar ne zahtevam od vas. To je velika beseda v zbornici, ki je sestavljena iz tako disparatnih političnih, narodnih in socialnih strank. A če vsak glasuje po svojem prepričanju, se ne bojim, potem se odušurka kupčija nikdar ne etablira v Bosni. Gospodje! S svojim glasovanjem izpovejte, kar o stvari res mislite in čutite in napravili boste državi, monarhiji in bosanskemu ljudstvu veliko uslugo. Glasujte po svojem prepričanju, potem pomeni današnji dan preobrat glede na obravnavo bosanskih zadev.

Ako pa glasujete — kakor v odseku — proti lastnemu prepričanju, potem si nalagate velikansko odgovornost, odgovorni boste, da se bo reklo čez čas v Bosni in Hercegovini: Dan aneksije je bil tisti dan, ko se je pričela beda v naši deželi (Živahno pritrdjevanje in ploskanje), bil je dan, ko se je avtohtono bosansko kmečko ljudstvo, ki je vztrajalo stoletja na svoji grudi, kot berači izgnalo z domače zemlje. Ako ste, gospodje, srčni dovolj, da prevzamete to odgovornost, potem to storite. Mi nimamo te srčnosti. Znamo, kaj da moramo storiti in zato bomo storili svojo dolžnost. S tem končam. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje. — Govorniku čestitajo.)

nast pa je doužna, de tega muža za kej viš'ga nardema. Zatu jest mislem, de guvarim iz ust drugeh gespudu, če predlagam, de pouzdignama tega dičnga, rdečeličnga in petičnga muža, tu je gespuda dohtar Taučarja na častn mest predsednika naše hranilnce.

In živja je zadunel med puslušauci, de sa se tiste dve fegure na hiš začele ud straha al pa tud murde ud nauđušejna majat. Gespude dohtar Taučari sa se pa začele svetet uči, ket kašnmu mačke pu noč in souze sa se mu udrle pu lic in tekle dol na tla, de je bla prec luža ukul nega.

Tu je biu res en genliu prizor in gespud dohtar Taučar je ta nar mn eneh pet menut sam en tak glas dajau ud sebe, kokr edn če je nahoden, predn se mu je puvmu glas, ke mu ga je ta genliu govar ud gespuda pirdohtarja uduzeu.

»Gespoda moja! Preveč je tu časti za mene,« je reku čez en čas gespud dohtar Taučar, ke sa se mu mal souze pusušle in podnce pubrisale, »preveč je tu zaupajna du mene; jest, pu pravic rečen, tega res na zaslužem. Jest holt že ud nekdi delam dku, kokr vem, de u za use prou, zame pa za nar bulš. Pu shodeh zabaulam čez farje in udrilam pu kierekalceh, kedr sm pa u družb teh ldi in vem, da me nubedn druha na sliš, se jm pa puskusm spet mal pršmajhlal in iz tem dusežem, de na pride med nam nekol prou du ta prave vojske, ke vem, de b taka vojska nam leberalcem enkat za useli zadrngla goutanc. Vidte, gespoda moja, iz tem jest pukažem, de sm ta prau deplomat; iz tem pukažem, de vem, kam pulitičn kužek taca muli; zatu, gespoda moja, in pa zatu, ke vem, de sm

naš narodn - napredn strank in naš narodn - napredn hranilnc putrebn kokr tičkm voda in ribcam lft, se vam zahvalam za vaš zaupajne in vs ginen preuzamem punujam m častn mest.

Žiuja, je spet zadunel in gespudi sa s ginen segl u roka in gespud dohtar Taučar je ubjeu in kušnu sojga ta nar veča prjatla gespuda dohtar Uražna iz hvaležnast, ke ga je iz sojem govoram tku pučastu in u ta prava luč pustavu.

Ke je blu teh ceramoni konc, je pa prjeu gespud dohtar Trillar gespud dohtar Taučarja pud pajzduha in sta zapestila zburuvalce. Ke sta pa pršla na štenge, pa ubjame še gespud dohtar Trillar gespuda dohtar Taučarja ukul urata in mu zašepsta na uhu: »Prjatu, ti s en velek Jur! A na veš za kua sa te zvulil na častn mest predsednka?«

»Kaj na um vedu! Zatu ke me maja rad!« je reku gespud dohtar Taučar in začuden pogledu gespuda dohtar Trillarja.

»Na uš Janez kaše pihu,« pusmejav se mu je gespud dohtar Trillar. »Ne zatu, ke te maja rad, ampak zatu, ke sa t fouš tisteh par grošu, ke ih zaslužuš ket praudn zastopnik pr hranilnc. Zdej, ket predsednk na uš smou več ud hranilnc praud zastopat, in te groši, ke s ih ti du zdej zaslužu, zaslužu ih u — en druht!«

»Ti frdamejnsk! Kdu b s mislu, de sa tak!« je zaupou dohtar Taučar, se strgu gespud dohtar Trillari iz rok in letu nazaj puvedat, de na mara nhnga zaupajna, ampak, de sa mu tud še zanaprej lušh nhn groši. In tku je biu te vesterje konc.

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

Vabilo na II. slov. protialkoholni kongres.

Slovinci!

Kdo ne ljubi lepega našega domovja?
Kdo ne želi videti naroda našega srečnega?

Koga ne boli, videčega, kako hud sovrag izpodjeda srečo našemu ljudstvu?

Kdo ne vidi, da je alkoholizem, pijančevanje, tisti škodljivci, ki blagostanju našemu zasekava najgloblje rane? ki odnaša iz domovine na milijone narodnega premoženja? ki je upropastil toliko naših rojakov?

Kdo ne želi tukaj pomagati? ...

Rojaki!

Boj zoper alkoholizem traja pri nas šesto leto. Dasi je to delo izmed vseh najtežje, vendar se ne more reči, da bi bilo zastoj. Posameznikov se je že mnogo rešilo, marsikje se manj pije, pojmi o alkoholizmu so se precej razjasnili, s protialkoholno mislijo je seznanjen ves narod.

Podlaga se je položila. Na tej podlagi se mora zidati naprej. Ne smemo in ne mislimo obstati sredi pota!

Naprej! — je naše geslo. Naprej proti škodljivcu ljudskemu, proti nespametnim razvadam, naprej za osvobodjenje in streženje naroda! Kdor želi svojemu narodu dobro, pridruži se nam v tem stremljenju!

Dati našemu gibanju novega impulza, razširiti in poglobiti to gibanje, pridobiti mu novih zaveznikov — ima namen

II. slovenski protialkoholni kongres ki bo zboroval v Ljubljani, v nedeljo, 4. julija 1909.

Korporacije, društva, družbe in posamezniki, vabimo vas, kličemo vas: Pridite, udeležite se tega shoda! Apeliramo na Vaše rodoljubje: Pomagajte ljudstvo rešiti iz močvirja in mu pripomoči do lepše bodočnosti!

Program. (Začasen.)

Kraj: Ljubljana, Union, dvorana z ozirom na udeležbo: mala ali velika

Ob osmi uri tiha sveta maša v frančiškanski cerkvi.

Ob pol deveti uri: Kratek občni zbor Družbe treznosti.

Ob deveti uri: Začetek kongresa, ki ga otvori predsednik »Abstinenta«.

Nagovori uradnih zastopnikov.

Predavanja:

1. Ing. chem. Jos. Turk: Vpliv alkohola na človeško telo.

2. Dr. Gvidon Rant: Pijančevanje in npravnost.

3. Sodni tajnik Fr. Milčinski: Alkoholizem in zanemarjena mladina.

4. Slavko Ravnikar: Alkoholizem in narodno gospodarstvo.

5. Dr. Avgust Levičnik: Alkoholizem in jetika.

6. Dr. Fran Göstl: Alkoholizem in blaznost.

7. Janez Ev. Kalan: Principi in praktično delo.

Opoldne odmor.

Zvečer v dvorani Uniona brezalkoholna veselica. Tamburanje, petje, prizori in deklamacije. Govorila bosta: jurist Andrej Veble kot zastopnik dijaštva in Matija Mikelj kot zastopnik delavstva. Natančnejši spored večera pozneje.

Vsak udeležnik dobi kratek posnetek predavanj. Za velike troške kongresa: 1 K vstopnina. Za one, ki je ne zmorejo lahko, brezplačna vstopnica.

Društva in družbe, pošljite svoje zastopnike! Tudi ženske so enako povabljenje. Vsak, kdor ima srce za ljudstva blagor in gorje, dobrodošel!

Idrijske novice.

i Klerikalne in Morfejeve verige. Pri zadnji veselici v Hotedrščici je govoril poslanec Gangl, da je bil glavni namen vse prireditve, da rešijo slovenski narod krutih klerikalnih verig, s katerimi je uklenjen v spono suženstva. Tako poroča v »Slovenskem Narodu« znani dopisnik, ki »rojenega govornika« na vso moč hvali in častita slovenskemu učiteljstvu, ker ima v Gangl-ovi osebi »cvet učiteljstva«.

— Mi ne pišemo radi ne o Ganglu poslancu, ne o Ganglu sokolu, še manj o Ganglu učitelju na naši realki. Le kadar kako prav nerodno zagode, ne smemo molčati. Zato naj služijo sledeče opazke: Gangl se je v Hotedrščici v nedeljo brez vsacega vzroka zadel ob »klerikalne verige«, v ponedeljek pa je bil revež sam tako trdno vključen v Morfejeve spono, da je šolo zamudil. K sreči je prvo uro v njegovem razredu izpolnil katehet, a ko se je drugo uro že po vseh razredih naše realke nadaljeval redni pouk, se je slišal iz Ganglovega razreda tak vrišč in ropot, da bi se bili kmalu za stavbo bali. Prihitiel je ravnatelj pogledat, kaj to pomeni. S težavo je napravil čez nekaj časa red. Šele tretjo uro se zaspalo približa »cvet učiteljstva« in pre-

vzame pouk. Če bo napredna gospoda ob nedeljah s puhlimi frazami, v ponedeljek pa s hudim mačkom trla »krute verige klerikalizma«, bo slovenski narod še dolgo, dolgo let ostal v sedanjih »sužnostih«. In to je dobro za njega.

i Pretresljivo poročilo je prinesel brzojav v četrtek 17. junija jutraj v Idrijo. Dva mladeniča, gojenca naše mestne realke, končala sta na žalosten način v Ljubljani svoje mlado, nadežno življenje. Poročali ste že o tem obžalovanju vrednem dogodku. Zato ne moremo, pa tudi nam ne da, da bi pisali o tem ter žalostni ugledno družino, ki je nepričakovano izgubila ljubljenega sina, kateri je obetal mnogo, ker je bil zelo nadarjen. Iz srca izrekamo sožalje ob bridkem udarcu.

i Podržavljene realke, ki se ima izvršiti prihodnjo jesen, pozdravljajo vsi, ne samo davkoplačevalci, ki je na njih ramednih ležalo težko breme vzdrževanja, ampak slednji, komur je biagor mladine vsaj nekoliko pri srcu. Nismo pisali o razmerah, v kakoršnih se je gibalo dijaštvo mestne realke, ker smo imeli zagotovilo, da pride zavod prej ali slej v prave roke, mlademu zavodu pa nismo hoteli škodovati, je pa tudi na zavodu nekaj dobre mladine. Razglašati bi nas bili tudi za sovražnike omike in izobrazbe, ostalo bi bilo pa vse pri starem, če bi ne bilo skoroda še slabše. Ako bi pa po dogodkih zadnjih dni še molčali, očitali bi nam lahko vsakdo, da smo res sovražniki mladine, ki naj bi bila up našega naroda, a mesto na delo za slovensko ljudstvo, hiti brez vsakega povoda sama v pogubo, celo v smrt. Kdo nosi krivdo? Ali morda kak profesor, ki da učencu dvojko, ker ni znal? Tako se navadno sodi. Ne izgovarjamo in ne zagovarjamo dejanj nobenega učitelja, tega ni treba, ker leži kal zlih dejanj izza zadnjega časa globlje. Naj bi dijaštvo ne prejelo od svojih varilov le pouka, ampak tudi vzgoje. Če pa dijakom vzgoje sploh kje nedostaja, je gotovo v Idriji. Zakon določa, da bi bila vzgoja pravno - verska. Kako se pri nas to izvršuje? O npravnosti govore mnoge nočne krokarije, ki jih potrjuje in hvali tudi »Slovenski Narod«, ne da bi se kaj posebno menile za to pristojne oblasti. O npravnosti dijaštva govore nenravnne zveze, katerih nasledke potrjuje celo rojstne knjige, in ne samo enkrat ali eno leto. Tu bi bilo treba zastaviti, ne pa vedno se tolažiti: Pokažemo mu ob koncu.

i Premalo hvalečnosti je pokazal Jakob Kristan »Narodovemu« dopisniku, ker ni molčal, ko je bil napaden, ker je kandidiral v občinski odbor. Nekoliko oagovora torej zopet! Dopisnik »Slov. N.« pravi: Jakob Kristan nam dela krivico, v »Slov. Narodu« smo le na kratko konstatirali, Dobro, konstatiral sem tudi jaz, odkod je priletela nepričakovana politična zaušnica, kar me je primoralo, da sem se odločil za silobran, čeprav dopisniku »Sl. Nar.« ni po volji. Nasproti trditvi »Narodovega« dopisnika, da ni imel namen Jakoba Kristana demuncirati, ker je danes vendar že na stotine brezvercev v Idriji, sem jako hloknokren, če se izrazim samo, da dvomim o obojem. Dopisnik v »Sl. Nar.« tudi pravi, da nisem opravičen očitati farizejstva. Konstatujem, da niste pazljivo čitali, ker ni bilo zabeleženo, da ste farizeji, ampak, da ste se le postavili na stališče farizeja, kot svarilo, ker ste mojo osebo in brezverstvo v eno spojili in zloabljali v politične namene v škodo drugega. Kakšne dokaze hočete še imeti? Hvalite se, da ste zapisali čisto resnico. Če sodimo enostransko, bo že res, če pa nepristransko, bo pa stvar drugačna. Ob zagotavljanju dopisnika »Sl. Nar.«, da ne bodo navajali mojih nekdanjih besed o veri, konstatiram novo denuncianstvo, a slamnati mož v koruzi ne bo napravil strahu. Želite mi k sklepu mnogo sreče pod Oswaldovo komando. Če bi bil dopisnik dostojen, bi vedel, da sem neodvisen, prost vsake komande. Kakor je videti, giblje se dopisnik v krogih, ki ne poznajo svobode in svobodnih ljudi. Po mojih mislih pa gorje človeku, ki mora imeti v vsakem slučaju poveljnika, razen, če ga pamet zapušča. Jakob Kristan.

i Železnica Ljubljana - Idrija - Sv. Lucija. Železnično ministrstvo je poslalo svojega strokovnjaka inženirja Breiterja, da pregleda novo progo. Spremljal ga je po vsej črti nadzornik English, ki je delal prvotni površni načrt. Iz Ljubljane do Idrije se jima je pridružil tajnik konzorcija župan Stanonik, iz Idrije do Sv. Lucije pa načelnikov namestnik Arko in bivši gerent Zazula. Konzorcij je namreč prosil podpore za izvršitev tracirane proge in prejšnji minister Derschatta je obljubil, ako njegov izvedenec progo priporoči. Konzorcij ni tako močan, da bi kakih 40 tisoč dal za načrte, ki bi potem pokopani ležali v železničnem ministrstvu. Goriška dežela je sama plačala vse načrte od Sv. Lucije do kranjske meje, a od tu naprej do Ljubljane pa bi moral konzorcij šteti denar. On pa hoče gotovosti. Ako železnično ministrstvo res da kako podporo, je znamenje, da se bode železnica gradila, ako odreče, je s tem tudi že povedano, da

ne mara za njo. — Breiter je menil, da bode veliko manj tehničnih sitnosti pri nameravani progi, kakor jih je pričakoval. Železnica bi bila primeroma zelo draga, a bi ljudstvu zelo koristila, ker gre vedno po obljubenih krajih. Ako vojni minister reče, da jo potrebuje, se kmalu zgradi, ker je država že radi idrijskega rudnika precej interesirana v mirnem času, v slučaju kake vojne z južnim sosedom pa bi bila naravnost potrebna.

i Brezvercev je v Idriji že na stotine, hvali se dopisnik »Slovenskega Naroda«. Najlepši odgovor na to samohvalo, kakor bi bila Idrija z brezverstvom odrešena, daje vedno naraščajoče število samomorilcev. In s tem se hvalite. Prav, tudi samoumor na — pameti.

Tedenski pregled.

V državnem zboru se je vrši proračunska razprava. Izvolil se je odsek 52 članov, ki bo proučeval finančni načrt. Razpravljalo se bo o štirih posameznih velikih skupinah. V razpravi o proračunu naučnega ministrstva je poslanec dr. Žitnik zahteval ljudskih šol na Koroškem, v Istri in v Trstu, govoril je o novomeški gimnaziji, o dvojni meri, s katero meri vlada pri slovenskih in nemških zavodih, o ljubljanski realki, ki mora postati slovensko - nemška, o nepotrebnem nemškem šolskem nadzorniku na Kranjskem, zahteval je posebnega deželnega šolskega nadzornika za koroške Slovence, in ponovil stare zahteve Slovencev po vseučilišču. Dr. Benkovič je izjavljal, zakaj morajo biti Jugoslovani v najstrožji opoziciji proti vladi. Pri glasovanju o prvi skupini (dispozicijski fond) je opozicija propadla s 198 proti 218 glasovom. 39 poslancev opozicije ni bilo v zbornici. Pri razpravi o 2. skupini je govoril dr. Korošec o juštičnem ministrstvu in se pritoževal, ker zapostavlja Slovence. Zahteval je, naj se imenuje slovenski šolski nadzornik za Koroško.

»Slov. Jednota« je sklenila glasovati proti proračunu; glede na ital. vseučilišče je sklenila zahtevati hkrati z italijanskim tudi ustanovitev slovenskega vseučilišča. — Slovansko solidarnost in samozavest so začeli hvaliti tudi ruski listi. — Vlada čuti težo opozicije in zato hoče razdvojiti Jugoslovane. Posebno lovi Dalmatince. — Finančni minister je predložil načrt o spremembi hišno razrednega davka, o spremembi zakona o osebnih dohodarini in o davku za samce. — Pri razpravi o laški univerzi se je naučni minister izrazil naj bo sedež na Dunaju. — Poslanec Pantz je stavil predlog, naj država uvede davek na luksuz. Čeh Kalina je uložil nujni predlog, naj vlada predloži zbornici načrt bosenske ustave. Predlog je bil odklonjen.

Tržaški Slovenci so pri občinskih volitvah v Trstu dosegli nepričakovano veliko glasov. Vsa okolica je volila slovensko in tudi v mestu samem je število slovenskih glasov ogromno. V vseh treh okrajih okolice so zmagali slovenski narodni kandidati. Slovenci so dobili v mestu in okolici med vsemi strankami ki so se udeležile volitve, največ glasov. Slovenci so v okolici dobili 4000, v mestu 3200; skupno 7200 glasov. Soc. demokratje v okolici 1350, v mestu 5450, skupno 6800 glasov. Italijanski liberalci v okolici 300 v mestu 5770, skupaj 6100 glasov. Važna je zmaga tržaških Slovencev v političnem oziru zelo, ker je sedaj z volivnim listkom dokazano, da tvorijo Slovenci v samem mestu Trst tako politično moč, da mora s Slovenci vsak računati. Podrta je vest o govoricah, da je Trst samolajsko mesto. Trst je dvojezičen. Nemških glasov se je nabrala le mala peščica.

Impozanten shod K. Z. za ljubljansko okolico se je vršil na Igu 13. t. m. Prišlo je nad 500 kmetov. Deželni odbornik profesor Jarc in dr. Rožič sta poročala. Liberalni shod na Igu pa se je klavrno izvršil.

Lepo se je obnesel mladeniški shod Orla v Radečah 13. t. m. Bilo je navzočih okoli 200 samih mladeničev. Enako izbornost se je vršil mladeniški shod v Svetnjah na Štajerskem.

V Novem mestu je katoliško rokodelsko društvo, ki se dobro razvija ustanovilo društvo mojstrov.

V Stožicah pri Ljubljani so blagoslovili gasilni dom. Kamnogoriško prostovoljno gasilno društvo je 13. t. m. praznovalo desetletnico svojega obstoja. V Predgradu je umrl nadučitelj Rud. Zavrnšek, v Železnikih pa gospod nadučitelj Sonc.

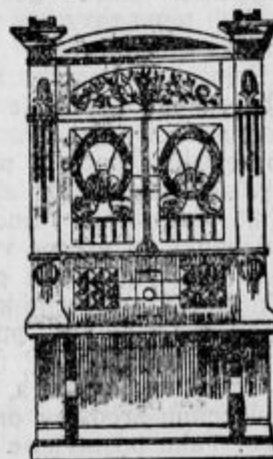
V Šenčurju so si po 26 letih zopet priborili župana, da stanuje v domači vasi.

Gospodarstvo.

Opozarjamo na današnji oglas Kolinske tovarne za kavine primesi da seznanimo slovensko javnost s tem slovenskim podjetjem. Kolinsko tovarno za kavine primesi je poklical v življenje arhitekt Č. Krička. Leta 1895 je bila dograje-

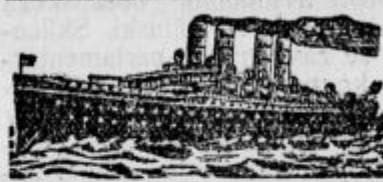
na nova tovarna v Kolinu in sušilnica v Rečanih. Mlado podjetje se je moralo v početku boriti z raznimi težkočami, kajti tudi na Češkem je še pri večini konzumentov vladovala napačno mnenje, da slovenski izdelek po svoji kakovosti ne more dosegati nemških izdelkov. Vztrajnosti ustanoviteljev pa se je vendar posrečilo polagoma pospešiti razvoj podjetja in pridobiti stalen krog odjemalcev za slovenski izdelek. Leta 1898. se je pretvorilo podjetje v delniško družbo češko - moravskega trgovstva s temeljno glavnico 600 tisoč kron, ki je ustanovila podružnično tovarno v Prostějovu na Moravskem in izdala nove delnice v znesku 400.000 K. Letos je napravila držba v svojem razvoju pomemben korak naprej s tem, da je od gospoda Ivan Jelačina kupila trdsko in varstvene znamke »Prve jugoslovanske tovarne za kavine surogate v Ljubljani« ter se tako približala narodnemu trgovstvu na slovenskem jugu. Delniška glavnica je bila za prve potrebe zopet zvišana za K 200.000, katere delnice so bile določene v nakup slovenskim, hrvaškim in srbskim trgovcem. V Ljubljani sezida družba še v tekočem letu popolnoma novo po najmodernejšem načinu vrejeno tovarno, tako da postane Kolinska tovarna za kavine primesi podjetje vsega slovenskega trgovstva in tudi v naših krajih doseže ono stopnjo v tej industriji, ki jo zavzema do sedaj nemška konkurenca. Podjetju, ki prinese v Ljubljano novega gospodarskega napredka, želimo na slovenskem jugu najboljšega uspeha ter njega izdelke vsem slovenskim rodbinam najtopleje priporočamo.

Zlat rudnik za vsakega gostilničarja, kavararja in lastnika so naši novi
Piano Orchestrioni z godbo
na lok, zvonilom, mandolino, Xylophonom

s težo, ki se zmorejo postaviti povsod. Kraska godba in strokovna izvedba jamčita za gotov dobiček. Električno-pneumatični Orchestrion učinkom. — Električni glasovirji z mandolino, Xylophonom in godbo na lok. Govorila z zvoki in odmevom za gostilničarje in zasebnike. Znamka Tion-Tion. Cenik brezplačno in poštino prosto. I. odlikovanja.

Tovarna International Piano-Orkestrov
F. MACHINEK in sinovi
DUNAJ XVII. S. Ortleibgasse Nr. 5.
Vzorna zaloga v Ljubljani
Josip Droil, Sodnijske ulice 3.

V Ameriko
in Kanado

zložna,
cena
in varna

vožnja s **Cunard Line**

H 544 52 Bližnji odhod:

iz Trsta, domačega pristanišča: Slavonia, 22. junija, Ultonija, 6. julija, Pannonia, 20. julija 1909. — Iz Liverpoola: Lusitania, največji in najlepši parnik, 19. junija, 17. julija, 7. avgusta, 28. avgusta, 18. septembra, 16. oktobra 1909. Mauretania, 3. in 24. julija, 14. avgusta, 4. septembra, 25. septembra, 23. oktobra 1909.

Pojasnila in vožne karte pri Andrej Odasek, Ljubljana, Slomskove ul. 25, bl. cerkve Srca Jezusovega.

Serravallo
železnato Kina-Vino

Higijenična razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom k slati kolajni.

Povzroča voljo do jedi, okrepa živce, pobiljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 6000 zdravniških priporočil.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
— TRST-Barkovlje. —

Björkö.

Boš meni greh li ta odpustil, neba in zemlje Ti gospod, če kličem za svoj bedni rod, od nas in tujcev poteptani: »Oh, Eloi, lama sabaktani?«
S. Gregorčič IV.

Kakor da bi se nam usoda sama ro-gala, je prav one dni, ko sta Izvoljski in sir Grey — prvi s čudovito naglico, drugi pa nekoliko bolj dostojanstveno — v za-devi aneksije pred Aehrenthalom in Bülowom kapitulirala, sivobradi Viljem Stead objavil članek, v katerem je v duhu opisoval slovansko kraljestvo bodočnosti od Severnega morja do Perzijskega zaliva...

Ampak vsi trezno sodeči ljudje so takrat vedeli, da so Slovani zopet dobili udarec in da je zopet Prus diktiral Evropi, kako se bo pisala zgodovina prihodnjih desetletij. Ko se je proglasila aneksija — bahanje, češ, Avstrijo premagamo, naskočimo jo od dveh strani — da — veliko jih je bilo, ki so upali, da bo še od tretje napadena... Ko pa je pomeranski grenadir zarobil z mečem, je bilo širokoustenja konec kakor bi odrezal.

Ko so diplomatje vso stvar medseboj mirno uredili, pa se je slovanska duša zopet zgenila. Pisali so, da je aneksija pač izvršena in da je ruska diplomacija poražena, ampak da se kmalu kruto maščuje.

Kmalu nato se je nekaj idealistov, a la Viljem Stead sešlo na vseslovanski konferenci v Peterburgu. Topot pa ni tako gladko šlo; resnica je bila celo za te fantaste prekruta. Vendar pa so vkljub rusko-poljskemu sporu in aneksije Bosne ter drugim neprijetnostim konstatirali in dekretirali, da je Slovanstvo napredovalo, češ, omajalo se je saj rusko-nemško prijateljstvo.

Danes pa pišemo kroniko sestanka, ki se je 17. t. m. vršil med carjem Nikolajem in cesarjem Viljemom v Björkö. Ruski in nemški oficijozni listi pišejo po nalogu svojih vlad, da je ta sestanek imel namen Evropi dokazati, da Rusija vzlic svojemu prijateljstvu z Anglijo ne bo nikoli zasledovala politike izoliranja Nemčije, ampak vedno sledila stari tradiciji, ki vidi v prijateljstvu Rusije z Nemčijo ne samo največje jamstvo za svetovni mir, ampak največje jamstvo za prospeh in blagor Rusije same...

Tako je in neoslovani na tem dejstvu ne bodo prav nič izpremenili. Bismarkova politika — trozveza na eni strani, na drugi strani pa tradicionalno prijateljstvo med Rusijo in Rusijo — še danes z železno roko vlada Evropi. O Slovanih pa, ki slučajno niso Rusi, odločujejo drugi. Tako poročajo oficijozni brzojavi o sestanku v Björkö, da sta se ruski car in nemški cesar dogovarjala glede balkanskih zadev in Poljakov...

Več gotovo ni treba povedati. Naredili Slovani tako nič ne bodo, tožili pa bodo seveda zopet silno veliko o vsenemskih valovih. In naši neoslovani bodo dejali, da se bo vse izpremenilo, da se bo Rusija pomodernizovala in tako dalje, kakor smo že pol stoletja vajeni. Ampak, kdo bo nam zameril, če odgovorimo Slovani z nemškim pesnikom: »Die Botschaft hör' ich wohl, doch fehlt mir der Glaube...«

Sestanek nemškega cesarja z ruskim carjem.

Ob treh ponoči 17. t. m. so zagledali Rusi dvanajst nemških ladij. Prva je vozila Viljemova jahta »Hohenzollern« ter torpedovka »Sleipner«. Rusi so pozdravljali Nemce s hura-klici, nemške križarke so streljale. Viljem je klical Rusom rusko: »Zdorovo rebjata!« Obleden je bil v rusko admiralsko uniformo s trakom Andrejevega reda. Med jahtami ruskega carja: »Standard« in »Polarska zvezda« je obstala jahta nemškega cesarja. Car Nikolaj, oblečen v nemško mornariško obleko, se je podal s sijajnim spremstvom na »Hohenzollern«, kjer je sviral godba »Bože carja hrani« in pozdravljali mornarji carja s hura-klici. Po polurnem obisku se je podal car nazaj na »Standard«, kjer mu je po 11. uri Viljem vrnil obisk. Zvečer je bila na »Standardu« sijajna pojedina. Car je napisal svojemu gostu. V napitnici je naglašal tradicionalne pristrane prijateljske zveze in zaupanje med obeh vladarskima rodbinama, ki nista le predpogoj dobrih razmer med obema državama, marveč tudi splošnemu miru, ki si ga car želi. Viljem je odgovoril v istem smislu. Ob priliki sestanka obeh vladarjev sta bila po nemškem cesarju odlikovana Stolypin in Izvoljski. Nemški državni tajnik Schoen je več časa konferiral s Stolypinom in Izvoljskim. Stolypin je zasljal tudi Viljem. Knez Uhtomski objavlja v peterburških »Vedomostih« članek, ki izjavja, da ruska opozicija s škripanjem zasleduje sestanek vladarjev. — V Londonu so zelo razburjeni, ker je

ruska torpedovka streljala na angleško ladjo »Wortbury«, ker se je preveč približala ruskemu brodogovju. Angleško časopisje piše pomirljivo.

Proračunska razprava.

Dunaj, 18. junija.

Sinoči je govoril z lepim uspehom poslanec dr. Korošec. Govori jasno in temperamentno, da ga je prijetno poslušati. Ker je bil vladni sistem germanizacije na polju šolstva in justice v naših deželah, je seveda izzval hrupne ugovore nemških nacionalcev. Markl, Einspinner, Wastian in drugi zastopniki štajerskega nemštva skušajo vselej s hrupnim ugovarjanjem zažugati govore neljubih jim slovenskih tovarišev iz Štajerske. Pa jim ne bo dosti pomagalo. Razprave so v obče zelo burne, ker se razpravljajo večinoma narodnostne razmere v šolstvu in pravosuđu. Nemci kar rohne, ko slovanski govorniki razkrinkajo krivice, ki se gode Slovanom v narodnostnem oziru. Moravski poslanec dr. Bulin je danes dve uri žigosal postopanje nemških ministrov Hohenburgerja in Schreinerja. Zanimivo je bilo, ko so trčile skupaj vladne stranke, Poljaki in nemški radikalci. Poslanec Londzin iz Šlezije — somišljenik Stojalovskega — je našteval krivice, ki jih delajo Nemci šleskim Poljakom. Zato so se pa zaletavali vanj z neslanimi medklici in ugovori Stransky, Kroy, Michl in drugi. Toda narodno-demokratska gospoda iz Poljskega Kola ni ščitila svojega tovariša, ampak se je umaknila v kuluarje. Pa prav vsi so pobegnili! Poslanec Londzin je ostal sam s Stojalovskim in Dobijem. Drugi slovanski poslanci pa so pomolvali no zrl te poljske reveže, katere so pustili Glabinski in tovariši tako same na bojišču. I seveda, ko bo pa veliki frazer Glabinski odprl svoja usta, tedaj pa se bodo gnjetli okrog njega Stojalovščeki in vsi drugi patri Poljskega Kola in se togotili, ako se bo kdo krohotal frazam pana Glabinskega.

V današnji seji se je nadaljevala podrobna razprava o drugi proračunski skupini. Končala se je pozno zvečer okoli 11. ure. V razpravi je Wastian poizkušal odgovarjati dr. Korošcu, a storil je to jako nespretno. Trdil je, da se spodnještajerskim Slovincem dobro godi. Povedal pa je le, da bodo Nemci odločno branili svoje spodnještajerske postojanke. Nato govore dr. Bulin, Londzin, pl. Stransky, nakar prične govoriti justični minister dr. Hohenburger, ki se je branil nasproti napadom slovanskih poslancev in rekel, da postopa justična uprava strogo objektivno. Pri nastavljanju uradniških mest se hoče ozirati na stvarno in jezikovno kvalifikacijo prosilcev. Napove, da predloži nov odvetniški red in novo disciplinarno postavbo. Ko govorita še dr. Gabel in pl. Semaka, nastopi naučni minister grof Stürgkh, ki se peča s srednje-šolsko reformo in trdi, da glede na maturitetne izkušnje ni poostiril Marchetovega odloka. Ministra je v živo zadel dr. Korošec govori, zato se je izkušal danes priti. Označil ga je dr. Korošec za sovražnika Slovencev. Mož pravi, da bi tega ne podpisali tisti slovanski poslanci, ki so sodelovali z njim v štajerskem deželnem zboru. Drugega ni znal odgovoriti. Končno je trdil, da hoče svoj resort objektivno upravljati. Govorita še profesor Drtina in Schafer.

Dr. Rybař

govori o šolskih zadevah na Primorskem in v Trstu, ki so za Slovence skrajno neugodne. Polemizuje z ministrskim predsednikom, ki je trdil, da vlada zelo skrbi za Jugoslovane. Nato govori o tržaških razmerah glede na Nemce. Država zelo sijajno skrbi za nemški pouk. Obstojita dve nemški deški in dve dekliški ljudski šoli, nemška meščanska šola, nemška gimnazija in nemška realka. Nemško protestantovsko šolo obiskuje le 213 Nemcev, 203 Italijani in 24 Slovencev, med učenci je le 209 protestantov. Za 2000 slovenskih otrok je na razpolago le ena ljudska šola. Zadnje volitve so sijajno dokazale, da so Slovenci v Trstu doma. (Zivahno pritrdjevanje.) Direkcija državne železnice je dovolila, da se smejo odtegovati darovi za nemški šulferajn pri izplačevanju plač. Nemško srednjo šolo v Gorici obiskuje le 15 do 20 nemških otrok, ostali so Slovenci in Italijani. Izjavi, da bo glasoval proti proračunu.

Po dr. Rybařu govore Simionovici, Levicki, Dawdrak, Fresl, Kopycinski, Gruber, Stanek, Wityk in dr. Kolessa.

Ob tri četrt na enajst se sprejme druga skupina proračuna.

V soboto se prične seja ob 9. uri dopoldne.

Gosposka zbornica.

Danes dopoldne je razpravljala gospodskozbornična komisija o proračunu. Vršila se je splošna politiška razprava.

KREČANSKO VPRAŠANJE. — PRIPRAVE NA VOJSKO PROTI GRŠKI. — ARABSKA IN ALBANSKA VSTAJA. — ABD UL HAMID.

Turški poslanci vseh strank izjavljajo, da hoče Turčija z vso silo braniti Kretu; »Petit Parisien« poroča, da se vele-vlasti še niso odločile za odpoklicanje vojakov. Sicer je bilo že pred 14 dnevi ukazano francoskemu konzulu v Kaneji, naj vse pripravi za odpoklicanje vojakov, a Turčija je prosila, naj tega ne store. Sledila so posvetovanja, ki še niso končana. Angleška bi najraje prepustila Kretu svoji usodi. Turčija se pa pripravlja za vsak slučaj. Več topničark so odposlali, da preprečijo vtihtapljenje orožja z Grške v Makedonijo in v Albanijo. V slučaju vojske z Grško se Turki boje splošne albanske vstaje. Zato Turčija z Albanijo že zdaj zelo odločno postopa in je že uničila več vstaških čet in odposlala proti Albancu Izi Boletinu 8000 mož, pred katerimi se je umaknil Iza na črnogorsko mejo. Medtem, ko se pripravljajo Turki na vojsko proti Grški in v v Albaniji, pa vre tudi na Arabskem. Velika bitka se je bila 35 ur južno od Urfa med vstaškimi Arabci rodu Tribu in turško armado, ki je zmagala. — Abd ul Hamidov drugi sin Abdul Mader efendi se je pritožil na ministrstvo, ker so ga izgnali iz palače, ne da bi mu nakazali stanovanje in apanažo in zato tava brez strehe po svetu.

PONEVERJENJA V RUSIJI.

Zaradi poneverjenj v moskovski intendanturi je obtoženih 120 uradnikov. Razprava se vrši začetkom julija. Država je ogoljufana za 50.000.000 rubljev. Zaradi goljufij na Moskovsko-Kazanski železnici je zaprtih nad 50 uradnikov.

ŠPANSKA MOBILIZUJE.

Mobilizovali so drugi španski armadni zbor. Najbrže se odpošlje v Maroko.

PRIMANJKLJAJ ZJEDINJENIH DRŽAV.

Ameriški proračun izkazuje 670 milijonov dolarjev deficita.

VELIKE ANGLEŠKE MORNARIŠKE VAJE.

Angleška mornarica je pripravljena na velike letošnje vaje, ki se jih udeleže 4 linijske ladje, 27 oklopnih, 26 zavarovanih križaric, 16 skovtov in topničark, 14 torpednih rušilcev, 79 torpedovk, 26 podmorskih čolnov, 3 ladje za polaganje min in 16 pomožnih ladij, vseh ladij 347.

SRBSKO OBOROŽEVANJE.

Čez Solun se pripelje v Srbijo veliko municije s Francoskega in iz Belgije.

SESTANEK MED NIKOLAJEM II. IN FALLIERESOM.

Iz Cherbourga se poroča, da se sestane car Nikolaj II. in Fallieres na vojni ladji Gambetta in ne v arsenalu, kakor druga leta, ker se hočejo izogniti napovedanih socialističnih demonstracij.

Jesenške novice.

I Občinske volitve v bližnji bodočnosti prorokujejo nekateri in se jih vesele. Mislimo, da ta bodočnost še ne bo tako kmalu prišla, že če se samo vse formalnosti upoštevajo, ki so potrebne, da se občinske volitve pravilno izvrše. Tudi tako lahko in mirno ne bo stvar šla, kakor domnevaajo tisti, ki se jim sline cede po županskem stolčku, dasi se na videz zadovolje tudi s svetovalsko častjo. Pribijemo, da bo na Jesenicah glavni boj med slovensko in tovarniško, oziroma nemško stranko, in da se bodo značaji slovenskih volivcev šele takrat pokazali res kot značaji, ko bodo brez ozira na hvalo in slavo, s katero se jih hoče zdaj pridobiti, volili slovenske kandidate.

I Sokolski dom nameravajo s pomočjo liberalnih mecenov sezidati tisti maloštevilni sokoli, ki so ostali še zvesti sokolstvu. Po »Narodu« pravijo in moledujejo za blagohotne prispevke, češ, da edini Sokol more ohraniti Jesenice slovenske. Opozorjamo širše občinstvo, da so sokoli svobodomiselnih, svobodomiselnost pa ne bo nikdar rešilo Jesenic, in še več: naši sokoli so, kar smo že povdrali, pristaši socialnih demokratov. Dokaz so zadnje deželnozborske volitve, ko so svoje glasove po večini oddali za socialnodemokratskega kandidata. Kdo je pa še slišal, da bi se bila rdeča internacionala kdaj posebno brigala za narodnost?

I Daljši dopust je dobil župnik pri Sv. Križu nad Jesenicami, g. Jakelj. Zaradi bolehnosti odšel je v bolnišnico usmiljenih bratov v Gradec.

I Lepa procesija je bila zadnje nedelje na sv. Rešnjega Telesa dan pri Sv. Križu. Pričela se je jutraj zgodaj ob petih. Visoko gori, skoro tisoč metrov nad morjem, pod Golico, v svežem planinskem zraku — res nekaj krasnega! In kar je še bolj imenito: prihitela je savška delavska godba in s svojim ubranim igranjem povzdignila cerkveno slovesnost. Daleč okrog, celo gori na Golico, so odmevali glasovi godbe.

I Predavanje bo v »Delavskem domu« jutri ob pol devetih zvečer.

Cerkveni letopis.

c Vič-Glince. Kronika naše župnije nam bo iz minolega tedna ohranila samo vesele spomine. Na praznik sv. R. T. smo v nepregledni vrsti spremljevali v procesiji svojega Boga prvič skozi zelenjem in zastavami okrašene Glince in Rožno dolino. Preč. provincijal P. Placid, ki je vodil procesijo, je nosil sv. R. T. v novi, krasno izdelani monštranci, ki smo jo dan prej dobili iz mojstrske roke g. Kregarja. Nad vse bogato opremljeni so bili štirje šotori za evangelije. Med milim petjem cerkvenega zbora, gromeli so s strelišča pod Rožnikom topovi, ki so daleč naokrog naznanjali, da je tukaj naselbina svojemu Bogu iz srca udanega delavstva. — Drugo veliko veselje za nas vse bilo je v nedeljo, ko se je na god farnega patrona tukaj delil prvič zakrament sv. birme. Dalj časa smo se marljivo pripravljali na to slovesnost. Dekleta so naplele na stotine metrov venec; krepki delavci zlasti iz tobačne tovarne so pa sami pri darežljivih Brezovčanih naprosili čez 20 krasnih mlajev in jih, končavši delo v tovarnah, postavljali pozno v noč pred cerkvijo in ob cesti. V soboto bilo je pred cerkvijo in v cerkvi že vse praznično. Točno ob 9. uri zjutraj se je pripeljal prevzvišeni in bil od skoro polnoštevlnega občinskega odbora in raznih društev najpristrčneje sprejet. Prav ginja-ljivo je nagovorila prevzvišenega nadpastirja birmanka Stel in mu za god podarila krasen šopek. Zvečer ob pol 9. mu je kat. slov. izobraževalno društvo in »Orel« preskrbelo bakljado in podoknico. V nedeljo se je sveto opravilo začelo ob 9. uri. Veselo smo bili iznenadeni, ko smo pred altarjem zagledali tudi prevzvišenega škofa g. I. T r o b c a iz Amerike. Prevzvišena sta si razdelila sveto delo. Ljubljanski knezoškof je prevzel sv. mašo in govor, ameriški pa je podelil 204 otrokom zakrament sv. birme. Po sv. birmi sta bila blagoslovljena kipa presv. Srca Jezusovega in Marijinega, ki sta oba lepo, vse hvale vredno delo g. Pengova, katerega najtopleje priporočamo. Postavljena sta ob obhajilni mizi in sta mnogo pripomogla k lepoti že itak krasne hiše božje. Dež, ki je lil mej birmovanjem, je nekoliko oviral veselje tega dneva. Sicer se je pa vse izvršilo v najlepšem redu in miru, da smo po sv. delu prav veseli zaklicali: Deo gratias!

Po svetu.

Nesreče z avtomobili. Z ozirom na množice se nesreče z avtomobili piše dunajski »Automobilfahrer«, da je vzrok temu iskati v premali izvežbanosti soferjev. V enakem smislu je sestavljen tudi predlog, ki so ga v državni zbornici vložili poslanec Steiner in tovariši in ki zahteva, da javne oblasti poskrbe za to, da soferji ne bodo morali do popolnega izmučenja vršiti službo. Določi naj se jim delovni čas, kajti njih služba ni nič manj naporna ko ona vlakovodij in motornih vodij na električnih cestnih železnicah. Vlada naj uredi službene in delovne razmere soferjev eventuelno s posebnim zakonom. Nepazljive soferje so sedaj pričeli v Ameriki kaznovati radi uboja.

Kralj gostilničarjev je londonski »organizator vebanketov«, Josip Lyons. On ima sedaj 10.000 uslužbencev: natakarjev, kuharjev, slaščičarjev, pekov, mesarjev itd.; dalje velikanske zaloge podstavkov, 30.000 krožnikov, 50.000 čaš vsakere oblike, cele gore namiznih prtov, servijet itd. V osmih pečeh peko avstrijski peki noč in dan kruh; samo za slaščice se vsak teden porabi 30 ton surovega masla. Vsak dan zakoljejo cele črede različnih živali in celi vlaki privvažajo vsak dan različno zelenjavo in sadje. Za veliko aberdeensko pojedino (3500 oseb) je dobavil Lyons 90 želv, 229 jančijih stegen, 800 rib, 1200 jerebic, 2000 zarebernic, 2500 prepelic, 500 kapunov, 1200 hrušk, 350 dinj, 1600 breskev in 6500 funtov grozdja. Poleg tega pa še velikanske množice drugih stvari, ki so bile za napravo jedi potrebne. Dinje je naročil iz Francije želve, ki so tehtale 6000 funtov, pa je dobil iz Indije. Pojedina je obstajala iz 10 vrst in je bila v 70 minutah servirana. Streglo je 750 natakharjev.

Strahovi srbskega kralja. Minoli ponedeljek se je vršil v Belgradu ministrski svet pod predsedstvom kralja Petra. Ob tej priliki je kralj predložil ministrom pisma, ki jih je prejel ob šesti obletnici smrti Aleksandra in Drage. V pismih se mu grozi s smrtjo, ako ne odstrani iz svoje bližine zarotnikov. Na dveh pismih so podpisani častniški zbori posadke Niš in Zaječar. Vojni minister je dobil nalog, da uvede preiskavo. Enaka pisma je dobil tudi princ Jurij, ki jih je izročil očetu s sledečimi besedami: »Ta pisma so pisali častniki tvoje vojske; prosim te, napravi že enkrat konec tej nesrečni korupciji. Ti nimaš pojma, koliko nezadovoljstvo vlada v ljudstvu. Ako greš dalje po tem potu, so naši dnevi šteti.« — »Budapesti Hirap« poroča, da se na Srbskem vedno bolj ruje proti dinastiji Karagjorgjevičev. Bajce se skrivaj agitira, da bi postal srbski

kralj član starosrbske dinastije častnik avstrijske armade Nemanjić.

Iz kovačnice na oder. V bodoči zimski sezoni ima v newyorški Metropolitan-Operi nastopiti kot nova »zvezda« neka Ana Case. Ista je hči nekega vaškega kovača iz bližine Newarka in je stara 21 let. Od svojega 15. leta je pomagala očetu pri kovaštvu kot najboljši pomočnik in zraven veselo prepevala. Njen glas je presegal ropot v kovačnici in nekoč se je začela zanimati za priprosto pevko neka slučajno mimoidoča gospoda. Začela se je učiti umetnega petja, nastopila z velikim uspehom v koncertih in sedaj jo je ravnatelj Dippel sijajno angaževal za Metropolitan-Opero.

Razposajena moda »vleče« tudi moške! Kakor kako razposajeno dekle zavaja letos pariška moda tudi moške k čisto neverjetnim skokom v obleke. Doseganja umerjenost in resna dostojnost moške obleke je šla k vragu in po Parizu vidiš pohajati moške, ki bleste v vseh mavričnih barvah: bele hlače, rmen jopič, violeten pas, rjavi čevlji in na glavi tropski klobuk. Pred nekaj dnevi so opazovali na bulvarih dandyja, ki je imel izživajoče zavijane panamaslanike, črn frak, bele hlače, rjave čevlje in zeleno kravato; nek splošno znan »sportsman« pa je prišel minolo nedeljo v najimenitnejši sportni klub tako-le obleden: lahek jopič modre barve, na robih obrobjen z belimi svilinami; trakovi, sive hlače in rjavi čevlji. Pri zadnji dirki se je kazal nek imeniten gospodič v belem svilenem telovniku, zeleni srajci, rdeči kravati in rjavih čevljih. Vse barve igrajo zlasti na slamnikih: priprosti črni trak je popolnoma izginil in njegovo mesto zavzemajo trakovi vseh mogočih barv — od temno plavega pa do svetlo rumenega in rožičastega. Z vso mogočo domišljijo se izbira telovnike; najbolj priljubljena barva je temno golobjesiva, a ne manjka tudi najživejših vzorcev. »Novost« so telovniki iz krokodilove kože! Kakor torej vidimo, je razposajena moda letos zopet enkrat »potegnila« tudi moške...

Protisrbski proces v Zagrebu.

(76. dan razprave.)

Srbsko-hrvaško sovraštvo.

Zagreb, 18. junija. Priča Mato Šimić izpove isto kakor vse prejšnje hrvaške priče in pripominja, da je župnik Joco Jovanović v Paklenici v cerkvi učil, da sta Mati božja in sveta Petka bili Srbinji. — Priča Šokčević, finančni stražnik, pripoveduje, da so Srbi peli »Još Hrvatska ni propala ali će propasti!« — Priči Novačić in Lipert iz sela Okučani izpove, da je srbsko sepagando v njihovem kraju vodil nadučitelj obtoženec Vukdragović. Občinski tajnik Dane Protić je dejal, da so vsi katoliki svinje. Blizu neke katoliške kapelice so Srbi nalašč napravili smetišče. Novačić obširno opisuje, kako so na kraljev rojstni dan Srbi raztrgali hrvaško zastavo in po njej hodili.

Protisrbske demonstracije v Zagrebu.

Napad na branitelja.

V Zagrebu so Frankovci napadli branitelja obtožencev, Srba Belobrka, ker je v sodni dvorani nekaj žalil Hrvaštvo, in ga tako nabili, da je bil ves krvav in je moral zbežati v bližnjo kavarno, da ga obvežejo. Dan potem (18. t. m.) je več Srbov in »Pokretašev« na Zrinjevcu priredilo dr. Belobrku ovacije, kličoč mu: »Živio!« »Živili veleizdajnici!« »Živila Srbija!« Frankovci so nato naskočili »Pokretaše« in več ljudi z bokserjem od krvi ranili. Policija je napravila s težavo red in dva demonstranta zaprla. Bil je pač skrajni čas, da na Hrvaškem tak način boja poneha.

V avdijenci pri kralju Petru.

Kralj Peter srbski je sprejel v avdijenci branitelja Srbov dr. Hinkovića in Bude Budisavljevića. Branitelja sta šla h kralju Petru, da se pri njem informirata o delovanju Nastića.

Dnevne novice.

+ Narodnoobrambni odseki S. K. S. Z. Lani se je osnoval že v ljubljanski S. K. S. Z. narodnoobrambni odsek, ki si je stavil nalogo pomagati bratom ob meji. Iz odseka je šlo mnogo knjig na mejo založilo se je vžigalice ter je iz njega izšlo nabiranje prispevkov za obmejne Slovence, posebno za St. II, po »Slovenca«. Z ozirom na sklepe »Zvezine« skupščine v St. Jakobu se je sklenilo v zadnji seji odbora S. K. S. Z. razširiti odsek z zastopniki raznih naših organizacij in časopisja. Tako se bo ta odsek poživil ter bo nekaka centrala za narodno obrambne odseke naših izobraževalnih društev na Kranjskem. Ta odsek naj skrbi, da se bodo po vseh naših izobraževalnih društvih narodnoobrambni odseki res kmalu osnovali ter naj jim določi natančen delokrog. Upamo, da tudi odbori vseh »Slovenskih krščansko-socialnih zvez« naznanijo svoje zastopnike za

skupen narodnoobrambni odbor vseh naših S. K. S. Z., ki naj določi enotno delo ter naj organizira skupno narodno obrambo. Tudi v narodni obrambi naj močna naša organizacija pokaže svojo moč.

+ Odseki v naših društvih. V zadnji seji odbora S. K. S. Z. se je sklenilo takoj pričeiti z osnovanjem odsekov po naših izobraževalnih društvih. Poleg narodnoobrambnih odsekov se osnujejo delavski, zmernostni odseki in odseki za izseljevanje.

+ Ustanovni občni zbor »Slovenske Lige katoliških akademikov« se vrši 24. t. m. zvečer ob 7. uri na Dunaju, I., Fleischmarkt 16 (Hotel Post). Spored: 1. Poročilo pripravljalnega odbora. 2. Citiranje pravil. 3. Volitev načelstva. 4. Eventualija. Po občnem zboru prosta zabava. — Zjutraj istega dne je ob devetih sveta maša v cerkvi Maria Treu v VIII. okraju; popoldne posvetovanje odposlancev: — Vabljeni so vsi katoliški slovenski krogi. — Naslov Lige je: phil. Fr. Stelé, Wien XVIII., Schulgasse 30, III. 19.

+ Radikalizem se, kakor znano, pri naših liberalcih v velikih množinah proizvajajo. Tako se n. pr. zdaj »Narod« silno huduje in obeta svet pretresujoči odpor in bogve kaj še vse, ker je cesar za zgradbo nemškega gledališča daroval 20.000 K. Vsak Slovenec se zaveda, da nas je vlada s tem, da je cesarju to nasvetovala, zopet hotela ponižati, kranjske Nemce pa potrditi v njihovi ošabnosti, da ne bi izgubili zavesti, da so »Herrenvolk«. Mogoče je hotel baron Bienerth s tem darom nekoliko ohladiti rano, ki se je odprla »im deutschen Gemüth«, ko je upravno sodišče zavrnilo nemški priziv proti samoslovenskim uličnim napisom? Bodi temu karkoli; mi mislimo, da ta dar kranjskim Nemcem ne bo teknil, ker naklonjenost vlade in dvorskih krogov ne bo mogla nikdar premostiti brezdnosti, ki se je na Kranjskem po krivdi Nemcev za vse čase odprlo med Slovenci in nemško manjšino. Toliko glede Nemcev, ki jim tistih 20.000 K ne zavidamo. Kar pa se »Naroda« tiče, bi se ga predržnili vprašati, koliko tisoč kron pa je slovenska liberalna stranka v deželnem zboru vsako zasjedanje naklonila nemškemu gledališču? Če se ne motimo, je slovenska narodnopravna stranka veliko več nemškemu gledališču darovala kakor topot cesar. Liberalci so nem. gledališču darovali iz žepov slovenskih davkoplačevalcev in kar je še grše, so to, kar so nemškemu gledališču dali, slovenskemu odtegovali, kakor je bilo dobesedno v njihovi pogodbi z Nemci določeno — cesar pa je daroval iz svojega. »Narodov« radikalizem je znotraj otel, zunaj pa ga nič ni. Saj je v ravno tisti številki, v kateri kliče grom in strele iz neba zaradi daru nemškemu gledališču, objavil brzojavko, v kateri pravi, da razpore med Jugoslovani na Dunaju ni — kakor je baje trdil »Slovenec« — pač pa da utegne priti do spora, ako bo »dr. Šusteršič hotel še dalje dalmatinske poslance terorizirati«. »Narod« je svoj čas dr. Šusteršiču, ker ni hotel Bosne prepustiti Srbiji, očital, da je vladni lakaj, neštetočrat je pozivljali slovence, zlasti pa jugoslovanske poslance, naj razbijejo cel parlament, vladi nikoli pod nobenim pogojem ničesar ne dovolijo, pridigal antimitarizem in pasivno resistenco v vojski itd. itd., zdaj pa dr. Šusteršiču, ki je mnenja, da mora vsak poslanec tako glasovati, kakor se v klubu, oziroma v zvezi sklone, očita, da hoče terorizirati poslance, ki so se odtegnili glasovanju, čeprav je bilo sklenjeno, da morajo glasovati proti vladi! Tak je radikalizem slovenskih liberalcev. Še nedavno z Nemci zvezani po pogodbi, pišejo cel čas, odkar obstoji »Slovenska Jednota« tako kakor da bi bili zvezani z vlado. Takim ljudem nihče ne verjame, pa naj se še tako pridružajo in ogorčujejo, če se Slovincem zgodi kakšna krivica. Če so Nemci na Kranjskem tako ošabni, vlada pa tako pristranska, da se ji za Slovence nobena provokacija ne zdi tako velika, da bi si ne smela upati večje, kdo drugi je temu kriv kakor ravno slovenska liberalna stranka?

+ Zanimivosti. Ko je končal naučni minister grof Stürgkh svoj govor, pristopil je k njemu tudi vseslovan in ljubljanski župan Hribar ter mu čestital. Nemara se mu je zahvalil za nemškega deželnega šolskega nadzornika. Dvorni svetnik Ploj se vedno bolj kaže kot pristen vladen. Sedaj dela z vso vneto za rumunsko trgovinsko pogodbo in za pooblastilni zakon, katerega bi vlada rada imela še pred počitnicami. Pri važnih pogovorih z opozicijskimi poslanci si pridno dela zapiske: nihče ne ve zakaj, a stvar vzbuja pozornost. Pred glasovanjem se je po kuluarjih govorilo, da bo Plojev klub dal deset absenc. No, devet jih je dal, ker sta še v zadnjem trenutku s Plojevim vedenjem odšla Laginja in Ivanišević. Poslanca Ježovnika niso poklicali na Dunaj. Taki so naši brati v opoziciji!

+ Dr. Matko Laginja se je točno pred glasovanjem proti vladi odpeljal z Dunaja, ker ga je baje klicala domov odvetniška dolžnost. Možno rad kaže svojo opo-

zicijsko masko, a ko je treba udariti, pa zbeži za odvetniškim zaslužkom. Za tako delovanje ga še jugoslovanska delegacija designira za podpredsedniško mesto v zbornici. Ubi onus, ibis honos, je veljalo nekdanj.

+ Odsotni Jugoslovani. Glasovanja proti dispozicijskemu zakladu se izmed Jugoslovanov niso udeležili: Blankini, Bulič, Ivanišević, Ivčević, Ježovnik, Laginja, Perič, dr. Rybač in Vukovič.

+ Konfiscirano brošuro liberalnih dijakov o slovenskem vseučilišču je imunitiral poslanec Hribar, čeprav se v njej nesramno napada naša delegacija.

+ Na napačno adresi so se obrnili liberalni graški akademiki, ko so se zaradi slovenskega vseučilišča obrnili na »Slovensko Jednoto«. Ali bi ne bilo bolj pametno, ko bi se obrnili na svoje prijatelje in somišljenike v »Zavezi južnih Slovencev«? Ondi naj zastavijo! Opomnijo naj jih, da je potreba nekoliko energije in vstranosti in seveda, kar je tudi neobhodno potreba, da so ob važnih razpravah in glasovanjih v zbornici. Potem morda — pojde!

+ Od državne železnice. Imenovan je Murgur Pavel, stavbni komisar pri ravnateljstvu odd. III. v Trstu za podnačelnika c. kr. železnice vzdrževalne sekcije I. v Ljubljani; na novo sta sprejeta Reising pl. Reisinger Italjo za žel. koncipienta za ravn. odd. II. v Trstu in Šmajdek Martin za volonterja na Bledu; premeščeni so: adjunkt Gartgruber Leopold od obratnega urada v Trstu k ravn. odd. VI., aspirant Mišon Josip iz Lesec v Sv. Lucijo-Tolmin, aspirant Knavs Roman iz Sv. Lucije-Tolmina k obratnemu uradu v Trstu, aspirant Komp Karol iz Ljubljane v Kranj.

+ Občinske volitve za občino Moste pri Ljubljani so razpisane in sicer vrši se volitev občinskih odbornikov dne 30. junija t. l. v prostorih gostilne Fran Zakotnika v Mostah. Vsak razred voli 6 odbornikov in tri namestnike. III. razred ima približno do 500 volivcev in voli od 8. ure zjutraj do 12. popoldan. II. razred do 70 volivcev, voli od 2. do 3. ure popoldan in I. razred do 20 volivcev, voli od pol 4. do 4. ure popoldan. Možje volivci v vaših rokah so sedanje slabe razmere občine Moste, pozivljate se, da oddaste svoje glasove takim možem, ki imajo in bodo imeli resno skrb in voljo delovati v korist svoje občine in svojih občanov.

+ Slovenskim pesnikom! Za dan obmejnih Slovencev rabimo navdušeno pesem »obmejnih Slovencev«, ki bi se pela po vseh naših društvih in ki bi postala himna obmejnih Slovencev. Najboljša došla pesem naj bi bila budnica obmejnih Slovencev, klic po samoozbambi, krepak poziv na boj proti sovragu naroda. Ko dobimo pesmi, sledi enak poziv slovenskim skladateljem. Pesmi naj se do 1. julija pošljejo uredništvu »Slovenca« v Ljubljani.

+ Vabilo k veselici, ki jo priredi kršč. soc. strokovno društvo papirnih delavcev za Avstrijo v Vevčah na vrtu g. župana Jakoba Dimnika pri Dev. Mariji v Polju dne 20. junija t. l., ob pol 4. uri popoldne. Spored: 1. Godba. 2. Šaljiva loterija. 3. Petje. 4. Koncert »mačjega orkestra«. 5. Umetelni ogenj. 6. Streljanje s topovi. 7. Prosta zabava. — Vstopnina 20 vin. za osebo. Gostje z znaki društev, ki so v K. S. Z., so vstopnine prosti. V slučaju slabega vremena se vrši veselica prihodnjo nedeljo.

+ Poštne razmere. Zadnje dni razgovarjala se je večja družba o raznih stanovskih razmerah. Enega, tudi navzočega poštarja vpraša sosed, kako je vendar služba na razrednih poštah urejena, da jih nekaj vleče in dela kot črv od ranega jutra do pozne noči, a so zopet taki, kateri ne delajo nič in jih sploh ni nikoli v uradu. Po stanovskih poslih — pripoveduje ta gospod — pridem v razne kraje in ravno pri večjih uradih ne vidim poštarjev še manj pa poštarje v pisarnah. Nekje na Dolenjskem naletim vedno mesto poštarice ne soproga — penzionista — nad gospodičnami kričati, kar na mene jako mučen vtis naredi. Da se osobe ne pritožijo, mi je uže preje razumljivo, ne gre mi pa v glavo, da to trpijo dotični meščanje in pa pošto ravnateljstvo, katero mora vendar vedeti, da nima gluhih, zagrizeni nemško-nacionalni mož v uradu nič iskati, še manje pa zaukazovati. — Ja, gospodje, pravi poštar, pri nas so res čudne, naravnost nerazumljive razmere. Tisti, kateri delajo neprenehoma in se strogo uradnih ur drže, dobijo za približek kvečjem kakšno zafrkacijo, a za one, kateri vlečejo le poštarje plače, se ne briga noben živ krst. Poznam tovariše, katerih delo na pošti je enako španski ničli, so pa vkljub temu nadpoštarji. Kdor ne pozna naših razmer, bo rekel, da je kaj takega nemogoče, vendar je pa to le gola in čista resnica. Zeleti bi bilo torej, da bi se tudi pri teh uradih naredil red, vendar pa ne ozirajte se ne na levo, ne na desno. Delu — plačilo!

+ Komu je znano ime: Ferdinand Zupančič, star okoli 41 let, čegar mati je

bila pred kakimi 40 leti v bolnišnici v Ljubljani, od koder je bil enoletni otrok izročen neki rodbini v oskrb. Mati je doma iz St. Vida pri Zatičini in živi sedaj v Gradcu, Wienerstrasse št. 117. Po drugem mogoče se piše Stakovnik ter bi rada kaj izvedela o svojem sinu.

+ Petnajstletnico svojega obstanka praznuje prostovoljno gasilno društvo v Bizoviku dne 1. avgusta.

+ Umri je v Zagrebu v 33 letu svojega življenja č. g. Franjo Suša. Pokojnik je bil poznan kot izvrsten poznavatelj hrvaškega jezika narodne govornice. Osnovatelj je hrvaški katoliški list »Istina« in napisal iz Griginog Rovaša. Ostavlja tužno majko in dve sestri.

+ Veselica v Vintgarju. Dne 23. maja priredila se je v restavraciji »Vintgar« veselica, katere se je prav dobro izvršila, dohodek 226 K — porabi se en del za »Aljažev dom«, en del pa za popravilo poti skozi Vintgar, katere je bila ob letošnji zimi znatno poškodovana. Za srečkanje se je pridobilo lepih dobitkov, za katere darovalcem presrečna zahvala. Zahvala je bila zanimiva. Godbeni klub gorjanskega gasilnega društva, kateremu je prišel pomagat g. Klančnik iz Dovjega, je izvršno sviral. G. Klančnik je tudi pri petju sodeloval, za kar mu srčna zahvala. Pod vodstvom našega slepega Miha z spremljevanjem citer so gorjanski pevci in pevke dobro prednašali lepe narodne pesmi. Za zabavo je bila tudi šaljiva pošta, kjer se je iz različnih lepih krajev Gorenjske dopisovalo, celo iz »Aljažev doma« in Kredarice; brzojav se je zahteval celo s Triglavom, kamor pa se spomladi še ni mogel izpeljati. Dne 20. junija priredi godbeni klub zopet veselico pri Tereziji Černe v Spodnjih Gorjah, kamor se občinstvo vabi. Godba se dobro izpopolnjuje, ker pa tudi precej stane in je blagajna vedno na suhem, upamo, da se bo 20. t. m. toliko opomogla, da bo mogla napredovati.

+ Vintgar se že precej dobro obiskuje, največ iz postaje Dobrava, posebno Korošcev pride mnogo. V restavraciji je razum dobre postrežbe tudi pianino na razpolago in vozovi na Bled. V Vintgar!

+ Znaki S. K. S. Z. Slovenska kršč.-socialna zveza je te dni dobila zopet večjo množino znakov. Društva in somišljeniki S. K. S. Z., ki želé zvezne znake, naj jih takoj naroče, ker je zveza dobila zelo mnogo naročil ter sedanja zaloga ne bo za dolgo zadostovala! Znaki so zelo lični in dolžnost vsakega zavednega somišljenika je, da si omisli znak S. K. S. Z. Znaki se naročajo pri S. K. S. Z. v Ljubljani.

+ Prostovoljno gasilno društvo v Trebnjem priredi povodom 25-letnice svojega obstanka dne 1. avgusta 1909 gasilsko slavnost. Vspored slavnosti se pravčasno objavi. Slavna bratska društva, zlasti po Dolenjskem, se uljudno prosijo, da na ta dan ne prireajo veselice. Odbor.

+ Razpis nadučiteljske službe. Na trirazredni ljudski šoli v Komendi je stalno oddati nadučiteljsko mesto z zakoni-timi prejemki in z naravnim stanovanjem. Prošnje je vlagati do 7. julija na c. kr. okr. šolski svet v Kamniku.

+ Na znanje društvom in romarjem. Društva in razne skupine, ki si hočejo v večjih skupinah ogledati kinematograf »Pathé« na Dunajski cesti, dobe 30 odstotkov na korist svojega društva. Želje, kedaj naj bi bila predstava, naj se javijo podjetniku.

+ Strelne vaje na srednjih šolah. Na svoječasnih anketi za preuredbo pouka na srednjih šolah so zastopali vojaški zastopniki mnenje, naj se upeljejo prostovoljne strelne vaje na gimnazijah. V novem normalnem učnem načrtu za srednje šole se sicer o tem ne govori, a je gotovo, da tudi ni nobenih ovir za upeljavo strelnih vaj. Vojaško ministrstvo hoče dati onim zavodom, ki bi upeljali neoblatne strelne vaje, precej ugodnosti, predvsem vojaške inštruktorje, tudi tam, kjer bi se vadile streljati civilne osebe. Vojni erar bi posodil tudi orožje in bi dovolil, da se strelja na vojaških streljiščih, kadar so prosta.

+ Semeni v Kandiji. Prašičev je bilo radi zaprtje v Krškem okraju manj pripe-ljanih, kakor ponavadi, dočim je bilo veliko kupcev. Goveje živine je bilo prignane 560 glav. Videti je bilo na sejmšču res krasno živino. Videti je bilo da se je živinoreja v tem kraju zelo povzdignila. Krasni voli, velikani, Frana Smuk iz Smolinevasi so delali čast našim živinorejcem; samo tujih kupcev smo pogrešali. Prihodnji semenj bo 15. julija 1909.

+ G. Nastić bo kot glavna priča zaslišan v protisrbskem procesu v ponedeljek 21. t. m. ob pol peti uri popoldne. Zaslišana bodeta tudi izvedenca Luka Roč in dr. Miller, da izrečeta svojo sodbo o verodostojnosti Nastičevih podatkov.

+ Hajlanje v ljubljanski okolici. Iz Vevč se nam piše: Zadnje čase se je udomačilo nemško hajlanje vedno pogostej pri nas, tako da je vsako nedeljo na dnevnem redu. V nedeljo dne 6. t. m., na praznik Sv. R. T. in zadnjo nedeljo dne 13. t. m. se je hajlalo pozno v noč. V tovarniški restavraciji imajo hajlači zavetje pod po-

kroviteljstvom gotove osebe, katere ime za danes zamolčimo. Dne 6. t. m. bili so nemčurji v tej restavraciji toliko predrzni, da so ponujali plavice — katerih so imeli polne mize — slovenskim dekletom. Na Sv. R. T. je bila zbrana vsa vevška godba v restavraciji skoraj celo noč. Bomo ob svojem času pogledali v občinske račune, koliko je županstvo prejelo za dovoljenje godbe ta dan. Čudno se nam le zdi, da se sme v vevški restavraciji cele noči popivati, igrati za denar in plesati. Ali ve županstvo, da je restavracija cele noči odprta? Ali se v orožniško hišo nič ne sliši hrup, ki ga pozno v noč povzročajo pijani Nemci in nemčurji? Če kmečki voznik poči z bičem, takoj je orožnik pri roki in do lasu se mora izpoiniti paragraf. V restavraciji pa je dovoljeno vse. Ali je edino restavracija v Vevčah ono svetišče, kamor ne seže moč postave?

— **Časna člana »Danice«.** Slovensko katoliško akademsko društvo »Danica« na Dunaju je imenovala dr. Susteršiča in dr. Žitnika svojim častnim članom ob priiliki ustanovitve slovenske lige katoliških akademikov.

— **Samoumor učiteljice.** Ker je bila vpokojena se je zastrupila v Trstu 50 let stara učiteljica Terezija Foà.

— **Mesto notarja v Kostanjevici** je razpisano.

— **Ker je izgubil pravdo se je obesil.** V Pulju je izgubil večletno pravdo 70 letni Mat. Zakrajšek. Več let se je pravdal s sorodniki za neko hišo, na katere podstrešju se je sedaj, ko je pravdo izgubil, obesil.

— **»Gasilni dom«** v Zabnici bo blagoslovljen jutri v nedeljo, dne 20. junija.

— **Spečega moža zločinec pobil in zažgal.** Pri Sv. Miklavžu pri Lhanu je večeraj v gozdu grabil listje Janez Kopač. Pri delu je v listju zaspal. Ko je spal se mu je nekdo približal, polil ga z neko tekočino in ga zažgal. Nakrat je bil mož v plamenu. Dobil je strahovite poškodbe, vsled katerih je danes ponoči umrl. Nekateri sumijo njegovo ženo, gotovega se pa še ni ve.

— **Ij Opozarjamo na ustno vodo.** »F. u. o. d. i. n.«, ki je domač izdelek in o kateri so se izrekli strokovnjaki, da prekaša mnoge tuje izdelke.

— **V zaznamku slovenskih tvrdk** je pomotoma izostal naslov domače tvrdke A. Sinkovic dediči, modna trgovina na Mestnem trgu.

Znanost in umetnost.

Mešani in ženski zbori. Uglasbil Fran Ferjančič. Cena partituri 3 K, (po dva skupaj) po 50 vin. V Ljubljani 1909. Založila »Katoliška Bukvarna.« V elegantni obliki, na finem papirju stopajo pred nas te skladbe, deset po številu. Menda ne bo preveč, če rečem, da so skladbe zelo dobre, izvečine naravnost izvrstne. Ferjančič ima svoj poseben značaj v kompoziciji, diči ga slovensko čustvovanje, odeto v najboljše moderno obliko; originalen je, skoroda vedno zelo živahen, in kar je največ vredno: vedno našde značaju besedila jako primeren izraz v glasbi. Krasnja je v tem oziru Gregorčičeva »Tone solnce, tone...«, izrazit »Pustni večer«, kako se v lahkem rondoju ob lahkih violinah in hrumečem basu vijejo pari! potem to skrivnostno svarično trkanje ob polnoči, hrupno norčevanje godcev in plesalcev, in nazadnje žalosten konec v valovih: karakteristično! Efekt mora napraviti skladba povsod, če se bo količkaj energično proizvajala. Ali pa ljubka »Šivilja« in živahne »Plevce«, kako so to lepega, nežnega izraza! »Lahko noč« bi mogli imenovati skoro koncertno skladbo.

Poleg drugega naj omenimo le še Ferjančiča kot prirejevalca narodnih oz. ponarodelih pesmi. Tri je sprejel v to zbirko. Priznati se mora, da so izborna urejene, zlasti ugaja dekliski zbor »Rožmarin«, ki je naravnost globoko zamišljen, Dobro proizvajati mora ganiti srce.

Sploh diči skladatelja originalna zamisel, globoka koncepcija. Hkrati je potrebno omeniti dobro uporabljen motiv in vsled tega tudi enotnost vsake skladbe. In kljub temu, da so skladbe popolnoma umerjene po modernih zahtevah, niso ravno težke. Količkaj izvežban zbor jih bo večino lahko zmagoval, seveda s primernim trudom in ukom. In čas bi že bil enkrat, — naj olajšam s to besedo svoje srce — čas bi že bil, da bi se splošno naša zbori povzpeli višje, naj bi pevci (pravzaprav pevovodje) zahrepeneli po napredku! Pevci se namreč — experientia teste — veliko rajše uče sladeb, ki stanejo nekoliko več truda, lažje jih dobiš za skušnjo, kakor pa za vsakdanje blago, ki ga zelo navaden pevec po vseh plateh, po melodiji in harmoniji že skoro prej pozna, predno ga v roke dobi. Dajmo našim navdušenim pevcem krepke hrane! Upajmo, da bo ta zbirka, ki kar kliče po zborih — tudi v tem oziru veliko dosegla. Dobi se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Kimovec.

• **Osnovne misli o bodoči zgodovini slovenskega slovstva.** Pod tem naslovom

je izdal prof. dr. K. Glaser kot ponatis iz »Straže« 12 strani obsežno brošuro.

SODNA RAZPRAVA PROTI ČESKIM ANTILITARISTOM

se prične 30. t. m. Obtoženih je 46 oseb. Razprava bo večinoma tajna.

ZMAGA KATOLIČANOM NA HOLANDSKEM.

Na Holandskem so si katoličani pri volitvah v zbornico od 100 sedežev pridobili 55. Tudi pri 36 ožjih volitvah pribore si še nekaj sedežev.

ANTIKVARIJAT »KATOLIŠKE BUKVARNE« V LJUBLJANI

ima ravnokar po nizkih cenah na razpolago sledeča popolnoma nerabljen dela:

2 izvoda Kuhn, Allgemeine Kunstgeschichte (ravnokar popolno delo) 44 zvezkov, mesto 158 K 40 v., samo 90 K.
1 izvod Herders Konversations-Lexikon, 8 zvezkov vezanih, mesto 120 K, samo 98 K.

1 izvod Die österreichisch-ungarische Monarchie in Wort und Bild: Kärnten und Krain, 16 sešitkov, mesto 10 K, samo 6 K.

1 izvod isto: Steiermark, 13 sešitkov, mesto 8 K, samo 5 K.

Razne stvari.

Novi dokazi proti Kubovskiy. Neka žena je vložila ovadbo, da ji je Kubovska pod sleparskimi obljubami izvalila 1000 kron. Potem jo je pregovorila, da naj pride k njej stanovat, češ, da ne bo ničesar plačala ne za stanovanje ne za hrano in bo tako dobila nazaj svoj denar. Ženska je res sprejela ponudbo, a se kmalu zopet odselila od Kubovske, ker ni mogla uživati njene hrane. JEDI da so imele nek poseben, neprijeten okus in je vselej po jedi bruhalo. Misli, da so morale biti jedi zastrupljene. Pri hišni preiskavi so našli pri Kubovskiy številne recepte in različne strupene tekočine. Stanovanje so zaprli in zapečatili. Ker je Kubovska na sumu, da je v Požunu izvršila umor in je ogrska državljanka, jo najbrže izroče ogrskim oblastem.

Ponesrečena ladja. V Grünheide pri Berlinu se je prekucnila jadrnica. Utonila je ena dama in neki častnik.

Nad banko Frank Zotti & Co. v New Yorku, ki se je po večini pečala z nakazovanjem denarja, katerega so v Ameriki živeli izselniki pošiljali svojcem v domovino, se je razglasil — kakor že znano — konkurz. Za konkurznega upravitelja je ameriško sodišče imenovalo nekega Jesse Watsona, ki si prizadeva izposlovati sodno dovoljenje, da bi se uvrstile v konkurzno maso vse vložne knjižice tujih, zlasti avstrijskih bank, ki so bile pri navedeni tvrdki shranjene. S takim razsodilom bi Watson dosegel, da bi se dotične vsote morale izročiti konkurznemu upravitelju. Glede teh knjižic pa je dognana stvar, da so bile tvrdki Frank Zotti & Co. izročene samo zaradi nakazila denarja ali pa da so jih imeli pri njej samo deponirane in da si jih torej konkurzna masa ne more prilastiti. V tem oziru je tedaj umestna velika previdnost. Nalog prizadetih denarnih zavodov pa bo presoditi, ali lahko zahtevajo dokazila o tem, če si je Zotti pridobil brezpogojno pravico razpolaganja s temi vložki, in pa če se izplačilo lahko naredi odvisno od razsodbe kaknega domačega sodišča.

V zvezi z igralci - goljuji. V Düsseldorfu je prišla policija rentnerja Fandreyerja, ki je bil v zvezi z mednarodno družbo goljufovih igravcev. Fandreyer je brezobzirno izterjal igralne dolgove od svojih žrtev. Našli so pri njem menice in zadolžnice vredne 150.000 mark.

Strašno dejanje pekovskega mojstra. V Bielu v Švici se je pravdal ondotni pekovski mojster s svojo ženo na ločitev zakona. To ga je tako jezilo, da je zastrupil za večerjo pripravljeno vino svojega pekovskega pomočnika s cijankalijem, vlijil strup v mleko za ženo in otroke ter je nato zastrupil tudi mleko pripravljeno za kruh. Pomočnik je pokusil vino, zaklical še mojstrov ženi, da je vino zastrupljeno ter se je zgrudil mrtev. Policija je takoj zaprla stanovanje, kmalu je policija zasledila tudi zastrupljeno mleko. Aretirani pekovski mojster je priznal da je hotel zastrupiti tudi ženo in otroke in vse svoje odjemalce.

Pobegli tajnik trgovske in obrtne zbornice. Iz Lvova poročajo: Velikansko pozornost vzbuja, ker je pobegnil tretji tajnik trgovske in obrtne zbornice dr. Evgen Noel, brat drolsobyeškega okrajnega glavarja. Pobegli tajnik je bil hud kvartopirec in v dolgeh. Ponaredil je menic do zdaj znane vrednosti za 120.000 K.

Velikanski požari so pretekli dni v predmestjih Peterburga uničili mnogo skladišč. Škode je več milijonov rubljev.

Povodnji. Visla je izstopila. Reka Biala je vsled dolgotrajnega dežja izsto-

pila in udrila v bližje ležeče hiše, tako, da so se morali stanovalci izseliti.

Razprava proti Eulenburgu in Hamannu. Iz Berlinu poročajo: Posvetovalnica deželnega sodišča I. je odklonila Eulenburgovo pritožbo zaradi zvišanja kavcije od 100.000 na 500.000 mark. Razprava zaradi krive prisege proti tajnemu svetniku Hamannu in proti Eulenburgu se izvede v izrednem porotnem zasedanju meseca julija. Razprava proti Eulenburgu se prične že 7. julija. Državno pravdnstvo je povabilo 38 prič.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 19. junija

Pšenica za oktober 13/79
Rž za oktober l. 1909. 10/37
Oves za oktober 7/90
Koruza za junij 1909 7/77
Koruza za maj l. 1910 7/16
Efektiv: 10 višje.

Telefonska in brzojavna poročila.

KRIZE V JUGOSLOVANSKEM KLUBU

Dunaj, 19. junija. Vse vesti o krizi v Jugoslovanskem klubu, od katerekoli strani prihajajo, se ne potrjujejo ter se formalno dementirajo.

ČEŠKEGA DEŽELNEGA ZBORA NE BO.

Dunaj, 19. junija. Vsa prizadevanja grofa Thuna, da bi dosegel delomožnost češkega deželnega zbora, so se izjalovile.

PRIHODNI PARLAMENTARNI TEDEN.

Dunaj, 19. junija. Vladi prijazni krogi sodijo, da reši zbornica 23. ali 24. t. m. popolnoma proračun. Nato hoče vlada rešiti še trgovsko pooblastilno postavu.

ITALIJA IN AVSTRIJA.

Dunaj, 19. junija. Vladi prijazno časopisje, ki zdaj dela vodo za italijansko fakulteto s sedežem v Trstu, ni nič kaj zadovoljno z italijansko zbornico. Ob razpravi mornariškega proračuna je napadalo več govornikov Avstrijo, bodočega sovražnika Italije. V seji 15. junija je poslanec di Palma naglašal, da potrebuje Italija mogočno brodogradnjo za mir z Avstrijo in da mora ena obeh vevlasti resignirati na predgospodstvo na Jadranskem morju, a da resignirati ne sme Italija. Italijanski poslanci so res hvaležni sedanjim vladnim strankam, ki so naklonjeni italijanski fakulteti v Trstu.

ZVEZA ČEŠKIH NEMCEV.

Aš, 19. junija. Od 10. do 12. julija zboruje tu »Zveza čeških Nemcev«. Zborovanja, na katerem se odriha po Slovanih, osobito po Čehih, se udeleži seveda tudi minister dr. Schreiner.

VOLITVE V TRSTU.

Trst, 19. junija. Liberalnacionalna laška stranka je postavila za II. (»inteligentni«) razred sledeče kandidate: Braidotti, Brocchi, Soletti, Cosulich, Adami, Nordio, Ravasini, Weil, Morpurgo, Picciola, Suttina, Zanola, Doria, Fiamin, Minas, Stadler. V tem razredu bo mogoče nekaj boja s kakimi neodvisnimi uradniškimi kandidati.

SV. OČE IN KATOLIŠKO ČASOPISJE.

Rim, 19. junija. Sv. oče je pisal izdajatelju lista »Pilot« pismo, ki naglašja, da ljudstvo želi znanosti. Hoče vse znati in si o vsem ustvarjati lastno sodbo. Časopisje je poklicano, da ustreže želji ljudstva in po načinu, kakor to izpeljuje, je orodje dobrega in slabega. Papež naziva časopisje »dvorezen nož«, ki odpre poti resnici ali pa goljufiji. Oni, ki se poslužujejo časopisja, se morajo posluževati dostojno, medtem ko naj je podpirajo tisti, ki ljubijo resnico. Katoliško časopisje ima veliko moč, da stori veliko dobrega, ako odbija napade na vero, cerkev in na njene služabnike in širi seme čednosti in resnice. Sv. oče zagotavlja, da nimajo samo zadoščenja tisti, ki sopomorejo za razširjenje čednosti, marveč da sodelujejo tudi za blagor vere in domovine.

NOVE ZAROTE V SRBIJI.

Belgrad, 19. junija. Srbski listi pišejo, da se je med častniki zasnovala zarotniška zveza proti bivšemu prestolonasledniku Jurju. Častniki imajo namen ga ubiti.

SULTAN POZDRAVIL RUMUNSKEGA PRINCA.

Carigrad, 19. junija. V Carigradu je pustil pozdraviti rumunskega princa Nikolaja, ki potuje v Egipt, sultan Mohamed V. po Tevfik begu in mu obenem podaril srebrno dozo v spomin.

KOVANJE RUMUNSKEGA DENARJA.

Bukarest, 19. junija. Rumunska vlada je izročila kovanje rumunskega srebrnega denarja državnim kovarnam denarja v Bruselju in Hamburgu. Nakovalo se bo 32.000.000 kosov v vrednosti 2.595.945 K.

POTRES NA JUŽNEM FRANCOSKEM.

Pariz, 19. junija. Potres je napravil na južnem Francoskem 16 milijonov fran-

kov škode. Dne 17. in 18. so bili novi sunki. Hiše energično podirajo. V Lambescu so razstrelili z dinamitom cerkveni stolp. Vas Venelles so morali zapustiti vsi prebivalci.

RACUNSKI SVETNIK DEFRAVDANT.

Berolin, 19. junija. Pobegnil je računski svetnik Voss, ki je poneveril nad 14 tisoč mark.

RUSKA TORPEDOVKA STRELJALA NA ANGLEŠKO LADJO.

Peterburg, 19. junija. Streli iz ruske torpedovke, ki je spremljevala carjevo jachtu in naperila topove proti angleškemu parobrodu »Wartburg«, ki se je baje preveč približal carski lahti, so ubili enega moža, tri pa ranili.

REDEK SAMOUMORNI NAČIN.

London, 19. junija. Neka Bresslei se je usmrtila na peseben način, da je požrla 144 šivank. Trpela je grozne bolečine. Odvedli so jo v bolnišnico, kjer so odstranili 134 šivank, 10 jih niso mogli najti. Dama je umrla. Pri obdukciji se je dognalo, da se je ena šivanka zadrla v srce in jo usmrtila.

Ljubljanske novice.

Ij Na slavnost v Komendo se odpeljejo jutranji udeležniki ob 7. uri 28 minut z državnega kolodvora v Šiški do postaje Jarše-Mengeš. Popoldne odpelje kamniški vlak z južnega kolodvora ob 2. uri popoldne. Povratak s postaje Jarše-Mengeš ob 9. uri zvečer. Vožnja velja do postaje Jarše-Mengeš in nazaj v Ljubljano 1 K 20 h. Na mnogobrojno svidenje! Izleta se udeleži tudi oddelek povskega zbora »Ljubljana«.

Ij Predovičev popravek! »Slovenski Narod« je v 119. številki prinesel imenitno novico da je g. Elija Predovič podaril za šolo na Selo svet v vrednosti 10.000 K in še 1000 K v gotovini povrh. Ker g. Predovič noče poslati popravka »Slov. Narodu« sprejmite od mene popravek v svoj cenjeni list, da zve javnost kako je napačno »Narod« svoje bravce, in kako vleče vso občino Moste, in kako kupujejo liberalci moščanske glasove z lažjo. Resnica na stvari je tale: g. Predovič ni podaril niti sveta za šolo, niti 1000 K v gotovini. Pri zadnji seji je eden občinskih odbornikov prosil g. Predoviča, naj dovoli, da se zapiše v občinski zapisnik, da je res podaril in kje je tisti svet. G. Elija Predovič je rekel, da bo podaril, kadar bo za gotovo odločena šola za Selo. Če umre on, bo pa dal njegov sin. Ko ga je pa odbornik prosil, naj se vsaj ta obljuba zapiše v zapisnik, pa g. Predovič tudi tega ni dovolil. Na podlagi tega dejstva pravimo: »Narod« farba! Kaj ne, občinske volitve bodo 30. junija! G. Predovič ima sedaj besedo.

Ij Umrl je sodniški adjunkt v pokoju gospod Albin Ogrinz.

Ij Pešpolk št. 27 se je včeraj vrnil v Ljubljano.

Ij Deželni predsednik baron Schwarz se je s soprogo vrnil v Ljubljano.

Ij Tatica in goljufica. Pri neki tukajšnji trgovki je služila kot dekla Terezija Hočevarjeva, rojena 1884 v Trzinu pri Mokronogu. Ker se je gospodinja dozdevala, da ni poštena, ji je po izstopu iz službe pregledala kovčeg in našla v njem več ukradenih trakov, dva kosa svile, več ženskih predpasnikov, nogavic in različnih čipk. Razun tega pa je Hočevarjeva tudi v večih trgovinah vzela na ime svoje gospodinjne različnega blaga. Policija jo je aretovala in izročila deželnemu sodišču.

Ij Umrl so: Ivan Primc, gostič, 62 let, Radeckega cesta 11. — Elizabeta Krasser, usmiljenka, 63 let, Radeckega cesta 11. — Leopolda Tomelj, delovodijeva žena 33 let, Ulice na Grad 15.

Ij Bitka na trgu. Izredno zabavo so imele danes na ljubljanskem trgu prodajalke, kuharice in druge kupovalke različnih živil. Okoli desete ure je prišla na Vodnikov trg, kjer je vse mrgolelo nežnega spola, služkinja H. M. katere bistro oko je takoj zapazilo, da se njeni ljubimec sredi trga sprehaja z neko drugo žensko. Takoj je H. M. začela vihteti s pestjo proti njeni. Ko je prišla v bližino se je srdito spustila v fanto, da bi mu spraskala obraz. Ker se je pa ta prvemu naskoku dobro obranil, se je H. M. kakor hitro so jo nesle noge podala za svojo nasprotnico in jo res dohitela pri stojnici mesarja Kuneja. Zdal se je pa med obema vnela pravcata bitka. Skočili sta ena drugi v obraz, začele se lasati in tepsti kolikor sta le mogli. Na trgu pa so ženske drville na bojišče, kakor čebele iz panja če rojijo. Tudi moški zaradi katerega sta se borile ni izostal in prisopihal na pomoč drugi izvoljenki. Ko ga je H. M. zopet zagledala, je skočila kakor blisk k mesarski stojnici, zgrabila utež in ga vrgla v nezvestega ljubimca. Le - ta je napravil konec tepežu. Zgrabil je H. M. in jo vrgel s tako silo ob tla, da je bila naenkrat vsa krvava po obrazu. Ko je konečno nastopila še policija so se radovedneži razšli.

Ij Premješčen je iz Ljubljane v Celovec nadporočnik 17. pešpolka g. Samo Vošnjak.

Ij Občni zbor »Ljudske kuhinje« se je vršil preteklo sredo ob peti uri popoldne v dvorani S. K. S. Z. Podal nam je lepo sliko o požrtvovalnem, nesebičnem delu usmiljenja. Društveni predsednik č. g. kanonik profesor Keržič nam je podal kratko poročilo o velikem trudu, s katerim so društvene odbornice in odborniki delovali v preteklem poslovnem letu ter je ob splošnem odobravanju navzočih izrekel posebno zahvalo gospodu prof. dr. Počjaku za sestavo novih pravil. Ob živahnih »dobro« klicih se je zahvaljeval gospod in gospodičinam, ki so tekmovali med seboj v požrtvovalnem delu in dosegle, da so sedaj gostje bolj zadovoljni, kot kedaj prej ter se odlikuje po zaslugi teh rodoljubnih dam »Ljudska kuhinja« z veliko snažnostjo. Društveni blagajnik g. Avg. Zajec je poročal, da je bilo društvenih dohodkov 23.022 K 80 v, stroškov 21.917 K 68 v. Med dohodki so med drugimi: prodana jedila 17.317 K 85 v, darovi 585 K 32 v, udnina članov 461 K itd. Med stroški: jedila 16.776 K 82 v, plače uslužbenk 1121 K, poprave 525 K 12 v, kurjava 492 K 95 v itd. Društvo ima premoženja 40.833 K 72 v. Občni zbor je gospodu blagajniku izrekel soglasno zahvalo za njegovo vzorno poslovanje. Pri volitvah odbora je izrekel gospod predsednik posebno zahvalo gospej Heleni Šifer, ki je celo leto nadomestovala obolelo gospo Mathianovo ter s svojim razumnim delom pripomogla k društvenemu procvitu. Predsednik je naznanil, da gospa Mathian žalibog radi bolezni ne more več sprejeti izvolitve. Pri volitvi novega odbora se je splošno obžalovalo, da tako izredno delavna in požrtvovalna gospa kot je gospa Šifer ni hotela več sprejeti izvolitve. Po končanih novih volitvah odbora se je konstituiral odbor: načelnica kuhinje gospa Marija Janežič, namestnica gospa Marija Ebner, odbornice gospe Lina Gatsch, Terezija dr. Peganova, Nuša dr. Robidova, gdč. Iv. Kačar. Predsednik društva, je duša društva, č. g. kanonik profesor Anton Keržič, njegova namestnika g. dr. J. Šorn, ekonom gosp. Gustav del Cott, tajnik č. g. kanonik Ferdinand Čekal, blagajnik g. Avg. Zajec, odborniki pa Karol Achtschin, dr. Alf. Levičnik, dr. Gregor Pečjak, dr. Jan. Svetina. Revizorja sta dr. Pegan in Iv. Podlesnik. Z zahvalo vsem društvenim podpornikom je zaključil predsednik občni zbor. Naša želja je, da bi človekoljubje zbralo okoli »Ljudske kuhinje« vsako leto več plemenitih dam in gospodov iz vseh krogov našega mesta, da bo tako prepotrebna »Ljudska kuhinja« vsako leto vsepešneje trpečim v pomoč.

Ij Pogreb nesrečnih dijakov Szillicha in Vončina se je vršil včeraj popoldne iz mrtvašnice sv. Krištofa na novo pokopališče sv. Križa. Zbralo se je več sto ljudi, ljudje so glasno plakali ob žalosti roditeljev. Žalost je bila splošna, jokali so celo močje. Iz Idrije se nam poroča, da se je Szillich na večer pred odhodom poslovil pri svojem stricu, vendar so mu tako dolgo odbijali za otni sklep, da je kazalo, kakor bi se hotel premisliti. Zjutraj ob četrti uri pa ga je vzdignil iz stanovanja tovariš Vončina, da sta šla v Ljubljano. Iz tega bi sledilo, da je res Vončina ustrelil Szillicha in potem še samega sebe. Sočutje z rodbinami nesrečnih dijakov je splošno. Splošno sočustvovanje naj bo rodbinama v nekako tolažbo, saj je za vsakega jasno, da sta uboga dijaka izvršila dejanje, ko jima je otemnel um.

Ij Za Aljažev dom. »Slovensko planinsko društvo« nam poroča: Slavno glasbeno društvo »Ljubljana« je naklonilo čisti donos veselice z dne 6. junija K 215-96. Najskrenejša zahvala nesebičnemu društvu, ki je prvo priredilo veselico v prid Aljaževega doma!

Ij Sklep šolskega leta na učiteljski. Danes sta sklenili šolsko leto ob tukajšnji c. kr. učiteljski. V I., II. in III. letniku moškega učiteljskega je bilo 78 gojencev. Z ugodnim uspehom je izvršilo nauke 68 gojencev, med njimi sedem z odliko, ponavljavnih izpitov je 18, pri 12 gojencih je učni uspeh nezadosten. — Na ženskem učiteljskem je bilo v prvih treh letnikih 127 gojenk. Učni uspeh je pri 121 gojenkah ugoden, odlik je 31, ponavljavnih izpitov pet, pri eni gojenki je učni uspeh nezadosten. — Zrelostni izpiti se prične v ponedeljek, 21. junija. Na moškem učiteljskem dela zrelostni izpit 36-rednih gojencev IV. letnika in en privatist; na ženskem 43 rednih gojenk IV. letnika in 23 privatistinj.

Ij Biciklisti, ki se peljejo na jutrišnje slavnost v Komendo, se zbirajo pred hotelom Union ob pol I. uri. Odhod točno ob I. uri popoldan.

Ij Prvi kinematograf »Pathé«, prej Edison, Dunajska cesta št. 22, nasproti kavarni Evropa. Spored od sobote 19. junija do torka 22. junija: 1. Pokopani pijanec. (Smešno.) 2. Vaje italijanske gorske artilerije. (Interesantna, po naravi posneta projekcija.) 3. Štiri puščice Amorjeve. (Krasna fantastična slika, v barvah.) 4. Sappho. (Zgodovinska drama v 20 slikah.) 5. In mačka se je vrnila. (Jako smešno.) Cene prostorov: I. prostor 50 h, II. prostor 30 h, I. prostor otroci 30 h, II. pro-

stor otroci in vojaki do narednika 20 h. Vsak četrtek in soboto od 3. do 6. predstave za učence po znižani ceni: I. prostor 20 h, II. prostor 10 h. Predstave tega kinematografa so najboljše, kar jih je bilo doslej v Ljubljani.

DAROV ZA OBMEJNE SLOVENCE V ŠT. ILJU.

Gg. »Daničarji« na Dunaju 10 K; Neimenovana 2 K; g. Aleksander Zabred, Gradec, Kolodvorski trg 6 K 50 h; Slovensko katoliško izobraževalno društvo Čerkno, Goriško, 5 K; preč. g. M. Jereb, župnik v pok. Primskovo, 10 K; g. Ivan Drašlerja na Dolah v šaljivi dražbi stare šmarne petice 2 K 40 h; gg. katol. narod. dišaki c. kr. državne gimnazije v Trstu 16 K.

POZOR!

Hvala za darove! Vsak zavezen Slovenec, vsaka zavedna Slovenka naj se spomni z darom naše bodoče narodne trdnjave v Št. Ilju! Z zgradbo »Doma« v Št. Ilju se vsled pritiska nasprotnikov mudi. Hitite torej z nabiranjem!

Koroške novice.

k Občni zbor celovške podružnice »Slovenskega planinskega društva« bo v nedeljo, 20. t. m. v »Benediktinski kleti«, ob sedmi uri zvečer. V preteklem poslovnem letu se od te podružnice ni storilo skoraj nič. Upajmo, da bo zdaj boljše. Želeli bi bilo to, ker i v tem oziru so Nemci silno agilni!

k Novoimenovani koroški deželni glavar Leopold Aichelburg je zbolel na legarju.

k Usnjarna na prodaj. — Narodna obramba. V Trgu na Koroškem se vrši dne 24. junija t. l., ob 9. uri dopoldne pri sodnji prodaja usnjarne (strojarne), h kateri pripada hiša, novo zidana, primerna in uravnana za strojenje kož, velik vrt, ki je za zidanje poslopja zelo primeren in v to svrhu v najlepši legi sredi trga. V Trgu je okrajna sodnja za okraj Trg. Najnižja ponudba je 24.000 K.

Štajerske novice.

š Zadruga zveza v Celju je izgubila mnogo zadrug. Na občnem zboru, ki ga je imela 17. t. m. v Celju, je bilo poročano, da je imela koncem leta 1908 le še 163 zadrug, 71 zadrug je odstopilo, nekaj jih je zopet odstopilo te dni, mnogo jih še odstopi. Čistega dobička ima 14.436 K 79 vin. Zanimivo je, da je na dan obnega zbora župan Pristou iz Prevalj, ki je bil pri zadnjih deželnozborskih volitvah na Koroškem nemški kandidat, izjavljal, »da prevajška posojilnica ne pride nikoli v nemške roke in da so vsi izvoljeni odborniki korenjaki Slovenci. Ta je pa lepa!

š Št. Iljski dom. Vrlo ljutomersko bralno društvo je priredilo 6. junija veselico na korist Št. Ilju. Rodoljubi ljutomerski so res zgled vsem našim! Ko bi le že skoraj se vsa naša društva odzvala temu pozivu S. K. S. Z. in priredila tekom polletja večje veselice na korist našemu Št. Ilju! Šentiljske Slovenke in Slovenci se vrlo dobro gibljejo in branijo pred tujim navalom, zato je pohitite jim vsa društva vsi posamezniki, vsi rojaki na pomoč, da ne omagajo v težkem in ljutom boju!

š K napadu na Slovence na kolodvoru na Pragerskem se nam javljajo priče. Dotični, ki je bil napaden, naj se obrne na naše uredništvo, ki mu imena prič sporoči.

š Umrl je v Petrovčah g. S. l. a. n. c. š Nevarno je obolel dekan na Vidmu, č. g. Verk.

PLAVICE RAZBURILE LINŠKE NEMCE.

Line, 18. junija. Zgornjeavstrijski deželni šolski svet je prepovedal nositi učencem plavice, ki so kakor znano znak nemštva, odkar jih je tako rad nosil nemški cesar Villem I. K. zadnji linški občinski seji so prišli slobodomiselni občinski svetniki okrašeni s plavicami, da demonstirajo. O prepovedi se je razvila razprava. Župan je obljubil, da zaradi prepovedi interpelira namestnika.

ŠPANSKA KRALJICA PRIČAKUJE VESELEGA DOGODKA.

Pariz, 18. maja. »Figaro« poroča, da sta se odpeljala španski kralj in kraljica z avtomobilom v La Granjo, kjer pričakuje kraljica veselega dogodka.

SV. VACLAVA HRANILNICE FUNKCIONARJI.

Iz Prage poročajo: Nekdanji knjigovodja Sv. VACLAVA hranilnice Kohouts dostane sedemletno ječo te dni, predsednik Drozd pa jeseni, ker si je okrajšal kazensko novnim samotnim zaporom.

Tapetniške pomočnike

sprejme takoj za stalno delo Ivan Černe, tapetniški mojster Ljubljana, Dunajska cesta. 1669 3-1

1702 1-1

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, da je naša iskreno ljubljena mati, oziroma stara mati

Katarina Lampe

sinoči ob 3/4 9. uri previdena s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspala. Pogreb predrage rajnice se vrši jutri v nedeljo dne 20. junija ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Lancovo šte. 23 na župnijsko pokopališče.

Radovljica, dne 19. junija 1909.

Franc, Andrej, Ivan, sinovi. — Marija Lampe, Frančiška Ovsenik, hčeri. — Andrej Ovsenik, zet. — Franica Ovsenik, Marica Lampe, vnukinji.

Odlikovan z „Grand Prix“ na svetovni razstavi St. Louis 1904.

Najboljši svetilni škrob

Fric Schulz ml. akc. dr. Heb.č. in Lipsko

GLANZINE da najlepše likano perilo.

Zlata svet. svetovna razstava Pariz 1900. Zlata svet. Dunaj 1902.

Dobiva se povsod v škatljah po 10 vinarjev.

1699 1-1

Poslovilo in zahvala

Radi preobilice drugih poslov sem prisiljen z današnjim dnevom opustiti

gostilniško obrt v gostilni „pri Pezdihu“ na Brezjah

ter se tempotom najtopleje zahvaljujem vsem bližnjim in daljnim gostom za tako obilno izkazano mi zaupanje. Velepoštovanjem

Ivan Bole
tamošnji organist.

1600 Proda se iz proste roke 10-1

nova hiša

v Jaršah št. 23 blizu novega pokopališča Sv. Križa v Ljubljani. Hiša je tik nove šole in je pripravna za različne namene, posebno za vpokojenega, ki želi miru. Blizu hiše so tudi lepi gozdi za izprehajališča. Več se izve na Martinovi cesti št. 32, v Ljubljani.

Gospodarsko društvo v Bermu p. Pazin, Istra

posreduje brezplačno pri prodaji vina svojih udov. Cena je nizka. Vino je bele, rudeče in črne boje; kakovost izborna. 362 (3)

SINGER

„66“ najnovejši in najpopolnejši živalni stroj.

SINGER

stroje dobite le v naših trgovinah. 402 24-2

Singer Co. akc. družba za šiv. stroje.
Novomesto, Veliki trg 88.

Ivan Dežman, Dolenja vas 14

odda v najem dobro idočo špecerijško trgovino 1587 4-1

izvežbanemu, vestnemu trgovcu s kavcijo. Prodajalna je ob glavni cesti, pet minut od postaje Laverca. Na razpolago stanovanje z eno sobo ter vsa prodajalniška oprava.

C. kr. oblastveno potrjeno učilišče

zakrojno risanje

1538 20-1

FRANJA JESIH

Ljubljana, Stari trg št. 28.

Dobi se tudi kraj po životni meri.

Proda se po ceni

stroj s parnim kotlom

od 6 do 7 konjskih sil v dobrem stanju, rabljen samo 2 leti. Več pove lastnik **Franc Keržič**, Rakitna šte. 90 pri Borovnici. 1685 3-1

Porabljeno pohištvo

in nov električni klavir se prodaja

po ceni. Klavir je ugodna prilika za gostilničarje! Naslov pove uredništvo „Slovenca“ 484 52-1

4 tedne poskušnje

in na ogled razposiljam svoja **KOLESA** po povzetju. Deli koles čudovito po ceni in dobri. Ilust. ceniki franco. 2351

Fran Dušek
tovarna koles, Opočno šte. 85. na Češkem.

Enonadstropna hiša

z vrtom

v najboljšem stanju se prodaja v Ljubljani. Naslov pove upravništvo „Slovenca“. 1501 4-1

Posestvo z gostilno

in vrtom, 15 minut od glavne pošte Ljubljana, se pod ugodnimi pogoji prodaja. Več pove L. Tomažič, Sp. Šiška. 1666 2-1

Dr. med. August Levičnik

Ljubljana, Sodna ulica 11

sedaj na orožnih vajah

ne ordinira

od 18. junija dalje do zopetnega obvestila.

1698 1-1

Gospodarska poročila.

Letošnja vinska letina. Mrzli majnik in tudi junij sta zelo znižala upanje dobre vinske letine vinogradnikom na Nižjem Avstrijskem, Moravskem, Štajerskem in na Tirolskem. Plemenita vinska trta potrebuje pred vsem toplote, a tudi primerne moče. Po mnogih vinorodnih krajih v Avstriji je trti škodoval mraz oktobra l. 1908. tako, da stare trte, oslabilene že po trtni uši letos niso mogle pogoniti. Boljše so prestali zimo mladi nasadi. Toži se, da manjka toplote, vsled česar zastaja razvoj trte. Preostaja na dobro letino edino upanje, ker trta hitro in enakomerno cvete. Od dne do dne se znižuje upanje po mnogih avstrijskih vinorodnih krajih, da bo letošnja trgatve obilna. Splošno se sodi v Avstriji, da letošnja vinska in sadna letina ne bosta ugodni.

Kdo draži žito in moko. Iz Budimpešte se poroča: Medtem ko so se dvignile cene žitu v ostalih evropskih deželah zadnja dva meseca za 12 do 16 odstotkov, je pa ogrska borza od zadnje jeseni sem pognala cene kvišku za 60 do 65 %. Budimpešta je prisilila na zvišanje cene tudi ostalo Evropo. Razlogi, ki jih navajajo za to neizmerno visoko ceno, pa ne drže. Predvsem trdijo, da so zaloge žita in moke tako nizke, da že primanjkuje žita. Pomanjkanja pa ne more izkazati ne avstrijsko in tudi ne ogrsko poljedelsko ministrstvo. Po vladni cenitvi lanske jeseni in zimo je bilo popolnoma dovolj zaloge za l. 1908/09. Izvoz žita tudi ne presega uvoza. Prav bi bilo, da oba poljedelska ministrstva doženeta po enketi, koliko da je dejansko žita v zalogi. Dozdej so znane le izjave budimpeštanskih velikih mlinov, ki so promet »zaradi pomanjkanja blaga« že pred meseci deloma ali pa popolnoma ustavili. V resnici to ničesar ne pomenja. Budimpeštanski mlini na akcije so tehnično tako urejeni, da ob popolnem obratu izmeljejo dve tretjini vse potrebščine Avstro-Ogrske in še izvozijo prav izdatno množino. Če nekaj mesecev prekinemo promet, to še ne dokazuje, da nima monarhija več žita in moke. Nasprotno je pa vsakemu znano, da sicer akcijski mlini sami ne špekulirajo, da so pa pri njih udeleženi malone vsi ogrski žitni spekulanti. Nekateri budimpeštanski spekulanti so uvozili zadnjih 14 dni nad pol milijona stotov žita iz Rusije, Rumunije in iz ostalih vzhodnih dežel, ki so jih za nizke cene kupili že pred meseci. Da so pa lahko vrgli to žito na avstro-ogrski trg, je morala cena tako poskočiti, da uvoženo žito pretrpi uvoznico carino. V tržnih poročilih budimpeštanske borze zadnjih deset dni je natančno navedeno, koliko inozemskega žita se je vsak dan prevzelo, ko se je minuli petek končala uvozna kupčija, so pričele cene, a le polagoma, padati. Popolnoma neresnična je trditev, da imajo kmetje obch državnih polovic dobiček od zvišanih cen. V aprilu ni imel noben ogrski poljedelec več žita, če ni bil sam spekulat, tudi v Avstriji niso razmere nič drugačne. Gre se zdaj le za to, če more večina kmetov svojo bodočo žetev naprej prodati za visoko ceno. A tudi za ta slučaj spekulanti mislijo naprej. Če hoče prodati ogrski kmet svoje žito že v majniku, mora prodati vso žetev po cenitvi. Kupec ceni žetev približno in jo plača, ko odtegne najmanj 20%. Vselej, kadar stoje cene visoko, pa preračuna uljudni statistik ogrskega poljedelskega ministrstva kolikor mogoče nizko žetev. Pred štirimi tedni so cenili na Ogrskem letošnje pšenico na 28.000.000 stotov, namesto potrebnega 35-milijonskega minima. Če je prišel zadnje tedne kmet k kupcu in mu je ponudil za visoko ceno žetev, mu jo je trgovec zaračunal na podlagi uradne cenitve za 20% nižje in ker je odtegnil še nadaljnjih 20% provizije, dobi dejansko kmet le približno 55% dnevne cene. Kmet je pri tem vedno udarjen. Pa ti kaka socialno-demokratska šema še trdi, da odira kmet, ko odira dejansko le žitni trgovec spekulat.

Nešteti zdravnik tu- in inozemstva hranijo svoje lastne otroke z Nestlé-jevo moko, ki se je skoraj pol stoletja povsod pokazala kot najboljša hrana iz pravega, čistega planinskega mleka. Da se vsakdo lahko prepriča o vrlini tega preparata, pošilja tvrdka Nestlé, Dunaj l. Biberstraß, bralcem tega lista na zahtevo popolnoma brezplačno poskušnjo in zanimivo knjižico o otroškem negovanju. Izvirne škatle, zadostujoče za približno 25 otroških južin, prodaja vsaka lekarna in drogerija po 1 K 80 vin. (1457)

Fino mlo 14 vrst vonja, kot vijolični, vrtni, seneni, spakovi itd. kg (12-14 korov) K 1.80, poštnina 00 v. 5 K brutto K 9.00 po povzetju. MAATZ, Dunaj IX., Alserstrasse 6 St. 1032 10-1

Razpis.

Za podaljšanje vodovoda v Kamniku potrebna, na 11653 K 92 h proračunjena dela se oddajo javnim ponudbenim potom. Pismene ponudbe naj se predložijo

do konca junija t. l.

podpisane mestnemu županstvu.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečatenih z nadpisom:

„Ponudba za prevzetje podaljšanja kamniškega vodovoda.“

Ponudbam mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbene pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno vklopi. — Razven tega je dodati kot vadij še 10% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Odbor mestne občine kamniške si izrecno pridržuje pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudne cene oziroma če se mu vidi potrebno razpisati ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled pri mestnem županstvu v Kamniku.

Mestno županstvo v Kamniku

dne 8. junija 1909.

**Služba cerkvenika
in organista ::**

se razpisuje v Besnici nad Kranjem. Nastop lahko takoj. 1649 3-1

Prodajalka

manufakturne stroke se sprejme pri J. Modicu v Novivasi pri Rakeku. 1701 3-1

Vsak pes

se zelo naglo privadi

Fattingerjevi mesni pogači za pse

in se dobro razvija.

Zahtevajte cenike, prospekte in brošure o drugih preizkušanih krmilih za pse, perutnino, fazane, kunce, divjačino od tvrdke

HENRIK POLSTERER

tovarna za Fattingerjeve pogače za pse in krmila za perutnino

DUNAJSKO NOVOMESTO

Zaloge v Ljubljani:

FR. GROŠELJ in PETER LASSNIK.

V lastnem interesu zavračajte vselej odločno vsa ponarejanja.

Ustanovljeno 1893. 300 najvišjih odlikovanj.

Rogaška Slatina
Štajersko.
Železniška postaja, pošta in brojačni urad.

Prospekti zastoj.

Popolnoma prenovljeno. Carska kopel, zdravilnica z vodo v modernem slogu. Styria kopel, novo napravljene kopeli z oglenčevim kislinom. — Preizkušena zdravilnica za bolezni v želodcu, črevih, na jetrih, ledvicah, kron. zaprtju, haimorrhoidah, kamnu, debelosti, slad. bolezni, dalje proti trganju, katarom v grlu in krlju. Najmočnejši zdrav. vrelec, podobni kot v Karlovih in Marijinih varih. — Dietetično in zemeljsko zdravljenje. — Vodevodi z izvrstno pitno vodo. — Električna razsvetljava. — Lift. — Moderne naprave. — Stalna zdrav. godba. M 1541 2-1

ALOJZIJ ZMITKO
velika tovarna z električnim obratom za
GODBENO ORODJE
v LOUHECH
izdeluje vse vrste glasbi iz lesa in kovine, pihala za obhode (signale), izvirne in harmonije brez napake.
STROKOVNA OPRAVA
M 1051 vseh godal in bobnov 26-1
Goslarstalele. Ceniki zastoj

Ponujala se bodo mnoga manjvredna ponarejanja.

Globin
najboljše čistilo za čevlje
Edini izdelovalec
Fritz Schulz jun. d. d. Lipsko
Zahteva naj se odločno od Fritz Schulz jun. d. d. GLOBIN DOBI SE POVOSOD. V VELIKIH SKATLJAH. O 1079 10-1

V vročem letnem času

je priporočati dobro in ugajajočo

osveževalno in mizno pijačo

priljubljeno za primešanje vinu, konjaku ali sadnim sokovom, za to opozarjamo na

GISSHÜBLER
alkalična kislina

Ta pijača vpliva ohladično in oživajočo, vzbuja slast do jedi, pospešuje prebavljenje. Po letu je ta pijača pravo krepilo. (VIII.)

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih špecerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zaloga pri Mihael Kastner-ju, Peter Lassniku in Andrej Šarabonu, Ljubljana. 114 52-49

Pri naročilu dveh zavojev franko.

Edina izborna prilika za nakup za trgovce manufakturnega blaga in za krošnjarje. Razpošilja se tudi zasebnikom.

40 — 45 m ostankov samo za 15 kron.

Blago za bluze (angl. cefir) 80 cm širok, najmočnejši krasni vzorci.

Modnega cefirja za obleke, bluze in srajce.

Kanafas za posteljne prevleke, živahne barve.

Oksford za moške srajce zelo trpežne kakovosti.

Krizet za spodnja krila v temnih in rdečih barvah.

Modrikasto blago za kuhinjske predpasnike in domače obleke.

Dolgost ostankov 6—10 m zajamčeno brez napake, perilni in najboljše kakovosti.

Ako ne uga se denar takoj vrne in zavoj se vzame nefrankiran nazaj.

Najmanjše naročilo 1 zavoj 40—45 m K 15.— po povzetju. Po želji se tudi sortirajo.

Tkalnica R. KÖRNER, Nachod, Češko.

Dalje ponudim prve vrste vporabno za najfinije perilo in opreme za neveste obejeno rumbursko platno in obejen gradl za spodnje perilo 40 m po želji sortirano za K 18.50. 1413 10-1

Lepo posestvo

v Špitaliču pri Konjicah, obsegajoče 17 oral, med tem 3 orale vinograda z lepo novo hišo, gospodarskim poslopjem, kletjo, se zaradi rodinskih razmer pod ugodnimi pogoji proda.

Pojasnita daje Franc Kmecl, Celje, Kovaška ulica. 1700 2-1

Trgovskega vajenca

ki ima veselje do špecerijske trgovine in je več slovenskega in nemškega jezika, iz dobre hiše, v starosti 14 do 16 let sprejme takoj 1680 (1)

Ignac Sitar, trgovec v Toplicah, Dol.

Nizko pod tovarniško ceno

prodajam radi ogromne zaloge lečnih oblek za
gospode, dečke in otroke.

Istotako najnovejšo konfekcijo za dame in
deklce.

O. BERNATOVIČ

Ljubljana, Mestni trg 5.

Podružnice Spljet, Celovec

- in Trst -
- Delniška glavica -
- K 3.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjevo ulice 2

priporoča promese na komunalne srečke a K 15'50, žreb. 1. julija, gl. dobit. K 300.000) obe promesi
" " kreditne srečke a K 20'— žreb. 1. julija, " " " 300.000 / skupno le 34 K.
Obrestuje vloge na knjižice in na $\frac{1}{2}$ 0/0
tekoči račun po

Podružnice Spljet, Celovec

- in Trst -
- Rezervni fond -
- K 300.000. -

Za šport
in promet.

Zaloga koles

Puch, (Styria), Globus,
Regent in drugih specialnih
znamk ter posameznih delov.
Izposojevanje koles
prejem koles za emuliranje,
: poniklanje ter popravila :
solidno in ceno.

Karol Čamernik

Ljubljana, Dunajska c. št. 9.

Velika zaloga raznih 2267 slovenskih plošč in gramofonov

ceniki od gramo-
fonov in plošč na
razpolago.

Fr. P. Zajec
urar in optikar

Ljubljana,
Starl trg, št. 28.

Vinske sode

iz hrastovega lesa in sicer:

30 komadov od	6 do	8 hektov
10 "	15 do	18 "
1 "	30 "	"
1 "	50 "	"
1 "	60 "	"

oddaja po primerni ceni M. Rosner & Co
295 v Ljubljani. 156-1

Najboljšo 1535 1-1

govejo juho

dajo

MAGGI-jeve

kočke za govejo juho

s križno zvezdo

po 6 vinarjev
za
1/4 litra

Samo popariti z vrelo vodo.

MAGGI-jeva goveja juha se odlikuje po
finem, naravnem okusu govejega mesa
in je sposobna za vse uporabnosti, kakor
doma pripravljena goveja juha.

Kongresni trg

M. DRENIK

Kongresni trg

Največja zaloga ženskih ročnih del in pripadajočega materiala.
Vsakovrstno vezenje na roko in na stroj. - Predtiskarija itd.
- - - Velika zaloga telovadske obleke. - - -

2399

Tacitol

zobozdravnika Avgusta Schweigerja,
najboljša tinktura za zobe na svetu.

Dobrota za človeštvo. 1220 (1) Nihakega zobobola več.

Vse podrobnosti pove popis, ki je
pridejan vsaki steklenici.

CENA STEKLENICI 1 K 60 v.

Dobiva se v lekarnah gg. Trnkoczy,
Bohinc, Mayer, Piccoli, v drožeriji
Kanc in v vseh večjih trgovinah.

Sedlarskega in tapetniškega

pomočnika Slovenec ima prednost -
sprejme takoj v delo z dobro
plačo Josip Sandner,
sedlarski mojster Št. Vid
ob Glini (St. Veit an der Glan) Koroško. -

Isti kupuje tudi 1655 1-1

očiščen les za komate

Kovaškega mojstra

iščem s podkovsko šolo. Obenem rabim tudi

kolarskega mojstra

Nastop takoj ali meseca avgusta. Plača po do-
govoru. Natančnejša pojasnila daje Franc Bremc,
ključavničarski mojster, Ljubljana, Cegnarjeva
1637 ulica 12. 1-3

Ceno posteljno perje.

1 kg sivega skubljenega perja K 2, polbelega K 2:00,
belega K 4, sivca K 6, najboljšega skubljenega K 8,
sivega puha K 8, belega K 10, prsnega puha K 12, od
5 kg nadalje poštne prosto.

Dovršene postelje bogato napol-
njene, iz zelo
poslega jako trpežnega rdečega, modrega, belega ali
rumenega inlet-nanking-bilaga, 1 pernica vel. 180x116
cm z 2 blazinama, velikost 80x58, napolnjena z jako
lepim mehkim perjem K 16, s polpahom K 20, s puhom
K 24; posamezne pernice K 12, 14, 16; blazine K 3,
K 3:50, K 4. Proti povzetju razpošila poštne prosto
pri naročilu od 10 K dalje.

M. Berger v Dešenici št. 1010. Češki les.
Za neugajajoče denar nazaj ali se blago zamenja. -
Ceniki o žimnicah, odejeh, prevlekah in vsem drugem
F 716 posteljnem blagu zastojni in pošt. prosto. 52-1

Št. 705 Flobert Teschlina „WARHARD“
kaliber 6 ali 9 mm z močno robato cevjo, dolgot
1 meter, za streljanje z ržni **kron 14-.**
in krogeljami, teža 1 3/4, kg
Pošilja se le po povzetju. - Ilustrovani ceniki o
1113 orožju zastojni in franko. (1)

Franc Dušek, orožarna, Opočno 89, Češko.

Edini ugoden nakup

! ostankov !

40 metrov cefira, barhenta, fla-
nele, volnine itd. lepo zbranih, v
kosih 1-8 metrov pošilja franko po
povzetju za 18 kron slovito znana
509 izvozna trdika 52-1

V. J. Havliček a bratr
v Poděbradích, Češko.

Naročite takoj! - Priporočilo Velec, go-
spod V. J. Havliček a bratr, Poděbrady. Za-
dajo pošiljatev sem sprejel z veseljem in se
mi je zelo dopadla. Prosim, pošljite mi še
40 metrov ostankov a...
Spoštovanjem
V. V. Neustyza, Uhry, 16, II.

Kdor je siv, izgleda star.

Izhorno, zaimčeno neškodljivo barvilo za lase in brado sta
1. Vitex-ov „Immerjung“, rdečk. ružave in črne barve.
Barva takoj in trpežno, 1 kart. K 4-.-
2. Vitex-ov „Nucin“, emolna steklenica K 1-.- Ti barvili
sta tisočkrat preizkušeni. Edino pristni iz kem. laboratorija

FR. VITEK & Co. PRAGA. 1024

Vitex-ov „Immerjung“

Pred uporabo.

Vitex-ov „Immerjung“

Po uporabi.

Zahtevajte le Vitexove izdelke in odlikani, odločno vse drugo.
Dobi se pri: Ant. Kancu, T. Mencingerju, Ljubljana.

Več mladostnih delavk

starih od 14 do 18 let se sprejme v trajno
delo. Kje, pove uprava „Slovenca“. 1682 2-1

VLoki pri Zidanem mostu je naprodaj velika

enonadstropna hiša

z 9. sobami, pripravna za vsako obrt, bodi
trgovino ali gostilno. Zraven se nahaja velik
vrt. Cena je K 16.000. - Pogoji so ugodni.
Vprašati je: pri g. Jožefu Jenčiču, ravnotam.
1667 3-1

Mnogo denarja

: si prihranite, ako kupujete svoje :
sukneno blago

naravnost iz tovarne po najnižjih ce-
: nah pri strogo solidni trdki :
Etzler & Dostal

Razprodajalnica avstrijskih suknenih
: izdelkov :
: Brno, Švedska ulica 5, XVIII. :
Vzorci na vpogled poštne prosto.

Kdo želi kupiti?

Hotel pri Bledu, gostilno blizu Kranja,
hišo v Škofji Loki na trgu, pripravno za
trgovino ali obrt, posebno pa za kakega vpo-
kojenega gospoda. - Nadalje sta na prodaj
dve pristavi v Kranju, ki ste primerni za
zidanje hiše. Lepa stavbena parcela na
Savi (Jesenice). Končno mnogo kmetij na
Gorenjskem, večjih, manjših itd. - Kdor
želi natančnejšega pojasnila ali ima kaj naprodaj
1678 naj se blagohotno obrne na 3-1

prvo posredovalnico v Kranju L. KEROLJ.

Prosi se za prilogo znamko za odgovor.

1139 1

Vedno in v vsaki množini je dobiti:

**Zarezano strešno opeko prve in druge vrste, z jamstvom
za nje trpežnost skozi pet let**

iz lastne nove, moderno opremljene parne opekarne na Viču pri Ljubljani, in opeko za zid, dalje stavbni
kamen za zidanje iz domačega kamenoloma v Podpeči, pri

L. Knez-u v Ljubljani.

Stambilije
vseh vrst za urade,
društva trgovce itd.
Anton Černe
graver in izdelovatelj
kavčuk - štambiljev
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 6.
Ceniki franko. 3450 52 1

2970 52-12

Br. Hlavka

izdelovatelj kirurških in ortopedičnih predmetov in žandaž,
Ljubljana, Prešernove ulice 5.

Priporočata svojo veliko zalogo obvezil za zdraustvo in bolniško postrežbo, bižejev, irigatorjev, aparatov za inhalacije s paro in mrzlo, sterilizirane obveze in pamuka, kakor tudi nogavic za krčne žile, kılne pasove, vsakournstne brizgalke, stvari in aparate za samoklistiranje, najboljša kvaliteta gumijevih posteljnih podložk. Use bandage se izdelujejo pod strogim nadzorstvom po odredbah p. n. gg. zdravnikov. Zunanja naročila se točno, hitro in diskretno dopošiljejo. — Galvanični poniklovalni zavod z motornim obratom. Popravila se izvršujejo točno in ceno. 3 5

Podjetje betonskih stavb!

Brata Seravalli & Pontello

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 19.

3060 Kiparstvo in tvornica umetnega kamna. 52-1
Različna kamnoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevij, stopnic, postamentov, balustrad, strešnih plošč, raznovrstnih plošč za tikanje, vodomelov, korit in vodovodnih muljev, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in desk iz mavca za stene in stropne. — Zaloga kameninastega blaga in samotne opeke.
Vsa dela so solidno in strokovnjaksko izvedena. — Cena najnižja. — Jamstvo. — Zastop. svodov patent „Threl“.

Ustanovljena 1847.

Ustanovljena 1847.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

:: Ljubljana, Turjaški trg št. 7. ::

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, — žimnati modroci, otroški vozički itd. —

Najnižje cene. 2832 51-11 Najsolidnejše blago.

Stavbeno, umetno in konstrukcijsko kiparstvo. Hidraulične vidre in sesalke.

Josip Weibl

J. Spreitzer-ja nasled.
Ljubljana, Slomškove ulice 4.

Priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih predmetov: žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike, strelovođe, železne stole i. t. d. i. t. d. Specijaliteta: valjični zastori in solčne platne po najnovejšem sistemu s samodvigalnimi oporami brez vijakov. 3050

Dragotin Majce

čevljiarski mojster

Ljubljana, Radeckega cesta 2

Priporočam se velečastiti duhovščini in slav. občinstvu v mestu in na deželi v obila naročila. Izgotavljam natančno po meri ter isto ohranim za prihodnja naročila. Obnovev naročila zadostuje po dopisnici. Na željo pridem tudi na dom. Cene zmerne! Postrežba točna! 3292

J. KORENČAN

Ljubljana

trgovina norimberskega in galanterijskega blaga na :: drobno in na debelo. ::

Velika zaloga pletenin

kakor: nogavice, srajce, maje, spodnje hlače, otročje obleke itd. 2575

Najboljše klavirje

prvovrstnih dunajskih tvornic in

harmonije

ameriškega sistema prodaja in izposoja najceneje edina narodna tvrdka

Alfonz Breznik Gradišče št. 11

Kot edini domačin, strokovnjak in učitelj „Glasbene Matice“, opozarjam vsakogar, naj se blagovoli prepričati o blagovlasnosti in trpežnosti mojih instrumentov. — Delna odplačila. — Desetletno jamstvo. Na ceneje uglasjevanje. 2079 32 1

Perje za postelje in puh

2899 priporoča po najnižjih cenah 52-1
F. HITI pred Škofijo 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Domače slovenske tvrdke.

Brivci.

Franc Zajc, brivec, Ljubljana, Dunajska cesta št. 12.

Kelšin Stanko, brivec, Kopitarjeve ulice 1.

Konfekoije.

Čik Marija, trgovina z izgotovljeno obleko Mestni trg 9.

Gričar & Mejač, zaloga obleke, Prešernove ulice 9.

Lekarne.

M. Ph. Čižmár Josip, lekarna pri zlatem orlu, Jurčičev trg.

Ph. Mr. Leustek-lekarna poleg jubilejnega mostu.

Lekarna Trnkoczy v Ljubljani, zraven rotova.

Manufakturno blago.

Česnik Janko, „Pri Česniku“, manufakturna in modna trgovina. Stritarjeve (Lingarjeve, ulice.

Kessler Ign., trgovina z manufakturnim blagom, Pogačarjev trg.

Lenasi & Gerkman, trgovina s sukninim blagom, Stritarjeve (Špitalske) ulice. (Glej inserat).

Pri sv. Cirilu in Metodu, lastnik Iv. Miklavc, Lingarjeve ulice 1.

Skaberne A. & E., trgovina z manufakturnim blagom na debelo in drobno, Mestni trg 10.

Souvan Franc Ksav., manufakturni trgovini na drobno, Mestni trg nasproti mestn. magistrata.

Souvan Franc Ksav., manufakturna trgovina na debelo, Francovo nabrežje za vodo.

SOUVAN FRANC, SIN manufakturna trgovina na debelo, Mestni trg št. 23.

SOUVAN FRANC, SIN manufakturna trgovina na drobno, Mestni trg št. 22, v stari Souvanovi hiši.

Urbanc Feliks, trgovina z manufakturnim blagom na debelo in na drobno, Miklošičeva c.

Urbanc Feliks, trgovina z manufakturnim blagom Pod trančo št. 2.

Modno in mešano blago.

Žargi Sv. Petra cesta št. 2. Velika izbira raznega perila, kravati itd. in potrebščin za krojače in šivilje. „Pri nizki ceni“.

Zorec Franc, trgovina z mešanim blagom, manufakturno in potreb. za šivilje, Sv. Martina c. 23.

Opreme za neveste in ženine.

Alešovec Marija, opreme, perilo za gospe in dame, učilišče za šivanje perila, Poljanska cesta št. 22.

Šarc Anton, domač izdelek rjuh in oblačil od najjednostavnega do najfinejšega, Sv. Petra cesta 8.

Šarc Anton, domač izdelek srajc in korsetov, kril in spalnih srajc. Sv. Petra cesta 8.

Šarc Anton, srajce za gospe, spalne srajce, spodnje hlače. Sv. Petra cesta št. 8.

Platno.

Šarc Anton, platno za rjuhe in za telesno perilo. Sv. Petra cesta 8.

Šarc Anton, prti, prtiči, brisalke, robci, namizne oprave za kavo i. t. d. Sv. Petra cesta 8.

Pralnica in svetlolikalnica.

Šarc Anton, parna pralnica z električnim obratom. Kolodvorske ulice št. 8.

Šarc Anton, svetlo-likalnica ovratnikov in manšet. Kolodvorske ulice št. 8.

Šarc Anton, pranje in likanje bluz, zastorov in finega perila.

Posojilnice.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice, sprejema branilne vloge in daje posojila, Dunajska cesta št. 18.

Ljudska posojilnica Miklošičeva cesta 8. — Glej inserat.

Vzajemno podporno društvo, Kongresni trg 19 Glej inserat.

Obrtno pomožno društvo r. z. z. o. z. v Ljubljani obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 % od dne do dne, brez odbitka rentnega davka in daje posojila proti menici in vknjižbi.

Specerijsko blago.

Babič Franc, zaloga špecerijskega blaga, špirta, žganja, moke, otrobov in koruze na drobno in debelo, Dolenjska cesta št. 2.

Berjak & Sober, trgovina s špec. blagom in žganjem, Vodnikov trg 2.

Mencinger T., trgovina s špec. blagom in delikatesami, Sv. Petra cesta št. 37. in 42.

Zorec Franc, trgovina z mešanim blagom in moko, Sv. Petra cesta 21.

Urarji in zlatarji.

Čuden Fran, trgovina z urami, zlatino in srebrnino Prešernove ulice.

Krapež Milko, urar in trgovec z zlatino in srebrnino, Jurčičev trg 3. Glej, inserat.

Suttner H., urar in trgovec z zlatino in srebrnino, Mestni trg, nasproti rotova.

Vilhar Luka, urar in trgov. zlatnine, Kopitarjeve ulice 4. Glej inserat.

Zajec Fr. P., optik, urar in trgovec z zlatino, srebrnino, gramofoni in ploščami, Stari trg 26.

Usnje.

Kregar K. A., trgovina z usnjem in čevlj. potrebščinami. Sv. Petra cesta št. 2.

Mally Fran, trgovina z usnjem, Resljeva cesta 2.

Razne trdke.

Arko Matko, trgovina z lesno, pletarsko in sitarsko robo, zaloga otročjih vozičkov, žime, morske trave, Semeniško poslopje.

Bischof Rudolf, slaščičarna, Židovske ulice.

Brata Hlavka zaloga kirurških in ortopedičnih predmetov, Prešernove ulice

Brata Eberl črkoslikarja, stavb. in pohišt. plesk. lakirarja in prodaja oljnatih barv, Miklošičeve ul. 4.

Hofbauer Ana, izdelovalateljica cerkvenih paramentov, Wolfve ulice.

Jager Toni, trgovina ročnih del, Židovske ul. 5.

Kollmann Fran, zaloga porcelana in steklenine, Mestni trg.

Krejči A., krznar in zaloga klobukov, Kongresni trg.

Katoliška bukvarna, knjigarna, umetnine, antikvariat, Pred škofijo 5, poleg stolnice. — Glej inserat.

Knjigoveznica katol. tisk. društva, Kopitarjeve ulice 6, II. nadst.

Mally Fr. & dr., parna opekarna, Resljeva c.

Meršol F., trgovina modnega blaga, vezenin, prečitalka, Mestni trg 18. Glej, inserat.

Puh Josip, polaganje parketov, Gradaške ul. 20.

Pristou Filip, slikar za napise, črke in grbe, Prešernova ul. 50.

Prodajalna „Katoliškega tiskov. društva“, Kopitarjeve ulice 2.

Rebek Josip, ključavničarski mojster, Francovo nabrežje 9.

Remic Franc, glavno zastopstvo kr. povl. zagrebačke tvornice likera, preje Franjo Pokorny, Zagreb.

Restavracija Avg. Zajec, Sodnijske ulice 6.

Sax Fr. domača elektrotehnična obrt, Gradišče 17.

Stupica Fr., trgovina z železnino, poljed. stroji in cementom, Mar. Ter. c. 1 poleg Figabirta in Ančnikovega skladišča. Glej inserat.

Tehnična pisarna K. Holinsky, arhitekt in stavbenik, Šelenburgove ulice 4, II. nadst.

Treo Simon, stavbena tvrdka, Sv. Petra c. 25.

Vodnik Alojzij, kamnoseški mojster, Kolodvorske ulice.

Vrečko Ivan, trgovina s papirjem, Sv. Petra cesta 31.

Zamljen Ivan, čevljiarski mojster, Kongres. trg 13

Žibert A., največja zaloga čevljev domačega izdelka, Prešernove ulice.

Opomba: Ako se oglasi vsaj dve trdki ene vrste, dobila poseben oddelek.

1842 Ustanovljeno leta 1842
Slikarja napisov
 Stavb. in pohištvena pleskarja.
 Velika zbirka dr. Schönfeldovih
 barv v tubah za akadem. slikarje.
ELEKTRIČNI OBRAT.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka
BRATA EBERL, LJUBLJANA
 Prodajalna in komptoir: MIKLOŠIČEVA CESTA ŠTEV. 6
 Telefon 154. Delavnica: IGRIŠKE ULICE ŠTEV. 8. Telefon 154.

1842 Ustanovljeno leta 1842
 Zaloga čopičev za pleskarje sli-
 karje in zidarje, štedilnega mazila
 za hrastove pode, karbolineja itd.
 Priporočava se tudi sl. občinstvu
 za vsa v najino stroko spad. delo
 v mestu in na deželi kot priznana
 reelno in fino po najnižjih cenah.

Vino

stno, iz vinskih gor, slavnih izza časa
 anov, ležečih na morski obali Izola-
 ano, je naprodaj v kletih poštenih slo-
 vinskih kmetov. Posreduje in za pristnost
 nči: „Kmečka gospodarska zadruga
 Medoših (Korte)“ pošta Pirano —
 železniška postaja Portorose (Istra).
 ena belemu (rumenemu) vinu po 26 K
 hekto na debelo in po 28 K hekto na drobno.
 ena črnemu (istrsko refoško) po 20 K hekto
 na debelo in po 22 K hekto na drobno po-
 stavljeno na postaje.

Domača tvrdka!

LUKA VILHAR

Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 4
 tik novega poslopja Katol. tiskarne.

Izvršuje točno in po nizkih cenah vsa naročila
 na vsa- kot: žepne, stenske ter ure bu-
 kovrstne ure, dilke, zlate, srebrne in nikelnaste
 ure, veržice, prstane ter različno zlatnino
 dalje in srebrnino. 282452-1
 Vsa popravila se izvršijo solidno in po nizki ceni.

Kje se dobe najboljši poljedelski
 stroji, kakor mlatilnice, gepeljni, sla-
 moreznice, čistilnice, preše, za sadje
 l. t. d.

Edino le pri:

FR. STUPICA

v Ljubljani, Marije Terezije cesta
 šte. 1., Valvazorjev trg šte. 6.

In zakaj: zato ker so dotični stroji iz
 najboljših tovarn sveta, najboljše sestav-
 ljeni, ker se istih proda na tisoče in ti-
 soče komadov in se ravno radi tega, ker
 se jih izdeluje v velikih množinah, dobi-
 vajo po nizkih cenah.

Moji stroji so povsod jako priljubljeni.

Obracajte se na mojo tvrdko pri nakupu
 stavbenih potrebščin, portland - ce-
 menta, traverz železnih šlin in druge
 različne železnine in raznega orodja, na-
 grobnih križev, tehtnic. 1739

Lepa zračna
stanovanja

vsake vrste, z 1, 2 ali več sobami
 od 8 kron mesečno naprej, se takoj
 ali za pozneje oddajo v novozgra-
 njenih hišah na Predovičevem selu
 poleg Ljubljane. — Več se izve pri
 E. Predoviču, Ambrožev trg 7,
 v Ljubljani.

Založnik c. kr. avstrijskih državnih uradnikov

Klobuke,
cilindre in čepice

v najnovejših faconah in velikih izberah

112 priporoča 52-1

Ivan Soklič.

Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice.

„Pri solncu“. — Slovenska trgovina. — „Pri solncu“.

Katinka Widmayer

„pri solncu“ za vodo, v mestni palači. 2552

Priporočam slav. občinstvu veliko zalogo ravno došlih
damskih klobukov najnovejše mode.

Nadalje raznovrstnega blaga: rokavice, nogavice, kravate, bluze, krila, otroške
 obleke, čepice, pasove, moderce, predpasnike, velika zaloga belega perila
 za dame, gospode in otroke, vsa oprava za novorojenčke. Največja zaloga
 umetnih cvetic, venčkov, šopkov za neveste in nagrobnih vencev s trakovi.
 Vezanje cvetic točno po naročilu. Za kupčevalce na debelo najnižje cene.

Najnižje cene! — Solidna postrežba! — Najnižje cene!

Priporoča se

veletrgovina železnine „Merkur“

Peter Majdič v Celju.

1081

= Fotografski umetni zavod =
Avg. Berthold

Ljubljana, Sodnijske ulice šte. 11.

Izvrševanje vseh v fotografsko stroko spadajočih
 naročil kakor: povečevanje, reproduciranje, foto-
 grafiranje tehničnih predmetov, interijerjev itd.

— Vsa dela se izvršujejo točno tudi v največji množini. —

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki
 „Severonemškega Lloyd“

iz
BREMENA

v
NEW-YORK ::

s cesarskimi brzoparniki
 :: Kronprinzessin Cäcilie ::
 Kaiser Wilhelm II, Kron-
 prinz Wilhelm, Kaiser Wil-
 :: helm der Große. ::

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen in zanesljiv poduk in veljavne vožne listke za parnike gori nave-
 denega parobrodnege društva kakor tudi listke za vse proge ameriških že-
 leznice dobite v Ljubljani edino-le pri 2886-58

Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

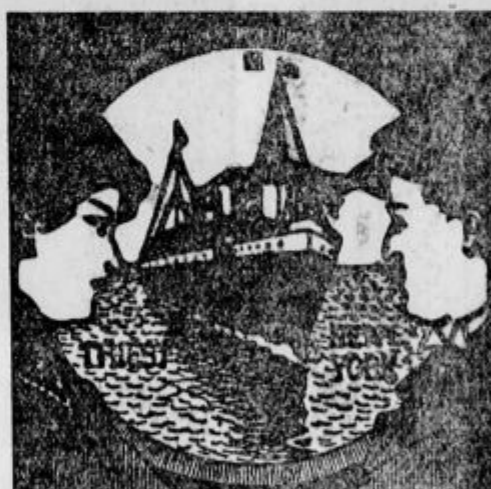
Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča
 pojasnita točno in brezplačno. Postrežba poštena, reelna in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Ariona
 Utah, Wyoming, Nevada, Oregon, in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno
 izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor:
 Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Puške?

Lancaster od K 26-—, Flobert-puške od
 K 8-50, pištolo od K 2-—, samokresi od K 5-—.
 :: Popravila ceno. — Ilustrovani ceniki franco. ::
F. DUŠEK v Opočno šte. 77
 1631 Čekko. 32

Potniki v Ameriko
 Katoliško dobro, po ceni in
 zanesljivosti potujejo naj se obrnejo
 na **Simona Kmečeka**
 v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
 Katoliška Pijavica bojo se bognetega

Vinko Majdič
 valjični mlin v Kranju,
 Kranjsko.

Največja proizvodnja priznana najboljših
 pšeničnih mok in krmnih izdelkov, ki iz-
 virajo iz najbolj izbranih pšeničnih vrst.
 Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in
 dajo kvantitativno nedosegljiv pridelek, kar
 je zlasti za gospode pekovske mojstre ne-
 precenljive vrednosti. 2916 52-1

Zastopstva in zaloge:

V Ljubljani, Kočevju, Podgradu, Trnovem,
 Trstu, Pulju, Gorici, Celovcu, Beljaku, Bol-
 canu, Inomestu, Tridentu, Zadru, Spljetu,
 Ercegnovem, Kotoru, Sarajevem.

Brzjavi: Valjični mlin, Kranj.

Telefon 177.

L. Tomažič

zaloga piva

v Spodnji Šiški pri Ljubljani.

Gospodom gostilničarjem in
 p. n. slavnemu občinstvu
 priporočam

zagrebačko in
= češko pivo =

Najcenejše

DEŽNIRE IN SOLNČNIRE

3436 domačega izdelka 52-1

priporoča po najnižji ceni in najboljši
 kakovosti slavnemu p. n. občinstvu in
 -- prečastiti duhovščini --

JOSIP VIDMAR

-- v Ljubljani --

Pred škotijo št. 19. Stari trg št. 4. Prešernove ulice št. 4.
 - Popravila točno in ceno. -

Telefon št. 12017.

Osrednja banka čeških hranilnic

Telefon št. 12017.

Podružnica: DUNAJ I., Wipplingerstrasse 22. — (Ustredni banka českých spořitelén) — Podružnica: DUNAJ I., Wipplingerstrasse 22.
 Vloge na knjižice in račun 4% in 4 1/4%. — Kupovanje in prodaja vrednostnih papirjev. — Uprava in čuvalna zaloga brezplačno.
 Posojila okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na 4% in 1/4% upravne pristojbine. Financiranje javnih
 1431 podjetij. Emisija lastnih 4% bankovnih obligacij, katere uživajo pupilarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavcije.

Del. kap. 7.000.000 K
 Telegrami: „Sporobanka“.
 Deponiranje kavcij in
 : vadij raznih vrst :
 : Eskont menije samo :
 : denarnih zavodov :
 : Bankovne informacije :
 : in svete brezplačno :
 : in svete brezplačno :

IGNAC FOCK V KRANJU

paro-lovarna za milo, surovi margarin, kristalno
sodo in stearinske sveče

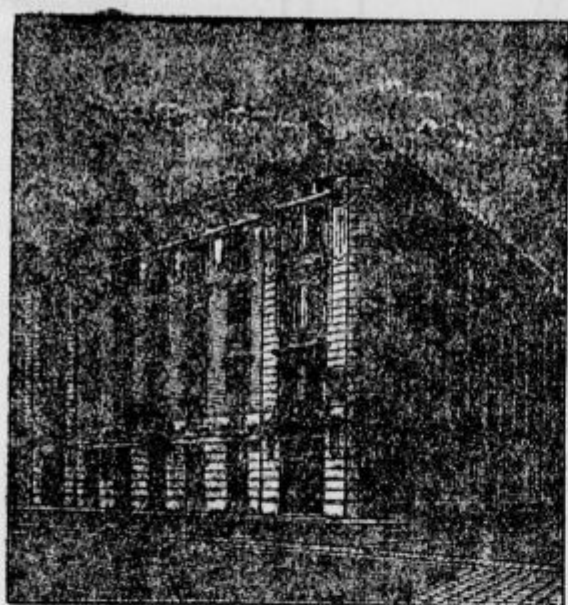
Častiti duhovščini priporočam stearinske sveče za cerkveno rabo z znamkami „EXCELSIOR“ in „SUPERIOR“.

priporoča mila vseh vrst, toaletna mila, glicerinska in jedrnata, stearinske sveče znamki „ELEKTRA“ in „SOLNCE“, posebno pa milo v prid „družbe sv. Cirila in Metoda“ z znamko: 20. IX. 08 in blagovestnikov ki je produkt moderne kemije zato neprekosljivo blago.

Največje in najstarejše slovensko podjetje!

Ustanovljena leta 1882.

Telefon števil. 185

Poštne hranilnice račun števil. 828-405.

Ustanovljena leta 1882.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem zadrugnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti števil. 18

je imela koncem leta 1908 denarnega prometa nad K 71,417.344-75

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi hranilne vloge na tekoči računi v zvezi s čehovskim prometom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1908 nad K 17,102.911.27

Upravno premoženje K 17,519.983-93

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije; na menice po 6 %.

Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

URADNE URE: vsaki dan od 8.—12. in od 3.—4. izven nedelj in praznikov.

114

52-1

Glogowski & Komp.

c. in kr. dvorna založnika

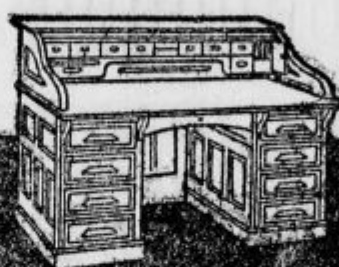
Dunaj I, Franz-Josefs-Kai 15 in 17

454 34-1

priporočata

**Praktično
in
priročno.**

**Remington-samopisnice
(pisalne stroje) model X. in XI.**

kakor tudi pisarniške potrebnosti, pohištvo, n. pr.

amerikanske pisalne mize

ki so izredno praktične
za porabo.

Prospekte zastoj in poštnino prosto.

V. J. Havliček a bratr v Poděbradech

izvozna tržnica lanenega in modnega blaga priporoča v zameno 468 52-1

izborni, dobro znani kakovosti **modno blago** volneno in pralno, platno za dame in

gospode, namizne prte iz damasta, brisače, zamčeno stalnobarvnih

prekrasnih modernih vzorcev, **Cefiri** za srajce, obleke itd., po nizkih in

stabilnih cenah. Velika lepa izbor! —

Opreme za neveste.

Mnogo pohvalnih priznanj. Naročila nad 15 K poštnine

prosto. 1 zavoje 40 m pralnih ostankov okusno odbranih

za K 18.—franko po povzetju.

— Samo pri nas dobite pravo in dobro blago. —

Izvolite pisati po vzorce!

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York in čez
Antwerpen v Boston.

je proga

rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih „Finland“, „Kroonland“, „Vaderland“, „Zeeland“, „Lapland“, „Menomina“, „Maniton“, „Gothland“, „Marquette“ in „Samland“, kateri vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo med Antwerpenom in New-Yorkom, so snaznost, izborna hrana, vpljudna postrežba in spalnice ponovno urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec vožnjo čez Kanado, katera pa je izdatno cenejša kakor v New-York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani,

Kolodvorske ulice odslej št. 26, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri „Starem tislerju“ 188 (52-1)

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Avgusta Agnola, Ljubljana

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prevzete in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni ornamentiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izbira steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 2973 52-1

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

VODOVODI kanalizacije, kopališča

Načrti in izvršitev le pri
domači specialni tvrdki.
Tehniške ocene in načrti
zastoj, ko se poveri delo.

Inženier-hidrotekt
Konrad Lachnik, Ljubljana
Beethovenove ul. 4. Urzjavi: Lachnik, Ljubljana.

Betonsko podjetje.

Tvornica cementnih izdelkov, umetnega kamena in marmorja.

ZAJEC & HORN

LJUBLJANA, Dunajska cesta 73.

Priporočamo bogato zalogo umetnega kamena: cevi, okrogle in ovalne, (patent Kielberg zastopstvo za Kranjsko), stopnice (najelegantnejši vzorci, brušene in polirane), mozaične, kakor tudi hidravlično stisnjene metallique-plošče za tlakove za cerkve, veže, kuhinje, hodnike, trotoarje v raznih barvah in vzorcih, podboje, križe, nagrobne spomenike, okvirje, postamente, balustrade, ornamente, fačade i. t. d. — Opozorjamo posebno na prekrasne plošče iz umetnega marmorja (Carralith-patent) za obhajilne mize, oltarje, za prevleko lisen, stebrov i. t. d. Gospode interese, zlasti preč duhovščino in stavbinske mojstre vabimo najuljudneje, da si ogledajo na licu mesta blago. CENIKE IN VZORCE POŠILJAMO RADE VOLJE NA ZAHTEVO.

Pozor kolesarji!

Edino zastopstvo za Kranjsko za prava Puch-kolesa:
 „Specijal“ Puch-kolesa K 150.—
 „Curier“ kolesa 115.—
 Najboljše pneumatike Reithoffer-jeve. — Najnovejši
 527 šivalni stroji od K 66.— naprej. (1)
 Za prekupevalce ista cena, kakor v tovarni!
 Ker prodajam brez potnikov, vsled tega vse blago veliko ceneje.

Ceniki zastoj in poštnine prosto.

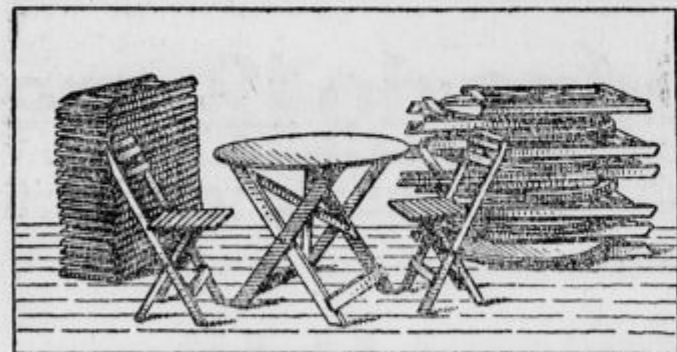
Z odličnim spoštovanjem

FR. ČUDEN

urar in trgovec v Ljubljani.

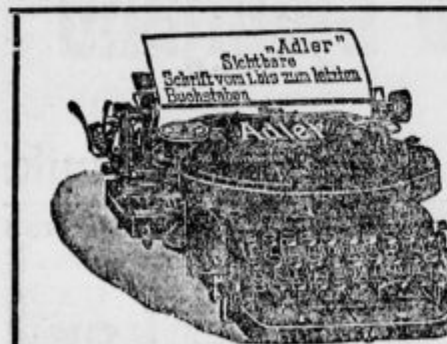
NOVO! 90% manj prostora potrebujejo patentovane

:: „KOLUMBUS“ ::
 skladne mize in skladni stoli

(1) ki jih izdeluje in zalaga parna to-
 varna lesnih izdelkov ::

Fr. Burger, Sp. Šiška.

Ivan Jax in sin
 Dunajska cesta 17, Ljubljana.

Kolesa iz prvih tovarn Avstrije:
 Dürkopp, Styria (Puch), Waffenrad.

Šivalni stroji

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu.
 Ustanovljena leta 1867. **Vezenje** poučujemo brezplačno.

**: Adlerjevi :
 pisalni stroji.**

Ceniki zastoj in franko.

Vsakovrstne slamnike

priporoča gospodem trgovcem in slavnemu občinstvu
 tovarna slamnikov v Stobi **Fran Cerar** p. Domžala pri Ljubljani.
 Postrežba točna. Na zahtevo se napravi vsakovrstna oblika.
Vzerci na razpolago. 3294 (1) **Cene primerne.**

Prostovoljna prodaja.

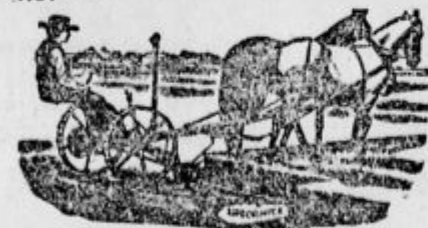
Proda se

žaga in tovarna za parkete

ležeča na reki Sora $\frac{1}{4}$ ure od Škofje Loke in $\frac{3}{4}$ ure od železnice oddaljena, z
 vsemi stroji in napravami. Vodna moč 60 do 80 konjskih sil. Naprava obstoji
 iz 5 navadnih žag, 5 cirkularnih žag in več drugih strojev. Obenem
 se prodaja večja zaloga izdelanih hrastovih deščic I. vrste. Kupci naj se ogle-
 sijo pri Ignaciju Gusell v Škofji Loki.

Za košnjo priporočamo najboljše ameriške kosilne stroje Mc. Cormick

2757

kateri so ne samo po izreku enega
 samega, nego na Kranjskem že od
 več sto posestnikov, ki te stroje že
 več let uporabljajo kot najboljši in
 za naše kraje najpripravnejši
 spoznani. Vsakdo naj se torej sam
 prepriča in kupi le kosilni stroj

Mc. CORMICK.

Opozorjamo posebno na naše nove nože z gostimi zobmi, ki po-
 sebnost globoko režejo, za nizko in redko travo.

Edini zastopniki za Kranjsko: Karol Kavšeka nasled.

SCHNEIDER & VEROUŠEK, Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Antiseptično

„VALDA“-pastile

se najbolj priporočajo za higijeno ust, krhla,
 zrele in dihalnih organov.

Cena jedne škatle K 1.75.

Založba v vseh lekarnah.

Glavna zaloga za Avstrijsko-Ogersko:

Lekarna Korwill's „Mohren“

Dunaj, I.,

Wipplingerstrasse 12.

POZOR!

POZOR!

POZOR!

Najstarejša prevozna tvrdka v Ljubljani

Jurija Jankoviča naslednik

1110 (1)

MARTIN LAMPERT, Kolodvorska ul. 31

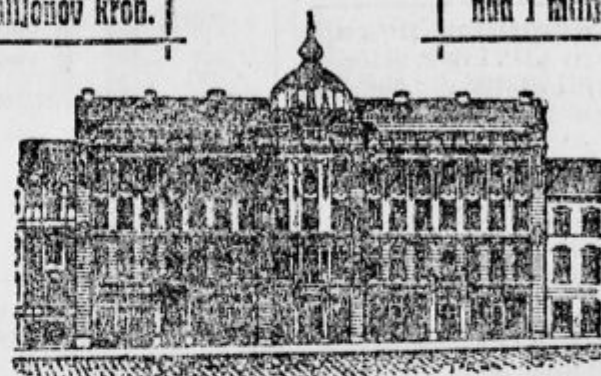
se priporoča slav. občinstvu v Ljubljani in na deželi za prevažanje raznovrst-
 nega blaga, kakor tudi za vsakovrstne selitve s posebnim novonabavljenim
 modernim vozom. **Postrežba najtočnejša!**

**Najbolj varno naložen denar
 je v slovenski**

Mestni hranilnici ljubljanski.

Stanje hranil. vlog:
 nad 35 milijonov kron.

Rezervni zaklad:
 nad 1 milijon kron.

**Za varnost denarja jamči in je porok zraven rezervnega
 zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premo-
 ženjem in vso svojo davčno močjo. Zato vlagajo v to hra-
 nilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev
 ter župnišča cerkveni denar.**

Mestna hranilnica ljubljanska sprejema hranilne vloge vsak dan od 8. do
 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter
 pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu.

Dne 1. in 16. vloženi denar se obrestuje takoj.

Sprejemajo se tudi vložne knjižice drugih desarnih zavodov kot gotov denar, ne da
 bi se obrestovanje prenehalo.

Rentni davek od vloženih obresti plačuje hranilnica iz svojega, in ga
 vlagateljem ne zaračuni.

Denarne vloge in knjižice se sprejemajo tudi po pošti in potem c. kr. poštne hranilnice.
 Posoja se na zemljišča po 4 $\frac{3}{4}$ % na leto. Z obrestmi vred pa plača
 vsak dolжник toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo skupaj
 ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v
 62 in pol leta. Kdor pa plačuje 6% izposojenega kapitala, pa poplača dolg
 že v 33 letih. Dolжник pa more svoj dolg tudi poprej poplačati, ako to hoče.

Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.
 Hranilnica se nahaja v lastni palači v Prešernovih, prej Slonovih ulicah št. 3,
 nasproti frančiškanskemu kloštru.

Naznanilo.

I. SITAR v zdravilišču,
Toplice na Dolenjskem,

naznanja slavnemu občinstvu, da bode
kakor vsa leta, vozil tudi letos tujce
s kolodvora Straža-Toplice in na-
zaj po najnižih cenah.

Cene vožnji so:

Z omnibusem za osebo — 60 K
s kočijo za eno do dve
osebi 3.— „
s kočijo za dve do tri
osebe 4.— „

Vožnje v okolico pa po dogovoru.
Preskrbi tujcem stanovanja v za-
sebnih hišah, kakor tudi po gostilnah
brezplačno, kdor se nanj obrne. Do-
tični gostje, ki bodo pri meni stano-
vali imajo vožnjo Straža-Toplice
brezplačno.

Se vlijudno priporoča

Ivan Sitar,

1426 gostilničar in prevoznik tujcev.

Velika zaloga juvelov, zlat-
nine, srebrnine ter raznih ur.

Blago prve vrste
Točna postrežba
- Najnižje cene -

Lud. Černe

juvelir, trgovec z urami
ter zapriseženi sodnijski
cenilec. 195 52-1

Ljubljana, Wolfove ulice šte. 3.

Urel **Milko Krapeš** Gramo-
fonil

urur, Ljubljana, Jurčičev trg šte. 3.
Priporočam svojo zalogo zlatih, srebr-
nikel, žepnih in različnih stenskih ur,
vsake vrste budilk, zlato verižico, pr-
stane, uhane, bisere z dragulji. Sre-
brno in iz kineškega srebra orodje.

Gramofone in najnovejše slovenske plo-
šče od K 3 naprej. Vsi tu
navedeni predmeti se točno in po nizki ceni
popravljajo 2393 36

Staro zlato in
srebro kakor tudi
drago kamenje
kupujem ali vza-
mem v zameno.
Ceniki na zahte-
vo poštnine
prosto.

Prodaj pod ugodnimi pogoji
ki meri 1345 kvadr. sežnjev,
najlepši v Idriji, ves obdelan
dobro zagnojen, pri cesti
poleg vode, zelo pripraven
za stavbišče za vilo, tvornico
itd. Več se izve pri Jan.
Bratina, Idrija 98.

Vrt

Denar na cesti

malokdo najde, toda mnogo denarja prihrani-
te, ako si oskrbite svoj nakup v trgovini z obleko
Jana Hoffmanna v Kromeržu, Vodna ul. 57.
Največji izver izgotovljenih oblek za
- gospode, dame, dečke in deklice. -

Posebni oddelek
Jedina razpošiljalnica na Moravi

za predmete po 50 vin. Nad 600 vrst drugega
mešanega blaga, kot domača kuhinjska oprava,
1273 igrače i. t. d. 10-1

1 kos samo 50 vinarjev.

Zahtevajte conik zastoj in poštnino prosto.
Blagovolite se sklicevati na ta inserat.

Mostovi iz betona

se oddajo na zmanjševalni ofertni dražbi:

most na Viču, proračunjen na	8000 K
most na šentjurski cesti pri Grosuplju	4145 „
most na Cikavi pri Grosuplju	499 „
betonski podstavek na fužinskem mostu pri Ljubljani	450 „

1645 3-1

Pismene ponudbe z 10 odstotno varščino se bodo sprejemale do

21. junija 1909 predpoldne do 12. ure

pri načelniku Antonu Belec v Št. Vidu nad Ljubljano. Načrti
in troškovnik so pri načelniku na razpolago.

Krajni cestni odbor v Št. Vidu nad Ljubljano

dne 12. junija 1909.

Anton Belec, načelnik.

POZOR!

== Slovenska modna trgovina ==

SLOVENCI!

2977

modni salon za **moderne** damske klobuke

52-1

A. VIVOD - MOZETIČ, LJUBLJANA

Stari trg 21, filijalka v KRANJU na Glavnem trgu se naj-
vdanejšje priporoča veleocenjenim damam.

SVOJI K

Klobuke sprejemam v popravilo.

SVOJIM!

POZOR!

Ustanovljeno leta 1826.

POZOR!

PAVEL ROCCO, Rovinj, Istra.

Priporočam svoja lastna vina za gostilne, restavracije in fina namizna
vina po zelo nizkih cenah na drobno in debelo. — Postrežba hitra.
Vzorci pošljem na zahtevo takoj.

1532 6-1

Zasebniki
Trgovci
Krošnjari

naj ne zamude ugodne prilike
za naročbo

ostankov naravnost iz tkalnice!!

Posebna ponudba:

40 met oksforda za srajce, čefira za obleke,
plave tkanine za predpasnike in bluze. Prva
kakovost, **pristno barveno le K 15-40.**
40 met rumenurške tkanine, kreas-platna, ka-
našasa, zajamčeno prva kakovost, pralno, le
K 18-40. 1 kos 150/200 cm rjuh, zajamčeno
platno, brez konkurence, za le K 2-25. Brisače
40 cm široke, 1 m dolge, za samo 32 vin.
1 dvanajststorična robcev z atlas-robom K 1-25.
Pošilja se po povzetju. Kompl. zavoj 5 kg
povsod franko. Za neprimerno denar nazaj in
se povrne tudi poštnina, torej nikak riziko.
Prosim, da se ne zamenja moja trdka s po-
dobno se glasečimi, ki pošiljajo neporabno
blago, ne vračajo poštnine pri vrnjenem blagu,
in so le kramarji. 1060 12-1

Obrne naj se vsak na

Julija Müllerja tkalnice, Heřm. Městec, Češko.

Vsak dan sveži sladoled in ledena kava

se dobiva v slaščičarni

1138 (1)

J. Zalaznik

Ljubljana, Stari trg 21.

1311 12-1

BERNHARDT-OVI

Petrolin- lokomobili in

motori

Lokomobili od 3 do 20 konjskih sil
Motori od 1 do 50 konjskih sil

Obratni stroški 5 - 6 vin. za konj. silo in uro.

Nobenega dima, nobenih saj, nobenega smradu, nobenega iz-
prašanega strojnika, nobena nevarnost za eksplozije ali ogenj,
nizki nabavni stroški, se lahko postavijo v bivališčih, ni potreba
nobenega dimnika. — Pripravljeni za takojšnji obrat.

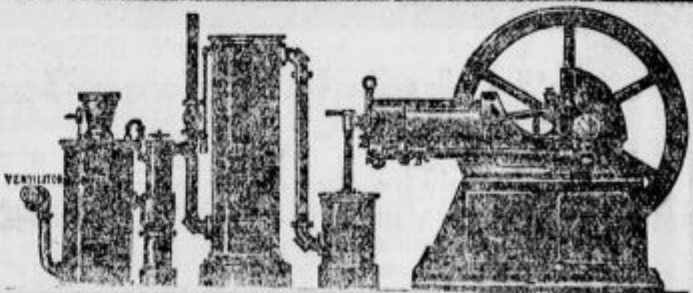
Najcenejša obratna moč za izvrševanje obrta, poljedelstva in industrije.

Ponudbe z ugodnimi plačilnimi pogoji. — Ceniki in naslovi na ogled poslanih strojev na zahtevo na razpolago.

G. Bernhardtovi sinovi Dunaj XII./2,

C. kr. priv. tovarna za motorje in stroje Schönbrunnerstrasse št. 173, Sl.

Zastopnik: J. MIKULA, inženir, sodnijsko zapriseženi cenilec, Ljubljana, Cigaletove ulice 7.

Plinove sesalne-motorne naprave

10 do 100 konjskih sil, obratni stroški 1 do 3 v za konj. silo in uro.

Vinska trgovina **ZAJEC** v Spodnji Šiški

se priporoča slavnemu občinstvu in opozarja na svojo veliko zalogo zajamčeno pristnih
raznih vin po znižanih cenah, liter od 20 vin. naprej.

1601 12-1

Termalno in močvirno kopališče **STUBIČKE TOPLICE, HRVAŠKO**

Postaja Zabok in postajališče Zagorske železnice „Stubičke Toplice“.
Sezona od 1. maja do 30. oktobra.

Termalni vrelci 53°C toplote in močvirne kopelji so prav posebno primerni proti trganju, revmatizmu, ischiji, dalje ženskim boleznim, kroničnim katarom, eksudatom, nervoznosti, kožnim boleznim, ter tudi za rekovalescente. — Najboljša uporaba studenskega blata, podobno francovarskemu močvirju. Kopališki zdravnik. Zdraviliška godba. Krasen gozdni park, najlepša okolica. Najcenejša brezkonkurenčna prav dobra prehrana in bivališče.

Zdravljenje s svetlobo.

Sobe od K 1.— nadalje. Pojasnila in prospekte daje kopališka uprava v Stubičkih Toplicah, Hrvatsko. Pošta Zabok, brzojavna postaja Stubica. Interurbanska telefonska postaja.

1049 1

Priporočilo.

Priporočam se častitemu občinstvu za uvajanje vsakojakih

-- elektrosignalnih naprav --

kot: zvonila, telefone, potem električne ključavnice, ključavnice za blagajne in navadna vrsta, preskuševanje strelovodov, nasvete za popravilo istih oziroma oskrbim popravilo in novouvedbe. Izven Ljubljane priporočam svojo obrt za uvajanje jako točne električne naza prave luč in moč. Na razpolago jako dobro in točno blago.

S spoštovanjem

Fran Sax, elektrotehnik
Ljubljana, Gradišče 17.

1580 3-1

Novo slovensko podjetje!

P. n. trgovcem in cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem otvoril novo obrt, in sicer

„Prvo in edino jugoslov. izdelovanje zavrtnic“.

Izdelujem in imam v zalogi najmodernejšje zavrtnice vseh kakovosti, izdelujem pa tudi po naročilu in po izbiro načina in blaga. — Ker se mi je posrečilo za vodstvo novega podjetja pridobiti najboljše strokovne moči iz Dunaja, mi je omogočeno v vsakem oziru postreči

1359 1

**z dobrim in solidnim izdelkom
po konkurenčnih cenah.**

Nadejaje se, da bodo p. n. slovenski trgovci in občinstvo podpirali novo industrijsko podjetje, se priporoča za obila naročila

„Prvo in edino jugoslovansko izdelovanje zavrtnic“
T. Mlekuž, Ljubljana, Privoz št. 3.

845 52-1

Največja in najstarejša **tovarna lončenih pečij in raznih lončenih izdelkov**

Avg. Drelse v Ljubljani

Mnogokrat odlikovana.

Mnogokrat odlikovana.

Priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v naročila na

štedilna ognjišča in peči

preproste in najfinejše, izvršene v poljubnih modernih barvah in vzorcih najbolj strokovnjaški, solidno in trpežno po najnižjih cenah. Župniščem, samostanom in šolam dovoljujem znaten popust. Ilustr. ceniki so na razpolago.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan

oblastveno koncesijoni-
rana potovalna pisarna

za

:: Ameriko ::

v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 41

1222

2900 52-1

1222

Najcenejša vožnja v Ameriko.

Pozor!

Pozor!

Priporoča se slavnemu občinstvu v mestu in na deželi nova modna trgovina

Peter Šterk

Stari trg št. 18 Ljubljana Stari trg št. 18

kot zelo solidna za nakup raznega modnega blaga.

Velika zaloga moškega ženskega in otročjega perila, najmodernejših bluz, spodnjih kril, modercev, predpasnikov, rokavic, nogavic, ovratnikov, zavrtnic, šerp, pajčolanov, otročjih oblek, svile za bluze in nakite, svilne trakove, posamentrije, čipke, šlinge in vse potrebščine za šivilje, kakor tudi velika zaloga najmodernejših in najboljših moških klobukov, čepic in slamnikov, vse po najnižji ceni.

1495 1

Tovarna za čevlje

F. L. P.

F. L. POPPER, Chrudim, Češko.

Izdelek nedosežen glede trpežnosti, elegancje in priljubljenosti torej najboljši izdelek monarhije, kar priznavajo vsi merodajni strokovnjaki. Naj torej nikogar ne premotijo hvalisanja z drugih strani, vsak naj kupi le čevlje z znamko **F. L. P.**

Edina prodaja za Kranjsko:

JULIJA STOR, Ljubljana, Prešernove ul. 5.

Znamka **F. L. P.**

Znamka **F. L. P.**

4

Ponudimo vsako poljubno množino:

480

Zarezane strešnike (prve vrste) za privezati ali pribiti na late
 (torej popolnoma varno proti nevihti).
 zidarsko strojno opeko, Portland-cement, peči, štedilnike, šamotne plošče
 za tlakanje cerkvâ, hodnikov i. t. d.

F. P. VIDIC & Komp. Ljubljana.

Na zahtevo pošljemo vzorce in prospekte takoj brezplačno.

Kolinska tovarna za kavine primesi v Ljubljani
 priporoča slovenskim rodbinam:
„Kolinsko“, „Zvezdno“ in
„Ciril-Metodovo“ cikorijo.

Telefon št. 21—60. Brzjavi: Balkansped.

Odpremno in komisij. društvo
„BALKAN“
 v Trstu, Riva Grumula št. 14.

Žiro račun pri JADRANSKI BANKI v Trstu,

sprejema v svoja dobro urejena skladišča vsake vrste blago
 in daje na isto predjeme pod zelo povoljnimi pogoji, ter
 skrbi za prodajo blaga najkulantneje. Istotako kupuje in
 prodaja vsake vrste blago po naročilu in na račun svojih
 naročevalcev najpovoljnejše. Otvarja carinske kredite, za-
 carni blago in daje predjeme na blago ležeče v javnih
 skladiščih. — Odpošilja vsake vrste pošiljatve na vse strani
 točno in brzo, izvršuje reklamacije in daje vsako stro-
 kovno pojasnilo in navodilo hitro in zastonj.

2545 25-1

Daje po

4¹/₂ 0/0

VZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

KONGRESNI TRG 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom KONGRESNI TRG 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4¹/₂ 0/0 brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vloženih 100 K čistih 4 K 50 v na leto. Rent. davek plačuje društvo samo. Druge hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Daje tudi svojim članom predjeme na osebni kredit, vračljive v 7¹/₂ letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, oziroma mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menice.

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
 zdravnik v Ljubljani, podpredsednik.

Prelat A. Kalan l. r.,
 predsednik.

Kanonik I. Sušnik l. r.,
 podpredsednik.